

Rohkunborri
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Rohkunborri nasjonalparkstyre
Møtested: , Bardufosstun
Dato: 28.04.2026
Tidspunkt: 08:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 7/26	Godkjenning av innkalling og saksliste 28042026		2026/1588
ST 8/26	Godkjenning av protokoll fra styremøte 12022026		2026/1588
ST 9/26	Valg av underskrift til protokoll		2026/1588
ST 10/26	Saksframlegg - Rohkunborri nasjonalparkstyre - oppnevning av medlemmer 2026-2029 og konstituering 2026-2027		2026/4245
ST 11/26	Saksframlegg - Rohkunborri nasjonalpark - økonomi 2026 - justering april		2025/11702
ST 12/26	Saksframlegg - klage på vedtak - Rohkunborri nasjonalpark - motorferdsel med snøskuter - transport av gods / utstyr til privat hytte ved Kjelelva i Sjørdalen		2025/12495
ST 13/26	Saksframlegg - Rohkunborri NP - Bardu - behov for merking av sti - Stordalen		2026/4146
ST 14/26	Saksframlegg - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - naturovervåkning - fastmerker - søknad om forlengelse av dispensasjon - Sállir natur AS		2026/4145
ST 15/26	Saksframlegg - status drift og servituttavtale Bjønnbåsvæien		2025/11704
ST 16/26	Saksframlegg - Rohkunborri NP - høring - utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere		2026/3969
	Referat sak		
RS 5/26	Saksframlegg - orientering om inngått avtale om miljøkartlegging		2026/2144
RS 6/26	Saksframlegg - status grensegjerde Lappjord - april 2026		2021/5835
RS 7/26	Politisk behandling - går ikke videre - forslag til opprettelse av verneområde etter naturmangfoldloven - Narvik kommune - Bukkedalen , Nevra , Rundfjellet		2023/5861
DS 7/26	Vedtak - Rohkunborri nasjonalpark - innvilget dispensasjon fra verneforskriften - merking av dispensasjonstrasé Bihppas - Bardu motorferdsforening		2026/1713

DS 8/26	Tillatelse - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - motorferdsel - bruk av snøskuter til hydrologiske målinger - Statkraft Energi AS		2026/2164
DS 9/26	Oversendelse av sak ***** - Rohkunborri nasjonalpark - ulovlig hendelse - *****	X	2026/1649
DS 10/26	Vedtak - innvilget dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Gebna - båt plass nr 24 - motorferdsel 2026 - frakt av utstyr med snøskuter - Per Andre Spets		2026/1559
DS 11/26	Nytt vedtak - innvilget dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Geavdnjajávri - båt plass nr 24 - motorferdsel 2026 - frakt av utstyr med snøskuter - Per Andre Spets		2026/1559
DS 12/26	Vedtak - innvilget dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Gebna - båt opplagsplass nr 25 - motorferdsel 2026 - bytte motor - Morten Kristian Steien		2026/2522
DS 13/26	Innvilget dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - Altevatt til Geavdnjajarvi - motorferdsel 2026 - bruk av snøskuter til frakt av utstyr til båt plass - Ørjan Edorsen		2026/2995
DS 14/26	Innvilget dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - Altevatt til Røyskardet - motorferdsel 2026 - transport av utstyr med snøskuter til båt plass - Jan Steinar Indseth		2026/2996
DS 15/26	Delvis innvilget dispensasjon - Rohkunborri NP - Geavdnjajávri - båt plass - frakt av båt og utstyr - motorferdsel 2026 - Jonas Hansen		2026/3181
DS 16/26	Vedtak - innvilget dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - Geavdnja / Røykskaret - båt plass nr 32 - motorferdsel - 2026 - hente påhengsmotor med snøskuter - Båt og Hyttelaget Håling Bn		2026/3455
DS 17/26	Innvilget - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - Geavdnjajávri - dispensasjon - bruk av snøskuter til isfiske - *****	X	2026/2700
DS 18/26	Vedtak - innvilget dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - over Bippas til Gebna - båt plass 34 - motorferdsel - 2026 - hente ned en båt med snøskuter - Hilma AS		2026/3590
DS 19/26	Innvilget - Rohkunborri nasjonalpark - Geavdnjajávri - dispensasjon snøskuter til isfiske - *****	X	2026/2044
DS 20/26	Innvilget dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - Geavdnjajávri -	X	2026/3182

	motorferdsel - bruk av snøskuter til isfiske - ***** ***** *****		
DS 21/26	Innvilget - Rohkunborri nasjonalpark - Geavdnjjávri - dispensasjon snøskuter til isfiske - ***** ***** *****	X	2026/2045
DS 22/26	Tillatelse - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu 67/21 - Geavdnjajárvi - motorferdsel 2026 - Bardu jeger - og fiskeforening hytte - ***** ***** *****	X	2026/2452
DS 23/26	Tillatelse - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - Geavdnjjávri - motorferdsel - bruk av snøskuter til isfiske - ***** ***** *****	X	2026/2422

Arkivsaksnummer: 2026/1588-5

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 21.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	7/26	28.04.2026

Godkjenning av innkalling og saksliste 28042026

Innstilling fra forvalter

Innkalling og saksliste godkjennes.

--- slutt på innstilling ---

Arkivsaksnummer: 2026/1588-6

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 08.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	8/26	28.04.2026

Godkjenning av protokoll fra styremøte 12022026

Innstilling fra forvalter

Protokoll fra styremøte 12.02.2026 godkjennes.

--- slutt på innstilling ---

Arkivsaksnummer: 2026/1588-7

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 08.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	9/26	28.04.2026

Valg av underskrift til protokoll

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret velger ett medlem som sammen med styreleder skal underskrive protokoll etter møteslutt.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Vedtekter-nasjonalpark-og-verneområdestyrer-januar-2024

Saksopplysninger

I de nyeste vedtektene for nasjonalpark- og verneområdestyrene fra 2024 heter det at styret står det følgende:

«Det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av styreleder og ett medlem som velges ved møtets begynnelse. Eventuelle protokolltilførsler må fremsettes i møtet.

Forvalters tilråding til vedtak skal fremgå av møteprotokollen.»

Vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven § 62

Fastsatt av Miljødirektoratet 19.01.2024 med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 62 annet ledd tredje punktum, jf. delegeringsvedtak 8. januar 2021 nr. 65 og 15. januar 2021 nr. 82

1. Vedtektenes formål

Formålet med vedtektene er å gi bestemmelser om oppnevning av nasjonalpark- og verneområdestyret, og om styrets og nasjonalpark- /verneområdeforvalters myndighet og oppgaver.

Vedtektene skal videre legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene som forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyret i samsvar med verneformålet og i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser.

2. Oppnevning og sammensetning av nasjonalpark- og verneområdestyrer

Nasjonalpark-/verneområdestyret oppnevnes av Miljødirektoratet etter innstilling fra berørte kommuner, fylkesting og Sameting.

Oppnevningsperioden for medlemmene i styret følger valgperioden for henholdsvis kommunestyrene, fylkestingene og Sametinget. Sammensetningen av nasjonalpark-/verneområdestyret skal følge kravene til kjønnsfordeling i likestillingsloven § 28.

Hver kommune skal være representert med ett medlem og innstiller en kvinne og en mann blant kommunestyrets medlemmer. Hver fylkeskommune skal være representert med ett medlem fra fylkestinget/fylkesrådet, og innstiller en kvinne og en mann blant fylkestingets/fylkesrådets medlemmer.

Medlemmene skal ha personlige varamedlemmer som møter når det faste medlemmet har forfall.

Nasjonalpark-/verneområdestyret velger selv sin leder og nestleder.

3. Nasjonalpark-/verneområdestyrets myndighet

Nasjonalpark-/verneområdestyret har følgende myndighet etter naturmangfoldloven:

- forvaltningsmyndighet etter verneforskrifter
- myndighet til å gi dispensasjon fra verneforskriftene med hjemmel i verneforskriftens dispensasjonsbestemmelser og naturmangfoldloven § 48
- myndighet til å utføre skjøtsel i verneområdene etter naturmangfoldloven § 47
- håndheving etter naturmangfoldloven §§ 69 – 72 og § 73.

Utøving av myndigheten skal skje i samsvar med naturmangfoldloven, herunder alminnelig bestemmelser om bærekraftig bruk i lovens kapittel 2.

Alle medlemmene i nasjonalpark-/verneområdestyret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretagelse av verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven. Medlemmene av nasjonalpark-/verneområdestyret skal forvalte verneområdene i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde.

Nasjonalpark-/verneområdestyret er en juridisk person med myndighet til å inngå avtaler og påta seg forpliktelser innenfor de økonomiske rammene styret disponerer.

Forvaltningsknutepunkt for verneområdet(ene) fastsettes av Miljødirektoratet.

4. Nasjonalpark-/verneområdestyrets sekretariat

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal ha et sekretariat som består av en eller flere nasjonalpark-/verneområdeforvaltere.

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter(e) ansettes av Statsforvalteren.

Ansettelsen skjer etter egen instruks for ansettelse av nasjonalpark-/verneområdeforvalter utarbeidet av Klima- og miljødepartementet, og i dialog med styret.

Nasjonalpark-/verneområdeforvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet.

Statsforvalteren har personal- og administrativt ansvar for nasjonalpark-/verneområdeforvalteren. Ved permisjon, langtidsfravær, eller der forvalter varsler om fratredelse fra sin stilling, skal Statsforvalteren i dialog med styret komme til enighet om hvordan forvalters arbeidsoppgaver skal løses inntil forvalter er tilbake, eller ny forvalter er ansatt.

Nasjonalpark-/verneområdestyret disponerer forvalterens arbeidstid.

5. Om møtene i nasjonalpark-/verneområdestyret

Kommuneloven kap. 11 om saksbehandlingen i folkevalgte organer kommer til anvendelse så langt de passer, med de tilpasninger som er fastsatt i disse vedtektene. Kommuneloven kap. 8 §§ 8-1 og 8-2 gjelder tilsvarende.

Nasjonalpark-/verneområdestyret bør tre sammen minst fire ganger hvert år og ellers når lederen bestemmer. Lederen plikter å kalle inn dersom minst en tredel av medlemmene ønsker det.

Innkalling til møte i nasjonalpark-/verneområdestyret skal varsles senest 2 uker før møtet. Endelig innkalling med saksdokumentene sendes senest 1 uke før møtet. Nasjonalpark-/verneområdestyret avgjør selv om det vil ta opp eventuelle saker som ettersendes senere enn dette.

Det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av styreleder og ett medlem som velges ved møtets begynnelse. Eventuelle protokolltilførsler må fremsettes i møtet.

Forvalters tilråding til vedtak skal fremgå av møteprotokollen.

For at nasjonalpark-/verneområdestyret skal være beslutningsdyktig må minimum halvparten av representantene være til stede. Vedtak fattes ved flertallsbeslutninger. Ved stemmelikhet har lederen dobbeltstemme.

6. Nasjonalpark-/verneområdestyret oppgaver

Nasjonalpark-/verneområdestyret har følgende oppgaver:

6.1. Behandle søknader

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle søknader og treffe vedtak etter verneforskriftene eller etter naturmangfoldloven § 48, jf. § 77 annet punktum, i tråd med forvaltningsloven og naturmangfoldlovens bestemmelser.

Vedtak etter verneforskrifter og naturmangfoldloven § 48 som nasjonalpark-/verneområdestyret, forvalter eller arbeidsutvalget fatter, skal registreres i Miljøvedtaksregisteret innen tre virkedager, jf. forskrift om Miljøvedtaksregisteret § 3. Vedtak som gjelder håndheving (retting, tvangsmulkt mv) etter naturmangfoldlovens kap. IX skal ikke registreres i Miljøvedtaksregisteret.

Alle vedtak fattet av nasjonalpark-/verneområdestyret, forvalter eller arbeidsutvalget skal sendes i kopi til Statsforvalteren.

6.2 Forberedende klagesaksbehandling

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle klager på sine vedtak som forberedende klageinstans etter forvaltningslovens bestemmelser. Nasjonalpark-/verneområdestyret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Dersom

nasjonalpark-/verneområdestyret ikke finner grunn til å endre vedtaket som følge av klagen, skal saken oversendes klageinstansen.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtakene som fattes av styret, eller av forvalter og arbeidsutvalg på vegne av nasjonalpark-/verneområdestyret.

Når det klages på vedtak truffet av nasjonalpark-/verneområdestyret, må forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret før saken eventuelt endes over til Miljødirektoratet som klageinstans. Også for vedtak truffet av arbeidsutvalget eller forvalter etter delegert myndighet, skal forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret.

Ved oversendelse av klagen til Miljødirektoratet skal nasjonalpark-/verneområdestyret fremstille saken på en oversiktlig måte og tilrettelegge grunnlaget for klageinstansens behandling. Kopi av alle sakens dokumenter skal vedlegges (kronologisk). Dersom forvalters innstilling fraviker nasjonalpark-/verneområdestyrets vedtak, skal dette fremgå av saksfremstillingen og møteprotokollen.

6.3 Delegere myndighet til forvalter

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi forvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret:

1. Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.
2. Behandle søknader etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48:
  - a) når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret,
  - b) når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og
  - c) når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.
3. Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlig forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.
4. Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalpark-/verneområdestyret.
5. Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.
6. Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.

7. Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.

Beslutningen om å delegere myndighet til forvalter må gjøres skriftlig og det må fremgå hvilken delegert myndighet forvalter har. Beslutning om delegert myndighet skal publiseres på nasjonalpark-/verneområdestyrets nettsider.

6.4 Følge opp brudd på verneforskriftene, naturmangfoldloven og enkeltvedtak

Nasjonalpark-/verneområdestyret har et selvstendig ansvar for å følge opp alle ulovlige forhold i verneområdene i medhold av reglene i naturmangfoldloven kap. IX om Håndheving og sanksjoner, som styret får kjennskap til. Dette kan f.eks. være brudd på naturmangfoldlovens bestemmelser, overtredelser av bestemmelser i verneforskriftene, eller brudd på enkeltvedtak eller vilkår i gitte tillatelser.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal vurdere hvorvidt overtredelsen skal anmeldes til politiet etter naturmangfoldloven § 75, eller sendes Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74. I vurderingen skal nasjonalpark-/verneområdestyret sikre at hensynet til både allmennpreventive og individualpreventive hensyn ivaretas for best mulig å kunne forebygge miljøkriminalitet. Dersom forholdet anmeldes, skal kopi av anmeldelse, samt avgjørelsesbeslutningen fra politiet, sendes Miljødirektoratet.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal i tillegg vurdere og følge opp ulovlige forhold i verneområdene etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 69 første ledd (stans og retting), § 70 andre ledd (tiltak ved uforutsette miljøkonsekvenser av lovlig virksomhet), § 71 første ledd (direkte gjennomføring) og § 73 første ledd (tvangsmulkt).

6.5 Utarbeide og revidere forvaltningsplaner

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal utarbeide og revidere forvaltningsplan for verneområdet. Oppstart av planarbeidet skal skje i dialog med Miljødirektoratet. Forvaltningsplaner skal utarbeides innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene.

Forvaltningsplanen skal konkretisere hvordan formålet med vernet skal nås, og skal inneholde en flerårig tiltaksplan og en besøksstrategi. Før forvaltningsplanen sendes på høring skal endelig utkast sendes Miljødirektoratet for faglig gjennomgang. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

6.6 Skjøtsel og besøksforvaltning

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal ut fra en vurdering av om verneformålet i de enkelte verneforskrifter oppnås, vurdere behov for og nødvendig gjennomføring av skjøtsel og tilrettelegging.

Plan for skjøtsel og eventuell tilrettelegging i nasjonalparker og landskapsvernområder skal inngå i forvaltningsplanen, jf. naturmangfoldloven §§ 35 og 36 siste ledd.

Forvaltningstiltak iverksettes på et kunnskapsbasert grunnlag i samsvar med vedtatte forvaltnings- og skjøtelsesplaner.

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan legge til rette for at verneområdenes potensial for verdiskapning utnyttes innenfor rammen av verneforskriftene og naturmangfoldloven i samsvar med besøksstrategi og forvaltningsplan. Nasjonalpark-/verneområdestyret bør innlede et samarbeid med lokalt reiseliv, øvrig reiseliv og aktuelle besøkssteder i dette arbeidet for å sikre at hensynet til verneområdet ivaretas. Nasjonalpark-/verneområdestyret er forvaltningsmyndighet og skal ikke opptre som kommersiell aktør.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal utarbeide årlige prioriteringer av skjøtelses- og forvaltningstiltak i verneområdene i tråd med den flerårige tiltaksplanen.

Som forvaltningsmyndighet skal nasjonalpark-/verneområdestyret i besøksstrategien vurdere behovet for særskilte informasjonstiltak. Nasjonalpark-/verneområdestyret er hovedansvarlig for informasjonstiltak og skal gjennomføre dette i henhold til Miljødirektoratets merkestrategi.

Nasjonalpark-/verneområdestyret tildeles etter søknad til Miljødirektoratet årlig midler til skjøtsel og forvaltning til prioriterte tiltak i henhold til vedtatte forvaltnings- og skjøtelsesplaner. Tildelingene skjer ut ifra de budsjettmessige rammer det enkelte året. Nasjonalpark-/verneområdestyret prioriterer bruken av de tildelte midlene. Alle tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- og tiltaksplan for verneområdene og andre relevante styringsdokumenter.

6.7 Grensemerking

Nasjonalpark-/verneområdestyret har ansvar for at det gjennomføres nødvendig grensemerking og vedlikehold av merkingen i verneområdene. Merkingen skal gjennomføres etter retningslinjer gitt av Miljødirektoratet i veileder om Opprettelse av verneområder (M-481).

6.8 Oppnevne rådgivende utvalg

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal oppnevne et rådgivende utvalg. Utvalget skal bestå av representanter for de ulike interessene i området. Formålet er å legge til rette for et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndigheten, offentlige organ, grunneiere, næringsliv, frivillige organisasjoner og samiske interesser der det er relevant.

Rådgivende utvalg kan bl.a. bestå av representanter for grunneiere og rettighetshavere, friluftsråd, næringsliv, frivillige organisasjoner (f.eks. natur- og miljøorganisasjoner) og særlig berørte offentlige organer.

Nasjonalpark- og verneområdestyret bør ha minst ett årlig dialogmøte med rådgivende utvalg.

6.9 Opprettelse av et arbeidsutvalg

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan nedsette et arbeidsutvalg bestående av medlemmer fra nasjonalpark-/verneområdestyret.

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven og verneforskriftene i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. Arbeidsutvalgets vedtak skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene i forvaltningsplan eller andre retningslinjer og i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften.

6.10 Opprettelse av et administrativt kontaktutvalg

For å sikre at god samordning mellom forvaltning av verneområdene og annen kommunal forvaltning, bør nasjonalpark-/verneområdestyret oppnevne et administrativt kontaktutvalg bestående av representanter fra administrativt nivå i de ulike kommunene.

Formålet er å formalisere forvalteren sin administrative kontakt mot kommunene og samordning med kommunal forvaltning ellers, å etablere kunnskap om forvaltningen av verneområdene i kommuneadministrasjonen og bidra til lokalkunnskap i forvalterens innstilling til styret.

6.11 Naturbase og rapportering

Nasjonalpark-/verneområdestyret har ansvar for at opplysninger i Naturbase om verneområdet er oppdatert.

Rapporter og anmeldelser for brudd på naturmangfoldloven og verneforskriften skal sendes til Miljødirektoratet.

7. Nasjonalpark-/verneområdeforvalters oppgaver

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter har følgende oppgaver:

7.1 Sekretariat

Nasjonalpark-/verneområdeforvalters hovedoppgave er å være sekretariat for nasjonalpark-/verneområdestyret og faglig forberede alle styresaker.

Forvalteren skal bidra til at verneområdene forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften og at saksbehandlingen følger forvaltningslovens bestemmelser.

Forvalteren skal i samråd med nasjonalpark-/verneområdestyret sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning av verneområdene uavhengig av administrative grenser.

7.2 Fatte vedtak etter delegert myndighet

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter kan fatte vedtak etter delegert myndighet. Dette

forutsetter at nasjonalpark-/verneområdestyret i skriftlig beslutning har delegert aktuell myndighet til forvalter etter pkt. 6.3.

Det skal komme frem av saksutredningen hvis forvalter fatter vedtak etter delegert myndighet. Alle vedtak som fattes etter delegert myndighet, skal refereres for styret.

Vedtak forvalteren fatter etter delegert myndighet etter pkt. 6.3 skal være i tråd med naturmangfoldloven, verneforskriften og forvaltningsplan. Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi særskilte retningslinjer for behandlingen av denne typen saker.

8. Statsforvalterens klagerett

Statsforvalterne har klagerett på vedtak fattet av nasjonalpark- og verneområdestyret jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning.

9. Samarbeid med SNO lokalt

Statens naturoppsyn har tilsynsmyndighet i verneområdet, jf. lov om statlig naturoppsyn.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal etablere et samarbeid med SNO lokalt.

10. Endring av vedtektene

Miljødirektoratet kan endre disse vedtektene.

Arkivsaksnummer: 2026/4245-3

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 21.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	10/26	28.04.2026

Saksframlegg - Rohkunborri nasjonalparkstyre - oppnevning av medlemmer 2026-2029 og konstituering 2026-2027

Innstilling fra forvalter

Saken legges frem uten innstilling.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Oppnevning av representanter til Rohkunborri nasjonalparkstyre - valg og konstituering - 2026 - 2029
- 2 Oppnevning av representanter til Rohkunborri nasjonalparkstyre - valg og konstituering - 2026 - 2029

Saksopplysninger

Det er etter valg til Sametinget i 2025 valgt inn ny vararepresentant til Rohkunborri nasjonalparkstyre. Representanter fra Talma sameby følger valgperioden til Sametinget. Etter valg konstituerer nasjonalparkstyret seg selv og velger leder og nestleder.

Følgende representanter er valgt inn i Rohkunborri nasjonalparkstyre for perioden 2026-2029:

Sametinget: Nils Ante Eira (medlem) og Olav Mathis Eira (personlig vara)

Talma sameby: Lars-Erik Svonni (medlem) og Aslak Allas (personlig vara)

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 VADSØ

Trondheim, 19.02.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/8469

Saksbehandler:
Ingrid Moe Dahl

Oppnevning av representanter til Rohkunborri nasjonalparkstyre

Miljødirektoratet har delegert myndighet etter naturmangfoldloven § 62 andre ledd tredje punktum til å bestemme at et særskilt oppnevnt organ er forvaltningsmyndighet for et område vernet med hjemmel i naturmangfoldloven kapittel V, jf. forskrift av 28. februar 2025 nr. 320 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven og forskrift 28. februar 2025 nr. 321 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet.

Etter forslag mottatt fra Sametinget i brev av 07.01.2026 vil Miljødirektoratet oppnevne følgende personer til Rohkunborri nasjonalparkstyre for perioden 2026- 2029:

Nils Ante Eira

Personlig vara: Olav Mattis Eira

Oppnevningen gjelder også for 2030 inntil nye representanter fra Sametinget er oppnevnt. I tillegg kommer tidligere oppnevnte styremedlemmer foreslått fra kommune og fylkeskommune med funksjonstid 2023/24-2027 og styremedlemmer foreslått av Talma sameby.

Forvalter orienterer de valgte representantene om oppnevningen.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Ingrid Moe Dahl
seniorrådgiver

Kopi til:
SAMEDIGGI / SAMETINGET
rohkunborri@statsforvalteren.no

Ávjavárgeaidnu 50 9730 KARASJOK

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 VADSØ

Trondheim, 20.04.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/8469

Saksbehandler:
Ingrid Moe Dahl

Oppnevning av representanter til Rohkunborri nasjonalparkstyre

Miljødirektoratet har delegert myndighet etter naturmangfoldloven § 62 andre ledd tredje punktum til å bestemme at et særskilt oppnevnt organ er forvaltningsmyndighet for et område vernet med hjemmel i naturmangfoldloven kapittel V, jf. forskrift av 28. februar 2025 nr. 320 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven og forskrift 28. februar 2025 nr. 321 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet.

Etter forslag mottatt fra Talma sameby 17.04.2026 vil Miljødirektoratet oppnevne følgende personer til Rohkunborri nasjonalparkstyre for perioden 2026-2029:

Lars-Erik Svonni

Personlig vara: Aslak Allas

Oppnevningen gjelder også for 2030 inntil nye representanter fra Talma sameby er oppnevnt. I tillegg kommer tidligere oppnevnte styremedlemmer foreslått fra kommune, fylkeskommune og Sametinget.

Forvalter orienterer de valgte representantene om oppnevningen.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Ingrid Moe Dahl
seniorrådgiver

Arkivsaksnummer: 2025/11702-3

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 20.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	11/26	28.04.2026

Saksframlegg - Rohkunborri nasjonalpark - økonomi 2026 - justering april

Innstilling fra forvalter

Rohkunborri nasjonalparkstyre vedtar følgende justering av budsjett for 2026:

Styrets midler 1420.21			
Drift av styret (N1500)	Beløp omsøkt	Merknad, bruk inntil:	Beløp innvilget
Driftsutgifter styre og utvalg	450.000	Inkl styremøter, befaring. Rågdivende utvalg 20.000 Brøyting 15.000 Kantklipp veg 15.000 Ved og frakt 15.000 Tømming do 15.000 Ettersyn hengebruer 15.000 Delsum driftsoppgaver 95.000*	380.000 <i>Pluss* drift 50.000</i>
SUM	450.000		430.000
Forvaltningsplan, besøksstrategi (N1501)			
Driftsutgifter forvaltningsplanarbeid	20.000	Trykking av høringsutkast, supplerende møter	20.000

Fagrapport miljø	400.000	Fagrapport miljø samt rammeverk for fremtidig miljørapportering utført av Talma sameby	400.000 Avtale inngått med Natur og Samfunn AS.
SUM	420.000		420.000
TOTAL	870.000		800.000

* I opprinnelig budsjett var driftsmidler oppgitt som inkludert i samlet pott for prosjekt N1500 (styrets midler) – det riktige er at driftsmidler kommer i tillegg til styrets midler.

Støtte til Midt-Troms friluftsråd fra N1500: kr 10.000 til busstransport til Altevatnet for fisketur med flykninger.

Tiltaksmidler 1420.31 (N1502) – innvilget som omsøkt			
Prioteringsnr	Tiltak	Beløp	Merknad
1	Forsterking av kjørespor og tilrettelegging av sti/Nordkalottleden	300.000	Fortsettelse og ferdigstilling av påbegynt arbeid iht. utført kartlegging og befaring. Mindre slitasje på vegetasjon, trygge elvekrysninger m.m. (i tråd med bevaringsmål i utkast til forvaltningsplan). Ferdigstille bru over Salvassjohka.
2	Mulighetsstudie innfallspori Altevatnet	300.000	Samarbeid med Øvre Dividal NP
3	Tjenestekjøp ferdselstellere	50.000	Utplassering av ferdselstellere ifm. sesong 2 av Monsen og nasjonalparkene. Innkjøp av tellere ila. året. Får låne tellere inntil videre. - Storbukta - Lappjord eller gapahuk Sjørdalen
4	Stiskjøtsel Sjørdalen	30.000	
5	Prøvefiske fisketomme vann	50.000	Bevilgningen brukes til å forsterke prosjekt miljøkartlegging – prøvefiske Geavdnjajávri og Čoarddajávri
6	Nye informasjonsplakater	50.000	Kan settes på eksisterende bygg: - Vektshuset (infopunkt/knutepunkt) - Sjørdalen (innfallspori med parkering og utedo) - Strømseng (parkering)

			- Bones (innfallsport med parkering og utedo)
	SUM	780.000	

Overtid for forvalter:

Nasjonalparkstyret instruerer forvalter om å delta på følgende arrangement:

- Villmarksmessa, 12.-14. juni
- Ungdomscamp Midt-Troms friluftsråd, 13.-16. august

Overtid betales fra overtidspotten hos Statsforvalteren.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Midt-Troms friluftsråd søker om tilskudd på kr 10.000 til busstransport til Altevatnet for fisketur med flyktninger. De mottok samme beløp til samme formål i 2024.

Minikonkurranse for rammeavtale mulighetsstudie er pågående. Regner med å ha avtale på plass innen utgangen av april.

Statsforvalterens pott til reiser og overtid for forvalter er ennå ikke klar. Forventes til neste styremøte. I fjor var potten på kr 30.000 til reise og kr 10.000 til overtid for hver forvalter.

Midt-Troms friluftsråd har bedt forvalter bidra på ungdomscamp 13.-16. august. Campen arrangeres på Leina, bl.a. med Rohkunborri nasjonalpark som tema. Forvalter deltok på samme arrangement i 2023.

Arkivsaksnummer: 2025/12495-11

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 08.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	12/26	28.04.2026

Saksframlegg - klage på vedtak - Rohkunborri nasjonalpark - motorferdsel med snøskuter - transport av gods / utstyr til privat hytte ved Kjelelva i Sørдалen

Innstilling fra forvalter

Klage av 9.3.2026 tas til følge og vedtak av 12.2.2026 omgjøres til følgende:

Vedtaket om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av utstyr til privat hytte ved Kjelelva i Sørдалen. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt 6.3.d. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet er transport av gass, ved og annet nødvendig utstyr og materialer til hytta ved Kjelelva i Sørдалen.
2. Tillatelsen gjelder for inntil seks turer tur/retur per vintersesong i årene 2026-2029 fra 1. november t.o.m. 1. mai hvert år.
3. Tillatelsen gjelder for bruk av snøskuter på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen i Sørдалen og fram til hytta ved Kjelelva langs dalbunnen.
4. Det skal føres kjørebok. Kjørebok følger med denne tillatelsen. Oppdatert kjørebok sammen med dispensasjonsbrev skal alltid være med under kjøring.

Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Klage på vedtak om dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu 66/1/2 - motorferdsel med snøskuter - transport av gods / utstyr til privat hytte ved Kjelelva i Sør-dalen - Thomas Sørmo
- 2 8 Klagesak Stabbursdalen 20251107

Saksopplysninger

Viser til klage mottatt 9.3.2026 (vedlegg 1).

Statsforvalteren i Troms og Finnmark har klaget på nasjonalparkstyrets vedtak i klagesak 12.2.2026, sendt ut til saksparter 17.2.2026.

Statsforvalteren klager på antall turer innvilget i vedtak 12.2.2026, da 20 turer med snøskuter hvert år i fem år er et høyt antall turer sammenlignet med det som er vanlig praksis for behandling av slike saker i verneområder. Statsforvalteren skriver at vedtaket kan skape presedens for en utvikling av økt samlet belastning fra motorisert ferdsel i verneområder, som ikke er forenlig med verneformål og kan gi negative virkninger for verneverdiene. Statsforvalteren mener at bruk av snøskuter vinterstid kan forstyrre dyreliv i en sårbar periode, og at kjøringen kan skade vegetasjonen selv om den skjer på snødekket mark.

Statsforvalteren viser også til klagebehandling av Miljødirektoratet som gjelder Statsforvalterens klage på vedtak av Stabbursdalen nasjonalparkstyre, der Stabbursdalen nasjonalparkstyre hadde gitt tillatelse til å kjøre til hytte i nasjonalparken inntil 12 turer hver sesong i fire år. I klagebehandlingen endret Miljødirektoratet tillatelsen gitt av Stabbursdalen nasjonalparkstyre til å gjelde inntil seks turer (tur/retur) med snøskuter til hytte innen en sesong.

Statsforvalteren vurderer at denne klagebehandlingen gir retningslinjer også for andre verneområdestyrer.

Lovgrunnlag

Klagen er fremsatt 9.3.2026, innen tre uker etter at vedtaket ble sendt ut til saksparter (17.2.2026). Klagen er skriftlig og begrunnet, og nasjonalparkstyret skal derfor ta klagen opp til behandling, jf. forvaltningsloven §§ 29-30 og 32.

Dersom nasjonalparkstyret opprettholder vedtak av 12.2.2026, sendes klagen til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Dersom nasjonalparkstyret tar klagen helt eller delvis til følge, regnes dette som et nytt enkeltvedtak som kan påklages av sakspart eller annen med rettslig interesse, jf. forvaltningsloven § 28.

Regelverk for nasjonalparken

Rohkunborri nasjonalpark ble vedtatt ved kongelig resolusjon 25. februar 2011. Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråor-heggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sør-dalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Motorisert ferdsel er generelt forbudt i Rohkunborri nasjonalpark jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Ifølge 6.3. d. kan imidlertid forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekt mark eller luftfartøy for transport av varer og utstyr til hytter og gammer.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-varprinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Statsforvalteren har påklaget vedtak fattet av nasjonalparkstyret i klagesak 12.2.2026. Nasjonalparkstyret forkastet forvalters innstilling om å opprettholde delegert vedtak av 15.12.2025 etter at hytteeier påklaget tillatelse til seks turer per sesong i årene 2025-2029 for transport av varer og utstyr til privat hytte ved Kjelelva i Sør-dalen. Nasjonalparkstyret innvilget 20 turer i perioden 1. november til 1. mai i årene 2026-2030.

Statsforvalteren viser i sin klage til at 20 turer for transport av varer og utstyr med snøskuter til hytte hvert år i fem år er et høyt antall turer sammenlignet med det som er vanlig praksis for behandling av slike saker i verneområder. Vanlig praksis er 1-6 turer per år. I hver sin ende av skalaen finner vi Ånderdalen nasjonalpark med 1 tur per år og Stabbursdalen nasjonalpark med 6 turer per år.

Statsforvalteren mener at vedtaket kan skape presedens for en utvikling av økt samlet belastning fra motorisert ferdsel i verneområder, som ikke er forenlig med verneformål og kan gi negative virkninger for verneverdiene. Bruk av snøskuter vinterstid kan forstyrre dyreliv i en sårbar periode, og kjøringen kan skade vegetasjon selv om den skjer på snødekket mark.

Statsforvalteren viser til Miljødirektoratets behandling av klage fra Statsforvalteren i sak om kjøring til hytte i Stabbursdalen nasjonalpark. Forvalter viste til samme sak i vurdering i klagesak 12.2.2026. Stabbursdalen nasjonalparkstyre hadde innvilget 12 turer med snøskuter til transport av varer og utstyr til hytte i Stabbursdalen nasjonalpark i en 4-årsperiode. Miljødirektoratet omgjorde vedtak til seks turer (tur/retur) per sesong. I vedtaksbrevet skriver Miljødirektoratet at de som overordnet forvaltningsorgan har rett til å gi bindende instruksjoner og retningslinjer til nasjonalparkstyret som underordnet organ om hvordan saker skal behandles, tolkning av lover og utøvelse av skjønn (Miljødirektoratets ref. 2025/11362, s. 8, vedlegg 2 i denne saken).

Miljødirektoratet skriver i samme brev (s.6-7):

«Verneforskriften gir de juridiske bestemmelsene for et verneområde og angir restriksjonsnivået. Foredraget til kgl.res er en rettskilde som kan klargjøre og tolke rettsreglene i de tilfelle reglene er uklare eller kan tolkes på flere måter. Den til enhver tid eksisterende forvaltningspraksis må være innenfor de rammene som verneforskriften setter. Det er et generelt prinsipp i verneområdeforvaltning at motorferdselen innenfor verneområdene skal holdes på et lavest mulig nivå og dette blir også presisert i foredraget til kongelig resolusjon.

Nasjonalparkstyret hevder at en tillatelse til 12 turer og forvaltningspraksis på 16 turer på snødekt mark er forsvarlig og ikke vil påvirke natur- og verneverdier i området. Miljødirektoratet legger til grunn at selv om motorferdsel med snøskuter på frossen og godt snødekt mark i liten grad vil kunne påvirke vegetasjon i verneområdet, vil den kunne påføre skader på busker og annen lavtvoksende vegetasjon som ikke er dekket av snø dersom det

kjøres på denne. Det vises i denne sammenhengen til at ivaretagelse av furuskog er en del av verneformålet for nasjonalparken.

Det er dokumentert at snøskutertrafikk kan påvirke dyrearter gjennom unnvikelse, tiltrekning og tilvenning hos individer. Generelt er det derfor grunn til å begrense omfanget av motorferdsel for å redusere effektene for dyrelivet, og også regulere tidspunktet for kjøring for å unngå forstyrrelser i sårbare perioder. Motorferdsel kan videre ha kumulative effekter av forstyrrelse, og virke sammen med andre faktorer. Et eksempel på dette er støy fra luftfart. Det foreligger imidlertid generelt mangel på kunnskap om effekter av motorferdsel på populasjoner og økosystemer, og særlig samlede effekter. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 og prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 taler dermed også for å være restriktiv med å tillate motorferdsel, også på snødekt mark.

Det vises også til målsettingen fra sentrale myndigheter om at verneområdeforvaltningen skal være enhetlig. Dersom det åpnes for en forvaltningspraksis i Stabbursdalen nasjonalpark hvor det gis dispensasjoner for inntil 12 turer med snøskuter for frakt av varer og utstyr til hytter i verneområdet, vil dette kunne skape presedens også for andre verneområder, noe som igjen vil øke den samlede belastningen i verneområdene mye, særlig i områder med mange hytter, jf. naturmangfoldloven § 10. I dag er det så langt vi erfarer vanlig å gi dispensasjon for 5-6 turer til dette formålet i andre verneområder. Det vises for eksempel til forvaltningsplan for Lyngsalpene hvor det heter at det i utgangspunktet kan innvilges inntil 5 turer der formålet er tilsyn, transport av bagasje og utstyr til egen hytte. I tillegg kan det innvilges en dag der formålet med kjøringen er frakting av ved. I forvaltningsplanen for Junkerdalen heter det at det kan bli gitt tillatelse til inntil 6 turer på snødekt mark frem til og med 1. mai. Frakt av ved fra parkeringsplass til hytte er inkludert i disse seks turene.»

Etter en samlet vurdering er forvaltningsmyndigheten kommet frem til at vedtak av 12.2.2026 ikke er i tråd med gjeldende praksis og retningslinjer. Klagen tas til følge og vedtaket omgjøres.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

09.03.2026

Vår referanse

2026/2639

Deres dato:

Deres referanse

ROHKUNBORRI NASJONALPARKSTYRE

Postboks 137

9365 BARDU

Telefonnummer til saksbehandler

Heidi-Marie Gabler, 77642231

Klage på vedtak om dispensasjon fra verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark til motorferdsel med snøskuter

Statsforvalteren viser til vedtak i sak 2025/12495-8 - Vedtak i behandling av klage på delegert vedtak 2025/12495 - bruk av snøskuter til hytte ved Kjelelva. Vedtaket er datert 17.02 og journalført i vårt postsystem 18.02.

Begrunnelse for klagen

Thomas Sørmo fikk innvilget dispensasjon til bruk av snøskuter til frakt av utstyr til hytte ved Kjelelva i vedtak av 05.12.2025. Tillatelsen gjelder for inntil seks turer tur/retur per vintersesong i årene 2025-2029 fra 1. november t.o.m. 1. mai hvert år. Vedtaket ble påklaget.

Nasjonalparkstyret behandlet klagen på møte 12.02.2026, utvalgssak 5/26. Styret vedtok å ikke følge forslaget til innstilling fra forvalteren i saken som var at: *vedtak av 05.12.2025 opprettholdes og klage på dispensasjon fra verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt. 6.3 d avslås. Klagen med fullstendig saksgang oversendes til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.*

Styret vedtok å ta klagen til følge og omgjorde vedtak av 05.12.2025. Nytt vedtak lyder som følger: *I medhold av verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av varer, utstyr og materialer fram til privat jakthytte ved Kjelelva i Sørtdalen. Tillatelsen gjelder også for en ledsager. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011, § 3 pkt. 6.3 d og 6.3. e. Vedtaket er fattet med flere vilkår. Vi viser til vilkår 2. som er relevant for vår klage:*

Vilkår 2. Tillatelsen gjelder for inntil 20 turer pr år 2026 – 2030, i perioden 1. november til 1. mai.

Statsforvalteren klager på vedtaket fordi 20 turer med snøskuter hvert år i 5 år, for transport til hytte, er et høyt antall turer sammenlignet med det som er vanlig praksis for behandling av slike saker i verneområder. Vedtaket kan skape presedens for en utvikling av økt samlet belastning fra motorisert ferdsel i verneområder, som ikke er forenlig med verneformål og kan gi negative

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf

Org.nr. 967 311 014

virksomheter for verneverdiene. Vi legger til grunn at bruk av snøskuter vinterstid, kan forstyrre dyreliv i en sårbar periode, og at kjøringen kan skade vegetasjonen selv om den skjer på snødekket mark.

Vi legger også til grunn klagebehandling av Miljødirektoratet som gjelder Statsforvalterens klage på vedtak av Stabbursdalen nasjonalparkstyre (vår sak 2025/663 dokument 45), der Stabbursdalen nasjonalparkstyre hadde gitt tillatelse til å kjøre til hytte i Stabbursdalen nasjonalpark med inntil 12 turer med snøskuter hver sesong i en 4-års periode. I klagebehandlingen endret Miljødirektoratet tillatelse gitt av Stabbursdalen nasjonalparkstyre til å gjelde inntil seks turer (tur/retur) med snøskuter til hytte i Stabbursdalen nasjonalpark innen en sesong.

Vi vurderer at denne klagebehandlingen gir retningslinjer også for andre verneområdestyrer og finner at vi vil klage også på dette vedtaket fattet av Rohkunborri nasjonalparkstyre.

Dersom klagen ikke tas til følge, bes det om at saken oversendes til Miljødirektoratet som klageinstans.

Med hilsen

Katrine Storeheier (e.f.)
assisterende statsforvalter

Lisa Bjørnsdatter Helgason
Miljødirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 VADSØ

Trondheim, 07.11.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/11362

Saksbehandler:
Marit Doseth

Vedtak i klagesak om motorferdsel i forbindelse med vedlikehold av laksetrapp og vakthytte ved Fossekulpen i Stabbursdalen nasjonalpark

Vi viser til klagen på Stabbursdalen nasjonalparkstyre sitt vedtak 19.03.2025. Klagesaken ble oversendt fra Stabbursdalen nasjonalparkstyre 13.05.2025.

Vedtak

Miljødirektoratet endrer Stabbursdalen nasjonalparkstyre sitt vedtak. Stabbursdalen grunneierforening gis tillatelse til å kjøre med ATV inntil 3 turer (tur-retur) i perioden 01.07.2025 – 30.09.2025 og med snøskuter inntil 6 turer (tur-retur) i perioden 13.02.2025 – 04.05.2025 til laksetrapp og vakthytte ved Fossekulpen i Stabbursdalen nasjonalpark.

Bruk av én snøskuter teller som én tur, to eller flere snøskutere ifølge teller som to eller flere turer. Slede er tillatt.

Forvaltningsmyndighetens kjøreseddel skal fylles ut i forkant av hver tur med kulepenn/tusj som ikke kan viskes ut. Ved tillatelsens utløp skal kopi av kjøreseddel sendes til nasjonalparkstyret.

For øvrig gjelder vilkårene satt i delegert vedtak 12.02.2025.

Vedtaket er fattet etter verneforskriften § 3 punkt 6.3 femte strekpunkt og naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Stabbursdalen grunneierforening v/ Kjell Birkely søkte 07.01.2025 om tillatelse til bruk av snøskuter, helikopter/fly og ATV i perioden 14.02.2025 til 15.09.2025 til Fossehytta ved Stabbursfossen i Stabbursdalen nasjonalpark. Formålet var frakt av materiell i forbindelse med

vedlikehold av laksetrappa ved Stabbursfossen. Det ble søkt om 6 turer med snøskuter og 3 turer med ATV.

Den 12.02.2025 ga nasjonalparkforvalter etter delegert myndighet Stabbursdalen grunneierforening tillatelse til bruk av snøskuter og ATV for frakt av materiell og utstyr i forbindelse med vedlikehold av laksetrappa og vakthytta. Vedtaket ble hjemlet i verneforskriften § 3 punkt 6.3 og naturmangfoldloven § 48 første ledd. Grunneierforeningen fikk tillatelse til 3 turer med ATV i perioden 01.07. - 30.09.2025 og 6 turer med snøskuter i perioden 13.02.2025-04.05.2025. Søknad om bruk av helikopter og flytting av nedfalt furutre ble behandlet som separerte søknader.

Stabbursdalen nasjonalparkstyre vedtok 12.03.2025 å omgjøre tillatelsen med hjemmel i forvaltningslovens § 35 a). Styret ga en ny tillatelse i samsvar en ny forvaltningspraksis som ble vedtatt i samme møte.

Den nye praksisen åpner for en dobling av antall turer med snøskutere, noe som innebærer inntil 6 turer til gammer og inntil 12 turer til hytter/fritidsboliger pr. år. Videre skal 3 kjøretøy i følge kunne telle som én tur dersom det sannsynliggjøres behov for ekstra kjøretøy på snødekt mark. Slede skal være tillatt.

Det ble også vedtatt at kravet til kjørebok/kjøreseddel skal avvikles så lenge tillatelsen medbringes under kjøring. Dette for å forenkle forvaltningen, harmonisere regelverket med kommunen og være mer brukervennlig. Styret mente at kontroll med gitte tillatelser kan gjennomføres på andre måter, for eksempel ved digital bekreftelse.

Styret vedtok å åpne for 4-årige tillatelser.

I henhold til den nye vedtatte praksisen ga nasjonalparkstyret dermed Stabbursdalen grunneierforeningen en ny tillatelse til å kjøre i Stabbursdalen nasjonalpark med inntil 12 turer med snøskuter i perioden 1. januar til 4. mai i en 4-års periode. Det opplyses at 3 kjøretøy i følge vil kunne telle som én tur dersom det sannsynliggjøres behov og kravet om føring av kjørebok ble sløffet.

Klagers argumenter

Statsforvalteren i Troms og Finnmark påklagde nasjonalparkstyret sitt vedtak 07.04.2025.

Statsforvalteren viste til at en tillatelse på inntil 12 turer er vesentlig flere turer enn eksisterende praksis for denne typen kjøring både i dette og andre verneområder. Det er dessuten dobbelt så mange turer som det ble søkt om.

Det manglende kravet om føring av kjørebok vil ifølge Statsforvalteren vanskeliggjøre muligheten til å føre kontroll, som igjen vil kunne medføre ubegrenset kjøring.

Statsforvalteren anførte videre at det ikke er i samsvar med verneområdeforvaltningen fortolkning ellers at inntil 3 skutere i følge skal kunne telle som 1 tur ved synliggjøring av behov.

Avslutningsvis mente Statsforvalteren at styrets vedtak er mangelfullt begrunnet og at vedtaket derfor er ugyldig. Det ble annet blant vist til den manglende vurderingen av miljørettsprinsippene, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12.

Nasjonalparkstyrets merknader

Styret mente området har et særegent klima som gjør at hytter og gammer kan benyttes hele vinterhalvåret. Det hevdes at motorferdselen er en integrert del av friluftslivskulturen i Finnmark, og at motorferdsel til dette formålet ønskes ivaretatt i regelverket på samme måte som den er det for reindrifta.

En øvre ramme på 12 turer vil ifølge styret skape forutsigbarhet og likebehandling. Styret opplyste at de ønsker å jobbe for at forvaltningsplanen skal ha en øvre ramme på 16 turer, noe som tidligere er avvist av Miljødirektoratet.

Videre ble det anført at 3 snøskutere i følge vil kunne være samfunnsøkonomisk fordelaktig, bidra til å ivareta miljøet og ikke øke omfanget av motorferdselen. Når det gjaldt det manglende krav om kjørebok så viste styret til Porsanger kommunes erfaringer som er at kravet har liten kontrollfunksjon og er lite formålstjenlig. Styret mente regelverkene burde samkjøres for bedre å kunne ivareta brukerne.

Styret opplyste at de i sine vurderinger har lagt vekt på tradisjonell og generell, vitenskapelig kunnskap jf. naturmangfoldloven § 8. Styret mente at lavfrekvent og hensynsfull motorferdsel på snø i områder som ikke er spesielt sårbare, har begrenset innvirkning på naturverdiene, jf. naturmangfoldloven § 8 og viste til at den aktuelle motorferdselen skal finne sted på faste traseer som allerede er i bruk. 16 turer per sesong anses som moderat og er ifølge fagmiljøene forsvarlig. Styret viste også til langvarig bruk av området og erfaringer fra både lokal og samisk utmarksbruk hvor brukerne tilpasser seg vær- og føreforhold.

Videre ble det opplyst at det som føre-var tiltak vil bli presisert overfor tiltakshavere at motorferdselen bare skal finne sted på snø/isdekt mark og være så skånsom som mulig for å unngå forstyrrelse av reindrift, fugleliv (spesielt rovfugl).

Styret la til grunn at den aktuelle motorferdselen ikke representerer en betydelig økning i den samlede belastningen på økosystemet da det ikke skal kjøres i sårbare perioder eller områder. Faren for presedens ble ansett som liten siden nye hytter og gammer ikke tillates i nasjonalparken.

Så lenge motorferdselen foregår i tråd med vilkårene satt anså styret ikke behov for andre tiltak for å hindre eller begrense skader, jf. naturmangfoldloven § 11.

Siden moderne snøskutere bråker mindre og gir lavere utslipp enn eldre snøskutere mente styret at den nye dispensasjonspraksisen vil ivareta naturhensyn, lokal brukstradisjon og samfunnsmessige behov som vil gi gode samfunnsmessige resultater, uten å gå på bekostning av verneformålet jf, naturmangfoldloven § 12.

Nasjonalparkstyret tok ikke klagen til følge og opprettholdt sitt vedtak i strid med forvalters tilrådning. Saken ble sendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse 13.05.2025.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Kunnskap om verneverdiene og effekten av påvirkning jf. naturmangfoldloven § 8 har vi hentet fra Naturbase, Artskart, Rovbase og NINA-rapport 187 – Effektar av motorferdsel i utmark på natur, folk og samfunn.

Reglene som gjelder for dette verneområdet

Stabbursdalen nasjonalpark ble vernet ved kgl.res 20. desember 2002 og forskrift om verneplan for Stabbursdalen vedlegg 1, vern av Stabbursdalen nasjonalpark/Rávtttošvuomi Álbmotmeahcci, Porsanger og Kvalsund kommuner, Finnmark ble vedtatt (verneforskriften).

Formålet med vernet er ifølge verneforskriften § 2 å bevare et stort naturområde tilnærmet fri for tekniske inngrep, for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare en del av verdens nordligste furuskog, variert vassdragsnatur og gáisáene med et karakteristisk preg, samt geologiske forekomster og kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Motorferdsel er som utgangspunkt forbudt i nasjonalparken, jf. § 3 pkt. 6.1.

Forvaltningsmyndigheten kan imidlertid gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med nødvendig transport til og fra lovlig oppførte private hytter, jf. verneforskriften § 3 pkt. 6.3 femte strekpunkt.

Konkret vurdering

Ifølge forvaltningsloven § 35 første ledd, bokstav a) kan et forvaltningsorgan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget, dersom endringen ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser. Siden Stabbursdalen grunneierforening fikk innvilget flere turer over flere år enn det som det tidligere var gitt tillatelse til, er omgjøringsvedtaket til gunst for grunneierforeningen og vilkårene for å omgjøre er oppfylt.

Verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark åpner for at det kan gis dispensasjon til bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med nødvendig transport til og fra lovlig oppførte private hytter, jf. § 3 pkt. 6.3 femte strekpunkt. Verneforskriften angir ikke i hvilket omfang det kan gis motorferdsel etter denne bestemmelsen. Ifølge forarbeidene (foredraget til kgl.res side 18) er det *"en målsetting å holde motorferdselen innenfor nasjonalparken på et lavest mulig nivå. Motorisert framkomstmiddel skal bare benyttes når transporten er nødvendig. Ved vurdering av om hva som er nødvendig må ulempene med motorferdsel veies opp mot det enkelte transportbehovet."*

Statsforvalteren hevder i klagen at styrets vedtak var for dårlig begrunnet og viste til at det blant annet manglet en vurdering av miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

Ifølge forvaltningslovens § 24 skal enkeltvedtak begrunnes, og begrunnelsen skal gis samtidig med at vedtaket treffes. Nærmere krav til begrunnelsen fremgår av forvaltningsloven § 25 hvor det blant annet heter at begrunnelsen skal vise til reglene, de faktiske forhold og det skjønnet vedtaket bygger på. Kravene til begrunnelsen i denne bestemmelsen er ansett å være minimumskrav, omfanget må tilpasses sakens natur og hvor inngripende vedtaket er for den enkelte part. Hvis forvaltningslovens regler ikke følges når enkeltvedtak forberedes og fattes, er det en saksbehandlingsfeil. Slike feil kan føre til at enkeltvedtak blir ugyldige, jf. forvaltningslovens § 41.

Styret viste i sitt vedtak til de endringer de hadde vedtatt i forvaltningspraksis og at tillatelsen i foreliggende tilfelle skulle være i samsvar med denne endringen. Det fremgår ikke av styrets vedtak om de har foretatt en konkret vurdering av søknaden fra grunneierforeningen. Selv om det foreligger en etablert forvaltningspraksis og/eller en retningslinje i vedtatt forvaltningsplan, må nasjonalparkstyret likevel foreta en individuell vurdering av hver søknad, blant annet for å avgjøre om motorferdselen er å anse som nødvendig i det enkelte tilfelle. Det fremgår ikke av styrets avgjørelse om dette er vurdert. Behovet for og omfanget av transport ved bygge- og vedlikeholdsarbeid vil variere avhengig av hva som skal utføres og hvilke materialer som skal transporteres.

I forbindelse med den forberedende klagebehandlingen ga styret en mer utfyllende begrunnelse, blant annet av miljørettsprinsippene. Det fremgår imidlertid heller ikke her hvordan styret har vurdert den konkrete søknaden og hva de har vektlagt i sin behandling av denne. Vi er derfor usikre på om styret har foretatt de nødvendige vurderingene av behovet for motorferdsel, begrunnelsen er så mangelfull at det er vanskelig å vurdere om avgjørelsen lider av noen innholdsmessige feil. Deler av begrunnelsen er også etterfølgende, noe som ikke er i samsvar med forvaltningslovens regler, jf. forvaltningslovens § 24. Vi er derfor enige med Statsforvalteren i at vedtaket er ugyldig da vi ikke kan utelukke at den mangelfulle saksbehandlingen kan ha virket inn på vedtakets innhold, jf. forvaltningsloven § 41.

Stabbursdalen grunneierforening har søkt om tillatelse til 6 turer med snøskuter med slede for frakt av utstyr og materiell til Fossehytta. Materialene skal benyttes til vedlikehold av laksetrappa ved Stabbursfossen. Ifølge søknaden skal det transporteres materialer, sement, sandsekker og forskalingsmaterialer. I tillegg skal det hentes ned teller for oppgraderinger som skal fraktes tilbake igjen. Det meste av det transporterte utstyret kan lagres i hytta gjennom vinteren.

Miljødirektoratet finner det godtgjort at materialet som skal fraktes er av et slikt omfang og tyngde at det er nødvendig med motorisert transport. Inntil 6 turer anser vi som rimelig i foreliggende tilfelle. Dispensasjon omfatter ikke persontransport, adgangen til å la personer sitte på gjelder bare dersom dette ikke medfører behov for ytterligere transport. Transport på frossen og snødekt mark er mest skånsomt for underlaget og så mye som mulig bør transporteres på denne måten, jf. naturmangfoldloven § 12. Når det gjelder behov for en flerårig tillatelse eller ytterligere antall turer utover det omsøkte, finner vi ikke at sannsynliggjort eller dokumentert at det er behov for dette. De potensielle skadene og ulempene motorferdselen har for dyrelivet gjør at motorferdselen skal begrenses til et minimum og uansett ikke til mer enn det som er omsøkt. Vi legger derfor til grunn at verneforskriftens vilkår om at motorferdselen må være nødvendig, ikke er oppfylt for turer utover det omsøkte.

Miljødirektoratet endrer på denne bakgrunn Stabbursdalen nasjonalparkstyre sitt vedtak. Stabbursdalen grunneierforening gis tillatelse til bruk av snøskuter for frakt av vedlikeholdsmateriell og teller til laksetrapp og vakthytte ved Fossekulpen i Stabbursdalen nasjonalpark. Tillatelsen gjelder for inntil 6 turer i perioden 13.02.2025 – 04.05.2025.

Når det gjelder hva som skal regnes som én tur vises det til forarbeidene til naturmangfoldloven (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)) hvor det står følgende under omtale av naturmangfoldloven § 48 første ledd, andre alternativ (sikkerhetshensyn side 425): "*Generelt sett gir den ikke grunnlag for å åpne for bruk av to snøscootere når det gis tillatelse til bruk av snøscooter (såkalt følgescooter)*". Siden lovforarbeidene ikke åpner for bruk av to snøskutere i sikkerhetsøyemed, er det liten grunn til å anta at det skal kunne åpnes for det i andre, kanskje mindre tungtveiende tilfeller. Vi legger derfor til grunn at bruk av én snøskuter teller som én tur, to snøskutere teller som to turer osv. Det er uten betydning om snøskuterne er i følge eller ikke.

Miljødirektoratet er enig med Statsforvalteren i at det er viktig at det kan føres kontroll med de dispensasjoner som gis. Styrets manglende kravet om føring av kjørebok, kan vanskeliggjøre mulighetene for å føre kontroll, noe som igjen kan medføre ubegrenset kjøring. Kjøreseddel utstedt av nasjonalparkstyret skal derfor fylles ut med kulepenn/tusj som ikke kan viskes ut i forkant av hver tur. Ved tillatelsens utløp skal kopi av kjøreseddel sendes nasjonalparkstyret.

Endret forvaltningspraksis

Verneforskriften gir de juridiske bestemmelsene for et verneområde og angir restriksjonsnivået. Foredraget til kgl.res er en rettskilde som kan klargjøre og tolke rettsreglene i de tilfelle reglene er uklare eller kan tolkes på flere måter. Den til enhver tid eksisterende forvaltningspraksis må være innenfor de rammene som verneforskriften setter. Det er et generelt prinsipp i verneområdeforvaltning at motorferdselen innenfor verneområdene skal holdes på et lavest mulig nivå og dette blir også presisert i foredraget til kongelig resolusjon.

Nasjonalparkstyret hevder at en tillatelse til 12 turer og forvaltningspraksis på 16 turer på snødekt mark er forsvarlig og ikke vil påvirke natur- og verneverdier i området. Miljødirektoratet legger til grunn at selv om motorferdsel med snøskuter på frossen og godt snødekt mark i liten grad vil kunne påvirke vegetasjon i verneområdet, vil den kunne påføre skader på busker og annen lavtvoksende vegetasjon som ikke er dekket av snø dersom det kjøres på denne. Det vises i denne sammenhengen til at ivaretagelse av furuskog er en del av verneformålet for nasjonalparken.

Det er dokumentert at snøskutertrafikk kan påvirke dyrearter gjennom unnvikelse, tiltrekning og tilvenning hos individer. Generelt er det derfor grunn til å begrense omfanget av motorferdsel for å redusere effektene for dyrelivet, og også regulere tidspunktet for kjøring for å unngå forstyrrelser i sårbare perioder. Motorferdsel kan videre ha kumulative effekter av forstyrrelse, og virke sammen med andre faktorer. Et eksempel på dette er støy fra luftfart. Det foreligger imidlertid generelt mangel på kunnskap om effekter av motorferdsel på populasjoner og økosystemer, og særlig samlede effekter. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 og prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 taler dermed også for å være restriktiv med å tillate motorferdsel, også på snødekt mark.

Det vises også til målsettingen fra sentrale myndigheter om at verneområdeforvaltningen skal være enhetlig. Dersom det åpnes for en forvaltningspraksis i Stabbursdalen nasjonalpark hvor det gis dispensasjoner for inntil 12 turer med snøskuter for frakt av varer og utstyr til hytter i verneområdet, vil dette kunne skape presedens også for andre verneområder, noe som igjen vil øke den samlede belastningen i verneområdene mye, særlig i områder med mange hytter, jf. naturmangfoldloven § 10. I dag er det så langt vi erfarer vanlig å gi dispensasjon for 5-6 turer til dette formålet i andre verneområder. Det vises for eksempel til forvaltningsplan for Lyngsalpene hvor det heter at det i utgangspunktet kan innvilges inntil 5 turer der formålet er tilsyn, transport av bagasje og utstyr til egen hytte. I tillegg kan det innvilges en dag der formålet med kjøringen er frakting av ved. I forvaltningsplanen for Junkerdalen heter det at det kan bli gitt tillatelse til inntil 6 turer på snødekt mark frem til og med 1. mai. Frakt av ved fra parkeringsplass til hytte er inkludert i disse seks turene.

Nasjonalparkstyret hevder at motorferdselen inngår som en del av utøvelsen av friluftslivet i Finnmark og at derfor på generelt grunnlag bør gis et økt antall turer. Motorferdsel i utmark er som hovedregel forbudt både etter den generelle motorferdselslovgivningen og etter verneforskriftene. Unntaket gjelder for såkalt nyttekjøring, slik kjøring er enten direkte unntatt fra motorferdselsforbudet eller så åpner lovgivningen for at det kan søkes om dispensasjon til dette. Ren personfrakt tillates som den klare hovedregel ikke, det samme gjelder motorferdsel i forbindelse med utøvelse av friluftsliv. Unntak fra dette finnes, for eksempel har mange kommuner etablert snøskuterløyper hvor rekreasjonskjøring lovlig kan finne sted. Motorferdsel som generell friluftslivsutøvelse gir ikke grunnlag for et utvidet antall turer i verneområdet.

Nasjonalparkstyret hevder at det er et ekstraordinært klima i nasjonalparken som begrunner mange turer. Det vises til lange og snørike vintre, forskjellig fra områder lengre sør. Norge har for tiden 48 nasjonalparker, inkludert 7 på Svalbard og 41 på fastlandet og til havs. Et stort antall av nasjonalparkene ligger i fjell og høyereliggende områder, et flertall av nasjonalparkene har derfor lange og snørike vintersesonger. Klimaet begrunner derfor ikke ekstra turer i dette området.

Miljødirektoratet er enig med nasjonalparkstyret i at forutsigbarhet og likebehandling er viktig i verneområdeforvaltningen og en forvaltningsplan er derfor et viktig og nyttig redskap. Forvaltningsplanen skal gi retningslinjer og «kjøreregler» for et verneområde for å sikre forutsigbarhet og likebehandling av brukere ved å konkretisere verneforskriftene og tydeliggjør hva som er tillatt, hva som er restriksjoner og hva som krever dispensasjon. Den fungerer som et praktisk verktøy for forvaltningsmyndigheten og gir informasjon til grunneiere, kommuner og frivillige organisasjoner om hvordan verneformålet skal ivaretas. Miljødirektoratet oppfordrer Stabbursdalen nasjonalparkstyre om å utarbeide utkast til forvaltningsplan som er innenfor de rammer som verneforskriften setter og i samsvar med nasjonale føringer.

Styret mener motorferdselregelverket og verneforskriftens motorferdselsbestemmelser burde samkjøres for bedre å kunne ivareta brukerne. Verneforskriftene har vanligvis strengere bestemmelser enn det generelle motorferdselregelverket for bedre å kunne for å bevare biologisk mangfold, ivareta økosystemtjenester som ren luft og vann, beskytte sårbare landskap og arter, og sikre fremtidige generasjoners tilgang til natur og rekreasjon. Det er ikke forvaltningsmyndighetens oppgave å harmonisere regelverkene.

Vi minner for øvrig om at Miljødirektoratet som overordnet forvaltningsorgan har rett til å gi bindende instruksjer og retningslinjer til Stabbursdalen nasjonalparkstyre som underordnet organ om hvordan saker skal saksbehandles, tolkninger av lover og utøvelse av skjønn. Miljødirektoratet forventer at nasjonalparkstyret tar vår avgjørelse i denne sak til etterretning.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Terje Qvam
seksjonsleder

Kopi til:

Stabbursdalen nasjonalparkstyre

Postboks 700

9815

VADSØ

Arkivsaksnummer: 2026/4146-2

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 21.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	13/26	28.04.2026

Saksframlegg - Rohkunborri NP - Bardu - behov for merking av sti - Stordalen

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i forskrift for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 1.3 d vedtar nasjonalparkstyret å merke/etablere sti i Stordalen fra Storbukta til Davit Håvgajávri.

Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Sti skal merkes/etableres langs trasé som i størst mulig grad ivaretar naturverdiene på lang sikt, herunder
  - a. reduserer slitasje på vegetasjon og forstyrrelse av dyreliv
  - b. minimerer behov for vedlikehold
  - c. kanalisere brukere til samme trasé vinter og sommer
2. Merking skal skje etter merkehåndboka til DNT
3. Merking og trasé skal evalueres etter to år for å se om kanalisering har hatt ønsket effekt

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Hytteieier i Storbukta har meldt inn behov for at stien inn i Stordalen merkes. Stien er i dag umerket. Hytteieier oppgir at stien har endret seg i løpet av de siste årene. Stien går nå omtrent langs samme trasé som folk på ski og hundespann følger om vinteren. Ved en elvekryssning er stien vasket bort og man må følge elva 30-50 m oppover for å finne stien igjen.

Fra elva og fram til «Hyttehaugen» er stien tydelig. Mellom «Hyttehaugen» og Davit Håvgajávri er det så vidt vi vet ingen tydelig sti lenger.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig Resolusjon 25.02.2011. Formålet med vernet er å bevare store naturområder med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråorheggeskoger, urskogpreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sjørdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Nasjonalparken har en egen forskrift. § 3 pkt 1.1. sier at landskapet er vernet mot inngrep av enhver art. Pkt 1.3 d. sier likevel at forvaltningsmyndigheten *kan* gi tillatelse til oppsetting av skilt og merking av stier.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fattar vedtak eller om det gis dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

I lys av episoden om Rohkunborri nasjonalpark i sesong 2 av Monsen og nasjonalparkene må vi forvente økt ferdsel i Stordalen. For å redusere slitasje på terrenget og kanalisere ferdselen til fots til én sti, bør derfor stien merkes i år.

Merket sti bør følge samme trasé som skigåere og hundespenn bruker om vinteren der mulig, men likevel legges slik i terrenget at en i størst mulig grad reduserer slitasje på vegetasjon og unngår å forstyrre fugle- og dyreliv.

Ved første elvekryssning er det nå vanskelig å finne tilbake til stien, ifølge hytteeier. Man må følge elva 30-50 m oppover fra kryssing for å finne stien igjen.

Mellom første elvekryssning og «Hyttehaugen» er stien tydelig. Mellom «Hyttehaugen» og Davit Hávgajávri er det så vidt vi vet ingen tydelig sti. Det har nok vært sti tidligere, og kjentfolk bør konsulteres for å vurdere trasé for merking.

Det antas at en del brukere sommerstid vil benytte packraft/oppblåsbar båt. Dette er en kjent ferdselsform i området. Stien bør derfor merkes helt fram til Davit Hávgajávri for å kanalisere ferdselen utenom myrområdene mellom «Hyttehaugen» og Davit Hávgajávri.

Området må befares på barmark for å identifisere eventuelt tidligere anlagt sti og finne best egnede trasé i dag. Sommerstid vil det trolig være ønskelig å legge stien litt høyere i terrenget for å unngå kjerr og kratt.

Følgende kartutsnitt viser vintertrasé, med inntegnet punkter for start og stopp merking:

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Området i Stordalen er et av de mer brukte dalførene i Rohkunborri nasjonalpark. Området brukes spesielt på vårvinteren i forbindelse med isfiske, men også om høsten til fiske og småviltjakt.

Tilrettelegging med merking av sti vil kunne øke ferdselen. Det antas imidlertid at området uansett vil få økt ferdsel som følge av at folk vil følge ruta Lars Monsen padlet med packraft i programmet Monsen og nasjonalparkene. I så tilfelle vil merking av sti ha en forebyggende effekt på naturverdiene ved at ferdselen kanaliseres til én sti lagt i terreng som kan tåle økt ferdsel, og i så måte støtte føre var-prinsippet i nml § 9 og prinsippet om økosystemtilnærming og samla belastning i § 10. § 11 er ikke relevant i denne saken når nasjonalparkstyret selv er tiltakshaver. § 12 ivaretas ved å følge merkehåndboka til DNT.

Området har noen registrerte sårbare arter, både planter og fugler. En kanalisering av ferdsel langs én sti vil være positivt for hekkende fugler, da området allerede har en del ferdsel (nml § 8).

Talma sameby har beiterett i området fra 1. mai. I dag følger ferdsel på vinterføre trasé vist i kartutsnitt over, som brukes både av skigåere, hundespenn og Statens naturoppsyn (snøskuter). Merking av sommersti forventes ikke å påvirke ferdsel på snø, da ferdselen allerede er kanalisert. Ferdselen vinterstid er også begrenset av hensyn til det samiske naturgrunnet; etter 1. mai må uorganisert hundekjøring søke tillatelse, og organisert hundekjøring tillates kun etter søknad før 1. mai.

Rekreasjonsløype for snøskuter på Altevatnet til Storbukta stenger 5. mai, men Bardu kommune søker vanligvis om forlenget åpning av løypa som isfiskeløype ut mai måned. Etter dette er ikke isen farbar og området er skjermet for ferdsel frem til Altevatnet er farbart med båt, vanligvis rundt Sankthans. Området er så vidt forvaltningsmyndigheten vet lite besøkt i juni og juli, med oppsving i august og september. I juli samler Talma sameby reinen i Salvasskardet for kalvemerking.

En besøksteller vil bli plassert i Storbukta langs vintertrasén i nærmeste fremtid. Dette vil gi en pekepinn på hvor mange som bruker området sent på våren og når trafikken tar seg opp igjen til sommeren.

Forvaltningsmyndigheten bør evaluere effekten av stimerking som kanaliserende tiltak etter to år. Det vil da være mulig å justere for eksempel trasé for bedre effekt.

Etter en samlet vurdering og avveining er konklusjonen at tiltaket kan tillates med vilkår.

Arkivsaksnummer: 2026/4145-5

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 21.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	14/26	28.04.2026

Saksframlegg - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - naturovervåkning - fastmerker - søknad om forlengelse av dispensasjon - Sállir natur AS

Innstilling fra forvalter

Sállir natur får tillatelse til å sette ut markeringer av flater for å gjennomføre det nasjonale overvåkingsprogrammet Arealrepresentativ naturovervåkning. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. For tillatelsen gjelder følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for årene 2026-2030.
2. Sállir natur får tillatelse til å sette ut fastmerker i form av metallrør som markerer prøveflaten. Fastmerkene skal fjernes når overvåkingsprogrammet er gjennomført.
3. Sállir natur plikter å informere Talma sameby før rørene settes ned og før hver gang flatene skal registreres.
4. Sállir natur plikter å utforme en kortfattet rapport med funnene fra kartleggingen innenfor Rohkunborri nasjonalpark i årene 2026–2030 og sende denne til nasjonalparkstyret. Dersom overvåkingen fortsetter, kan det søkes om forlengelse.

Vedtaket kan påklages. Klage må sendes til nasjonalparkstyret senest tre uker etter at dere har mottatt dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da behandle saken på nytt. Dersom vedtaket ikke endres, sendes klagen til Miljødirektoratet for behandling.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 ANO Registreringer Rohkunborri nasjonalpark.pdf

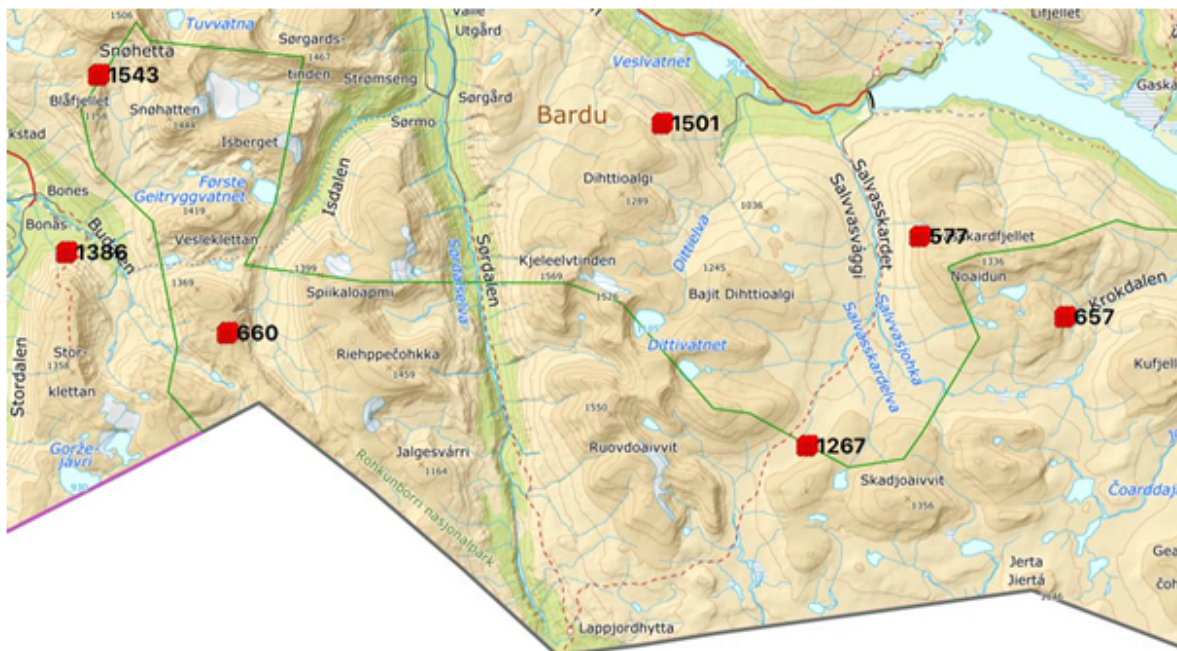
Saksopplysninger

Sállir natur AS søker om forlengelse av dispensasjon til fastmerker innenfor Rohkunborri nasjonalpark for de neste fem årene, og gjerne lenger, siden prosjektet er pågående.

Flater på 500x500 meter er tilfeldig valgt ut fra SSB sitt rutenett over hele landet. De tilfeldige plasseringene er viktige for å opprettholde arealrepresentativiteten i prosjektet. Innenfor hver flate ligger det 18 punkter i et rutenett (figur 1). I hvert av disse punktene merkes en kvadratmeterrute hvor vegetasjonsanalyser utføres. Ruta blir merket med et kort metallrør (10-15 cm) i to hjørner, og det vil derfor være snakk om opp til totalt 36 metallrør per flate. Det er ofte tilfeller hvor noen av punktene ikke merkes, for eksempel hvis punktene er utilgjengelige, eller befinner seg på berg hvor det ikke er mulig å sette ned fastmerker. Dermed vil det i mange tilfeller i praksis være snakk om færre enn 36 rør. Vi bruker presis plassering, med svært nøyaktig GPS-utstyr. Metallrørene er likevel nødvendige for at vi skal finne igjen eksakt posisjon og kunne plassere rutene riktig ved hvert besøk.

Punktene oppsøkes og reanalyseres hvert femte år. Selve feltarbeidet utføres normalt av to personer til fots over 1-2 dager, og vil derfor utenom fastmerkene ikke medføre annen påvirkning enn normal ferdsel i området. Planlegges det bruk av motorisert ferdsel for adkomst til flatene vil leverandøren som gjennomfører feltarbeidet sende inn separat søknad om dette.

Fire flater ligger innenfor Rohkunborri nasjonalpark:

Figur 1 ANO-flater i og rundt Rohkunborri nasjonalpark, inkludert ANO-ID.

Regelverket for nasjonalparken

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet 25.02.11 og forvaltes av Rohkunborri nasjonalparkstyre. Formålet med Rohkunborri nasjonalpark er å: «Bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråor-heggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelige dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sør-dalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på. Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet. Nasjonalparken er beiteområde for tamrein.»

Landskapet er vernet mot alle inngrep i naturen. Dette står i verneforskriften § 3, punkt 1.1. Det finnes ingen hjemmel i verneforskriften for å gi tillatelse til inngrep som er nødvendige for

gjennomføring av naturvitenskapelige undersøkelser. Saken må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonshjemmelen.

Naturmangfoldloven § 48 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom hensyn til sikkerhet eller vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknaden må vurderes etter vilkårene om at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Disse vilkårene er kumulative, det vil si at dersom begge er oppfylt, kan forvaltningsmyndigheten vurdere om det skal gis tillatelse eller ikke.

Alle saker som gjelder naturmangfoldet skal i tillegg vurderes etter naturmangfoldlovens §§ 8–12.

Vurdering

Naturmangfoldloven § 8 sier at vedtak som gjelder naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfoldet og virkningen på det.

Nasjonalparken ble godt kartlagt i arbeidet med verneplan og konsekvensutredning for Rohkunborri (Miljøfaglig utredning, rapport 2006:1). Opplysningene om naturmangfoldet er i hovedsak hentet fra denne og fra www.naturbase.no. Flatene som er valgt ut for vegetasjonsanalyse i Rohkunborri ligger på nasjonalparkgrensen mellom Blåfjellet og Snøhetta i den nordvestre delen av verneområdet. Flaten som skal etableres består av atten punkter, hvorav fire punkter ligger innenfor nasjonalparken og ett punkt helt på grensen.

Området der prøveflaten ligger er et alpint fjellområde med lite vegetasjon. Berggrunnen innenfor prøveflaten mellom Snøhetta og Blåfjellet består hovedsakelig av granatglimmerskifer og noen forekomster av glimmerskifer. Sørvest for prøveflaten ved Blåfjellet snor det seg en marmortarm rundt fjellet. Prøveflaten vil ikke være innenfor marmorforekomsten. Berggrunnsdata er hentet fra Geologiske kart | NGU. Innenfor dette marmorfeltet er det registrert forekomst av lapprublom (VU – klassifisert som sårbar i Norsk rødliste for truede arter). Nordøst for prøveflaten er det registrert issoleie (VU – klassifisert som sårbar i Norsk rødliste for truede arter) langs den sørlige fjellryggen av Snøhetta.

Det er ikke registrert viktige naturtyper der flaten ligger. Norsk rødliste er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut i Norge (for mer informasjon, se <http://www.artsdatabanken.no/Rodliste>).

Nasjonalparken er beiteområde for rein, og i det aktuelle området grenser det til trekkruiter og beiteområder som er i bruk både vår, sommer og høst.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig. «Føre-var-prinsippet», naturmangfoldloven § 9, skal derfor ikke brukes. Naturmangfoldloven § 10 sier at økosystemtilnærming og samlet belastning på et område skal vurderes. Det skal også vurderes om en tillatelse kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis svekkelse av området og uthuling av verneforskriften. Å sette ned rør som senere tas opp igjen vil ikke ha vesentlig skade på naturmangfoldet. Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 er ikke relevante i denne saken og er derfor ikke vurdert.

Søknaden vurderes til ikke å være i strid med vernevedtakets formål, og med de hensyn som er foreslått vurderes tiltaket heller ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig. Vitenskapelige undersøkelser som kartlegger vegetasjonen i verneområdene og hvordan den utvikler seg over tid vil bidra til økt kunnskap og dermed styrke grunnlaget for forvaltningens arbeid.

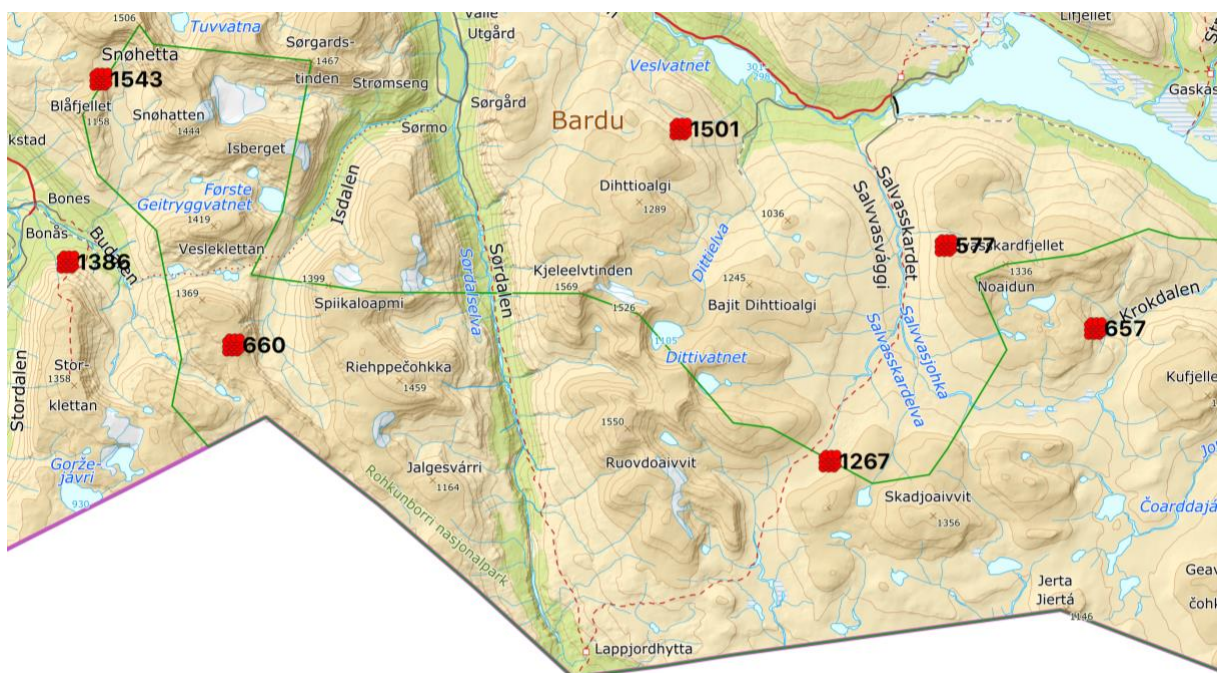
Nasjonalparkforvalteren foreslår derfor at nasjonalparkstyret gir tillatelse etter naturmangfoldloven § 48.

ANO: Registrerte naturtyper i Rohkunborri nasjonalpark

Punkter i Rohkunborri nasjonalpark (figur 1) ble besøkt i forbindelse med Arealrepresentativ naturovervåkning (ANO) i 2022, 2023 og 2024, på oppdrag fra Miljødirektoratet. I en sirkel på 250 m² rundt hvert punkt ble blant annet kartleggingsenheter i 1:5000 registrert etter NiN 2 (tabell 1). Punktene skal besøkes hvert femte år. Alle registrerte punkter ligger høyt over tregrensa. Noen punkter var utilgjengelige fordi det var for bratt eller de var dekket av snø. Det er også gjort artsregistreringer i hvert punkt, disse er publisert i artskart.

Mer info om prosjektet og resultater:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/miljoovervaking/overvaksingsprogrammer/natur-pa-land/arealrepresentativ-naturovervaking-ano/>

Figur 1 ANO-flater i og rundt Rohkunborri nasjonalpark, inkludert ANO-ID.

Tabell 1 Oversikt over registrerte naturtyper i sirkel rundt hvert ANO-punkt innenfor Rohkunbprri nasjonalpark, samt hvilket år hver flate ble besøkt.

Flate ID	År	Registrert kartleggingsenhet (Etter NiN 2) i sirkel rundt punkt
ANO1267	2022	T7-C-6 svakt kalkfattig moderat snøleie
		T3-C-8 svakt kalkrik fjell-lynghei
		T7-C-4 intermediært seint snøleie
		T27-C-2 kalkfattig og intermediær snøleie-blokkmark
		V1-C-2 litt kalkfattige og svakt intermediære myrflater
		V1-C-7 sterkt intermediære og litt kalkrike myrkanter
		T7-C-2 svakt kalkfattig moderat snøleie
		T3-C-4 intermediær leside
ANO0657	2023	T7-C-7 svakt kalkrikt seint snøleie
		T7-C-6 svakt kalkrikt moderat snøleie
		T27-C-3 kalkrik blokkmark
		T7-C-6 svakt kalkrikt moderat snøleie
		T3-C-7 svakt kalkrik leside
		T7-C-13 kildepåvirket svakt kalkrikt snøleie
		T7-C-6 svakt kalkrikt moderat snøleie
		T1-C-5 lite uttørkingseksponeerte sterkt og litt kalkrike intermediære nakne berg
ANO0660	2023	T27-C-4 kalkrik snøleie-blokkmark
		T7-C-10 kalkrikt ekstremsnøleie
		T7-C-8 sterkt kalkrikt moderat snøleie
		T7-C-9 sterkt kalkrikt seint snøleie
		T1-C-12 sterkt intermediært til ekstremt kalkrikt snøleieberg
		T7-C-7 svakt kalkrikt seint snøleie
		I1-C-1 snø- og isdekt fastmark
ANO1543	2024	T7-C-10 kalkrikt ekstremsnøleie
		T7-C-11 vegetasjonsfritt snøleie
		T7-C-9 sterkt kalkrikt seint snøleie

Arkivsaksnummer: 2025/11704-3

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 17.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	15/26	28.04.2026

Saksframlegg - status drift og servituttavtale Bjønnbåsveien

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret tilbyr å forlenge driftsavtale for Bjønnbåsveien med Bardu kommune, med justering av avtaletekst.

[--- slutt på innstilling ---](#)

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Utkast Videreføring av avtale for drift av kommunal vei fra Sørmo til Tverrelva i Sør-dalen 2026
- 2 Referat møte grunneiere 20260224

Saksopplysninger

Forvalter gjennomførte 24. februar møte med fire av seks grunneiere, samt to representanter fra enhet samfunn og utvikling i Bardu kommune. På møtet ble det diskutert juridisk grunnlag for servituttavtale med grunneierne og driftsavtale med Bardu kommune.

Grunneierne ønsker per dags dato at veien forblir privat, så lenge dette ikke medfører erstatningsansvar for eventuelle skader på veg, kjøretøy eller personer som bruker veien når den er åpen for allmennheten.

Grunneierne er åpne for en tidsbegrenset servituttavtale.

Grunneierne ønsker at brua over Tverrelva på sikt erstattes med ei bredere bru som tillater kjøring med traktor.

Vurdering

En kommunal vei har strengere krav til innkreving av parkeringsavgift eller bompenger enn en privat vei.

Videreføring av avtale for drift av kommunal vei fra Sørmo til Tverrelva i Sør-dalen - "Bjønnbåsveien"

Rohkunborri nasjonalparkstyre har vært tiltakshaver for bygging av veien og har stått for finansiering og administrasjon i byggeperioden.

Opprinnelig tekst: Veien er kommunal og Bardu kommune står som formell eier av strekningen på 3000 meter fra Sørmo til Tverrelva jfr. reguleringsplanen. Nasjonalparkstyret er ikke juridisk enhet og det kan derfor ikke skrives en juridisk bindende kontrakt. Det er heller ikke mulig å påta seg eierskap som følge av det.

Erstattes med:

Strekningen er 3000 meter fra Sørmo til Tverrelva. Veien var tiltenkt å være kommunal, men er matrikkelført som privat vei. Grunneierne ønsker inntil videre å beholde veien som privat. Veien er bygget over privat grunn til allmenhetens bruk på sommerstid og for grunneiernes tilgang til egen skog og eiendom.

Denne avtalen har en varighet på 5 år i tidsrommet 8.6.2026 – 8.6.2031. Etter dette skal ordningen evalueres.

Drift

Rohkunborri nasjonalparkstyre overfører årlig midler for driftstjenester til Bardu kommune. Summen finansieres over bestillingsdialog og med bompenger. Bompengene tas inn gjennom bruk av SMS basert bom og tilfaller konto i Bardu kommune med kontonummer: 47700700131 merket: «Drift Sørmo - Tverrelva». Kontostreng : 170000 6000 360 610001.

Dersom finansiering uteblir, og veien vurderes til ikke å være kjørbær, skal den stenges. Ved naturskade og større reparasjoner kan det bli nødvendig å søke ekstraordinære midler. Dersom det påløper større kostnader skal det konfereres med Rohkunborri nasjonalparkstyre før tiltak iverksettes og det årlige forbruket overstiger 15.000,-.

Åpning og stenging for allmenheten

Veien har bom i kanten av parkeringsplassen ved Sørmo. Denne er bekostet av nasjonalparkstyret og åpnes 1. juni hvert år, så fremt veikroppen er tørket opp. Dersom det er spesielt mye snø, kan veien holdes stengt så lenge det er nødvendig. Dette avgjøres etter skjønnsmessig vurdering av Bardu kommune og åpningen kringkastes gjennom kommunens hjemmesider.

Veien stenges 15. oktober hvert år. Grunneiere, oppsyn, reindrift og kommunen har egne nøkler og kan bruke veien ved særskilt behov. All ferdsel etter kommunens stenging vil foregå på eget ansvar. Det lages 12 nøkler til bommen og disse fordeles etter følgende skjema:

Hvem/ Gårdsnummer - Bruksnummer	Antall
Bardu kommune	2
Statens naturoppsyn lokalt	1
Statskog Fjelltjenesten	1
32/4	1
32/3	1
32/2	1
32/6	1
32/5	1
32/1	1
Reindrift	1
Troms Turlag	1

Fysisk arbeid

Driften innebærer tilsyn og gjennomføring av enkle tiltak. Dette vil innebære (listen er ikke fullstendig):

- Rensing av tette stikkrenner
- Fjerning av tre som har falt over veien
- Åpning og stenging av bom etter vurdering
- Vurdering av behov for vedlikehold og gjennomføring av dette (eks.: høvling/skraping og kantklipp)

Kontaktpunkt

All kontakt om veien mellom Rohkunborri nasjonalparkstyre og Bardu kommune skal foregå mellom nasjonalparkforvalter og teknisk avdeling i Bardu kommune.

For :

Rohkunborri
nasjonalparkstyre

Rohkunborri nasjonalparkstyre

Bardu kommune

_____

Dato og sign.

_____

Dato og sign.

Møte ang. Bjønnbåsveien

Tid: 24.2.26 kl 13-14:45

Sted: Veksthuset

Deltakere:

Geir Inge Sørgård

Eirik Strømseng

Gunn Bodil Strømseng

Thomas Sørmo

Egil Strømsør-Bygdevoll

Oddbjørn Johannesen

Ida Steien Bjerka, referent

Punkter til oppfølging før møtet:

-Kart som det henvises til i utkast til servituttavtale

Utarbeides i fellesskap

-Opplysninger om økonomi (deler må muligens besvares av Bardu kommune) inkludert årlige midler for driftstjenester som er tilfalt Bardu kommune, jf. «Videreføring av avtale for drift av kommunal vei fra Sørmo til Tverrelva i Sjørdalen», og regnskap for drift av Bjønnbåsveien.

Ida: Bardu kommune må svare for dette. Men midler tilfaller ikke kommunen. Midler overføres til veifond. Kommunen kan trekke inntil kr 15.000 årlig for *faktisk utført* vedlikehold på Bjønnbåsveien. Nasjonalparkstyret overførte kr 47.000 til fondet i 2025 og kr 140.000 i 2024 (år med redusert aktivitet grunnet forvalter i permisjon). Saldo skulle være 183.000 ved årsslutt 2025 + 47.000.

Egil: saldo kr 224.000.

Det er av stor betydning for rettigheten at brua ikke er dimensjonert for traktortransport, jf. brev fra grunneiere 6.5.2012, og dette vil være et sentralt moment i en avtale. Andre momenter (med forbehold om at flere dukker opp, og punktene er også ment som ei huskeliste for grunneierne):

Ang. traktor: brua var et spleiselag som grunneierne deltok aktivt i, bl.a. med støping av fundament.

-Veiens åpningstid (utgangspunkt: 1. juni-15.oktober)

-Rettighetens varighet (varig eller tidsbegrenset)

-Betydning for grunneierne om vegen blir/ikke blir kommunal/offentlig (feks disposisjon/bruk av egen eiendom, ansvar for tredjemann ect)

[2016_7892 Innmåling Bjønnbåsvæien.pdf](#)

I Vegkart står veien oppført som «privat veg» 5520 PV8860 K S1D1

Ifølge brev fra nasjonalparkstyret av 15.11.2016 til Bardu kommune, skal veien være kommunal (vedlagt).

Selve vegkroppen kan være kommunal uten at grunneierne avstår ytterligere grunn.

-Hvilket arbeid som inngår i kommunalt drifts- og vedlikeholdsansvar

Gjeldende drift- og vedlikeholdsavtale mellom nasjonalparkstyret og kommunen vedlagt. Avtalen gjelder til juni 2026.

-Regulering for bruk av parkeringsplass inkludert skilting

Dette kan vi godt oppdatere. Arbeider for tiden med nytt kart/hovedplakat for informasjon om nasjonalparken etter ny mal.

-Inntekter fra allmennhetens bruk; bompenger eventuelt parkeringsavgift(inkludert grunneiers råderett over hvem som skal betale)

Følgende betaler ikke i dag: grunneiere, nasjonalparkstyret, kommunen på jobb, SNO, Fjelltjenesten

I dag settes inntekter fra bompenger på veifondet hos Bardu kommune.

Oversikt bompengordning iNatur

År	Antall salg	Bruttoomsetning	Provisjon inkl. mva	Nettoomsetning
2025	85	4575	721,88	3853,13
2024	112	6125	964,06	5160,94
2023	104	5900	942,19	4957,81
2022	92	4925	850	4075
2021	194	11725	2954	9171
2020	107	5700	1328,13	4371,88
2019	118	6325	1537,50	4787,50
2018	93	5200	1290,63	3909,38
2017	84	4625	1143,75	3481,25
2016	122	6850	1684,38	5165,63

Utgift til inatur: kr 1000/år belastes styrets driftsmidler

Overføringer fra nasjonalparkstyrets driftsmidler til veifond

2025: kr 47.000

2024: kr 140.000

Utgifter betalt av nasjonalparkstyret:

2025:

- Tømming do oktober kr 10.878,23
- Reparasjon dohus oktober kr 53.040,80
- Tømming do august kr 12.861,55
- Kantklipp kr 7.500 – skal iht avtale med Bardu kommune utføres av kommunen. Kommunen utførte ikke kantklipp på noen kommunale veier i 2025 og nasjonalparkstyret besluttet å ta kostanden som et engangstilfelle for å ivareta trafikksikkerhet og unngå større kostnader i senere år.

2024:

- Ny krattknuser kr 24.784
- Tømming do oktober kr 9.280,54
- Reparasjon av vegen: kr 222.000 trukket fra veifondet hos kommunen

2023:

- Slodding kr 9650,40
- Salting kr 10350,40
- Ved og transport kr 5550

2022:

- Flytting av toalett kr 45.000

Nasjonalparkstyret får tildelt årlige midler fra Miljødirektoratet i tre kategorier etter søknad:

1. Styrets driftsmidler, inkludert midler til drift av anlegg
2026: kr 380.000 inkl kr 50.000 til drift av anlegg
Midler til drift av anlegg fordeles til alle nasjonalparker i Norge basert på størrelse, besøk og eksisterende anlegg. Vi ber hvert år om mer enn vi får. Søkte om kr 95.000 til drift av anlegg i 2026.
Disse midlene disponeres av styret og skal dekke alle møter, reiser og aktiviteter til styret, samt drift og vedlikehold av anlegg.
2. Forvaltningsplanarbeid, kartlegginger. Ikke relevant for anlegg.
3. Tiltaksmidler: kan kun brukes på forhåndsgodkjente tiltak, ikke drift.
Bjønnbåsveien er bygget med tiltaksmidler, men kan ikke vedlikeholdes med det. Vi søker om og får kr 30.000 hvert år til stiskjøtsel på stien mellom Tverrelva og Stággonjuni.

Detaljregulering for Bjønnbåsveien

arealplaner.no | R1922123 > Plandokumenter

Her står det blant annet om vegklassen, og at vegen skal tåle tømmerbil uten henger.

Innspill i møtet:

- Skilting
  - o Kjøring på eget ansvar, dårlig forhold kan oppstå akutt
  - o Akseltrykk? Vil også påvirke bobiler?
  - o Mulighet til å forby busstrafikk?
  - o Anbefaling om å ikke kjøre med store bobiler?
  - o Camping
  - o Dårlig dekning, sikre betaling ved bommen
- Eierforhold/ansvar
  - o Avklaring ansvar
  - o Juridisk – når kan man/kan ikke kreve bompenger/parkeringsavgift
- Ønsker tidsbegrenset avtale – samme lengde på avtalen nasjonalparkstyre/grunneiere og kommune/nasjonalparkstyre, eksempelvis 5 år med opsjon på ytterligere 5 år
- Oddbjørn: en god avtale er balansert
- Thomas: hva vil eventuelt elektronisk bom koste?
- Veilag nevnt av kommunen
- Nasjonalparkforvalter bekymret for

Oppfølging:

- **Nasjonalparkstyret og kommunen forhandler ny driftsavtale**
- **Grunneierne vil ha avklaring på ansvar mtp kommunal/privat veg**
  - o **Evt konsekvenser av privat/kommunal veg mtp vedlikehold**
- **Spm fra grunneierne:**
  - o **Kan inntekter fra veien økes?**
  - o **Kan økte inntekter finansiere ny, bredere bru?**

Tema	Bomavgift offentlig vei	Bomavgift privat vei	Parkeringsavgift offentlig	Parkeringsavgift privat
Lovhjemmel	Vegloven §27	Vegloven §56	Parkeringsforskriften	Parkeringsforskriften
Krever godkjenning?	Ja, statlig	Ja, kommunal	Nei	Nei
Kan eier bestemme pris?	Nei	Nei (kommunen bestemmer)	Ja	Ja
Formål	Veibruk	Veibruk	Parkering	Parkering
Typisk bruk	Store prosjekter	Skogsbilveier, hytteveier	Kommunale P-plasser	Kjøpesentre, turparkering

Fra Microsoft copilot 26.2.26

 Bomavgift – strengt regulert og avhengig av hvem som eier veien

Offentlig/kommunal vei

Bomavgift på offentlig vei er sterkt regulert gjennom vegloven § 27. Kommunen kan ikke selv bestemme å sette opp bom. Det krever:

- godkjenning fra Samferdselsdepartementet
- formell bompenggeordning
- bompengeselskap
- forskrift om innkreving

Dette brukes kun til større infrastrukturprosjekter.

Privat vei

Private veier kan ta betalt for bruk, men kun med kommunens samtykke etter vegloven § 56. Dette er bekreftet av flere kommuner:

- Ringebu kommune: Private veier kan kreve vegavgift, men det krever kommunal godkjenning.
- Midtre Gauldal kommune: Det er ikke lov å sette opp bom på privat vei uten kommunens samtykke, og kommunen bestemmer også størrelsen på avgiften.

Konsekvens:

- Offentlig vei → statlig godkjenning

- Privat vei → kommunal godkjenning
- Ingen kan sette opp bom uten myndighetsvedtak

P □ Parkeringsavgift – helt annet regelverk og mye friere

Parkeringsavgift reguleres av parkeringsforskriften (FOR-2016-03-18-260). Dette regelverket gjelder når parkeringen er åpen for allmennheten, uavhengig av om grunnen er privat eller offentlig.

Kommunal/offentlig grunn

Kommunen kan ta parkeringsavgift på kommunale parkeringsplasser, men må følge forskriften når det gjelder:

- skilting
- betalingsløsning
- kontroll og gebyrer

Privat grunn

Private grunneiere kan ta parkeringsavgift uten å søke kommunen, så lenge:

- parkeringsplassen er tydelig skiltet
- reglene i parkeringsforskriften følges

Dette gjelder f.eks. kjøpesentre, private parkeringsplasser ved turstier, hytteområder osv.

Konsekvens:

- Parkeringsavgift krever ikke godkjenning
- Det er kun krav om korrekt skilting og forskriftsmessig håndtering

Arkivsaksnummer: 2026/3969-2

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 17.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	16/26	28.04.2026

Saksframlegg - Rohkunborri NP - høring - utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere

Innstilling fra forvalter

Rohkunborri nasjonalparkstyre støtter Miljødirektoratets anbefaling om å gå videre med alternativ 2 - Å samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere som modell for videre organisering av verneområdeforvalterne.

Rohkunborri nasjonalparkstyre mener det er avgjørende at eksisterende og økte midler tildelt forvalterstillingene i embetene er øremerket nettopp forvalterne.

Rohkunborri nasjonalparkstyre ønsker å beholde råderett over forvalters arbeidstid og at statsforvalteren ikke gis økt fleksibilitet i bruk av forvalterressurser mellom styrer. Nasjonalparkstyret er positiv til at forvalteren kan bidra til å løse kapasitetsproblemer hos andre styrer ved sykefravær eller vakanser, men ønsker likevel å beholde råderetten over forvalters arbeidstid.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Utredningsoppdrag om organisering av verneområdeforvaltere
- 2 Vedlegg 2. Oversikt over dagens forvaltningsknutepunkter
- 3 Rohkunborri nasjonalpark - høring - utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere
- 4 Vedlegg 1. Oppdrag til Miljødirektoratet - utredning om verneområdeforvaltere

Saksopplysninger

Miljødirektoratet fikk i mars 2025 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet om å gjennomgå verneområdeforvalternes organisasjonsmessige tilknytning og øvrige organisering, og vurdere om det bør gjøres endringer for å styrke forvaltningen av verneområdene.

Miljødirektoratet har 13. april 2026 oversendt forslag til organisering av verneområdeforvalterne på høring.

Statsforvalterembetene er bedt om å ivareta eventuelle innspill fra verneområdeforvalterne i sitt embete.

Høringsfristen er 22. mai 2026.

Miljødirektoratet har vurdert fire alternativer i tillegg til dagens løsning (0-alternativet).

Miljødirektoratet anbefaler å gå videre med alternativ 2, som innebærer at verneområdeforvalterne forblir ansatt hos statsforvalteren, men samles under et færre antall embeter. Troms og Finnmark har i dag 13 verneområdeforvaltere og forslag 2 innebærer ingen endring i antall forvaltere eller ansvarlig embete.

Alternativ 2 forutsetter i tillegg til å samle forvalterne under færre embeter en rekke andre tiltak for å styrke forvaltningen av verneområdene:

Organisering av alternativ 2:

- 3-5 embeter
- Samling av forvaltere slik at et embete har minimum ti forvaltere ansatt
- Fellestjenester ligger hos statsforvalterne som tidligere

Tiltak som forutsettes gjennomført:

- Tilføring av midler til én seksjonslederstilling med personalansvar for forvalterne som også skal ha ansvar for faglig oppfølging og tilrettelegging for forvalterne.

Tiltak som foreslås for alternativ 1 som også forutsettes innført for alternativ 2:

- Økt tildeling per forvalterstilling
- Synliggjøre øremerking av midler per forvalterstilling i Prop. 1S
- Klargjøring av roller knyttet til faglig oppfølging av forvalterne
- Klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning
- Gi arbeidsgiver økt fleksibilitet i bruk av forvalterressurser mellom styrer.
- Innføring av "Forvalterskolen"
- Forvaltersamlinger
- Gjennomgang av forvaltningsknutepunkter
- Formalisere samarbeidet med besøkssenter
- Legge til rette for SNOs tilgang til forvaltningsknutepunktene

Vurdering

Alternativ 2 fremstår samlet sett som det mest fornuftige av de fire fremlagte alternativene. For forvalterne i Troms og Finnmark er det i praksis liten forskjell på alternativ 1 og 2, som innebærer å samle forvalterne under et færre antall embeter. Det er likevel naturlig å støtte alternativ 2 som en helhetlig løsning for alle landets verneområdeforvaltere.

Alternativ 2 vil gi sterkere fagmiljøer på landsbasis.

Problemstillinger som er løftet frem av forvaltere og verneområdestyrer i flere år er adressert i forslaget. Blant annet gjelder det tilføring av dedikert seksjonsleder, øremerking og økning av midler per forvalter og klarere skille mellom verneområdestyrene og statsforvalteren i dokumentforvaltning.

At statsforvalteren skal kunne gis myndighet til å disponere forvalterressurser mellom styrer kan en både forstå, men også være skeptisk til. Så lenge antallet forvaltere ikke økes vil arbeidsmengden bestå. Det ses derfor på som ønskelig å beholde dagens ordning der verneområdestyrene må samtykke til at forvalter arbeider for et annet styre.

Utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere

Svar på oppdrag i tildelingsbrevet til Miljødirektoratet 2025/2026

Innhold

Utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere	1
Svar på oppdrag i tildelingsbrevet til Miljødirektoratet 2025/2026	1
Innhold	2
1 Sammendrag.....	3
2 Oppdraget	4
2.1 Bakgrunn.....	4
2.2 Avgrensninger av oppdraget	6
2.3 Ny forvaltningslov	6
2.4 Mål for utredningen	7
3 Arbeidsprosess.....	8
3.1 Gjennomføring og involvering	8
3.2 Kunnskapsgrunnlag for utredningen.....	9
4 Beskrivelse av dagens organisering av verneområdeforvalterne (null-alternativet)	10
4.1 Aktørene i forvaltningsmodellen	11
4.2 Samarbeidet mellom Statens naturoppsyn og forvaltere/styrer.....	14
4.3 Forvaltningsknutepunkter.....	15
4.4 Daglig ledelse og oppfølging av forvalterne	16
4.5 Faglig nettverk og erfaringsdeling	17
4.6 Fleksibilitet i fordeling av oppgaver mellom forvaltere	18
4.7 Samarbeid med besøkssenter.....	18
4.8 Rolleavklaring blant aktørene og rolleforståelse blant publikum	19
4.9 Kostnader knyttet til forvalterstillingene.....	20
5 Beskrivelse og forslag til utforming av alternativene som skal utredes i oppdraget.....	21
5.1 Alternativ 1 – Beholde dagens ordning, men se på bedringspunkter i denne	21
5.1.1 Problembeskrivelse av dagens organisering.....	21
5.1.2 Økning av kapasitet og ressurser hos Statsforvalterne.....	23
5.1.3 Klargjøring av roller i faglig oppfølging av forvalterne.....	23
5.1.4 Klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning.....	25
5.1.5 Øke fleksibiliteten i fordeling av forvalterressurser mellom styrer.....	25
5.1.6 Innføring av "Forvalterskolen"	26
5.1.7 Forvaltersamlinger	27
5.1.8 Formalisere samarbeidet med besøkssenter.....	27

5.1.9 Gjennomgang av forvaltningsknutepunkter med mål om bedre fungerende knutepunkter	28
5.1.10 Legge til rette for SNOs tilgang til forvaltningsknutepunktene	29
5.2 Alternativ 2 – Samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall Statsforvaltere.....	30
5.3 Alternativ 3 – Samle arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet	32
5.4 Alternativ 4 – Opprette en egen organisasjon med egen ledelse, der fellestjenester håndteres av direktoratet	36
6 Virkninger av de ulike alternativene.....	38
6.1 Hvordan virkningene er vurdert.....	38
6.2 Vurdering av usikkerhet.....	40
6.3 Alternativ 1 – Dagens organisering med bedringspunkter	40
6.4 Alternativ 2 – Samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall Statsforvaltere.....	41
6.5 Alternativ 3 – Samle arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet	43
6.6 Alternativ 4 – Opprette en egen organisasjon (med fellestjenester hos Miljødirektoratet)45	
6.7 Forhold som i mindre grad påvirkes av organisasjonsmodell.....	46
6.7.1 Bedre fungerende knutepunkter.....	46
6.7.2 Styrking av samarbeidet med SNO.....	46
6.7.3 Styrking av samarbeidet med besøkssentre.....	47
6.7.4 Klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning.....	47
6.8 Andre konsekvenser av forslagene	48
6.8.1 Virksomhetsoverdragelse	48
6.8.2 Ressursbehov og kostnader.....	48
6.9 Oppsummering av virkninger av alternativene	49
7 Miljødirektoratets tilrådning	51
7.1 Vekting av vurderingene	52
7.2 Tilrådning med begrunnelse.....	52
7.3 Forutsetninger for vellykket gjennomføring	54
8 Vedlegg	55

1 Sammendrag

Miljødirektoratet har på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet (KLD) utredet hvordan verneområdeforvalterne kan organiseres for å styrke forvaltningen av verneområdene. Ny organisering

skal utredes innenfor gitte rammer; utredningen er avgrenset til verneområdeforvalternes organisatoriske tilknytning. Verneområdestyrenes instruksjonsmyndighet overfor forvalterne skal videreføres, og forvalterne skal fortsatt være lokalisert nær verneområdene.

Bakgrunnen for oppdraget er kjente utfordringer ved dagens organisering, der statsforvalterne har arbeidsgiveransvar for forvalterne, mens verneområdestyrene har instruksjonsmyndighet for forvalternes tid og oppgaver. Utfordringene er knyttet til uklar rolle- og ansvarsfordeling mellom aktørene, begrenset kapasitet til daglig ledelse og faglig oppfølging, liten fleksibilitet i ressursbruk, varierende opplæring og kompetansestøtte, samt uklar rolleforståelse mot publikum. Samtidig trekkes det frem viktige styrker ved dagens ordning, særlig forvalternes tilknytning til statsforvalternes fagmiljøer.

Utredningen vurderer fire hovedalternativer:

1. Beholde dagens ordning i all hovedsak, men ser på bedringspunkter i denne
2. Samling av arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere
3. Samling av arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet
4. Opprette en egen organisasjon

Alle alternativene forutsetter gjennomføring av en rekke felles tiltak, blant annet tydeligere rolleavklaring – både internt og ut mot publikum, styrket opplæring, styrket daglig ledelse og mer lik organisering.

På bakgrunn av en samlet vurdering **anbefaler Miljødirektoratet alternativ 2 – å samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere**. Sammenlignet med dagens organisering, mener Miljødirektoratet at dette alternativet vil gi bedre forutsetninger for styrket ledelse og samlede fagmiljøer, samtidig som man ivaretar tilknytningen til Statsforvalteren.

2 Oppdraget

2.1 Bakgrunn

Det er i dag etablert 49 nasjonalpark- og verneområdestyrer som er forvaltningsmyndighet for en rekke verneområder. Det er per 1.1.2026 totalt 69 verneområdeforvaltere fordelt på de 49 styrene. Hardangervidda er i dag eneste nasjonalpark som ikke forvaltes av et nasjonalparkstyre.

Dagens forvaltningsmodell for nasjonalparker og andre store verneområder ble opprettet i 2010 og forvaltningsmodellen ble beskrevet i Miljøverndepartementets budsjettproposisjon Prop. 1S 2009-2010¹.

I budsjettproposisjonen står det *"For nasjonalparker, andre store verneområde og sammanhengende verneområde skal forvaltning skje gjennom eit interkommunalt nasjonalparkstyre/verneområdestyre, heretter omtalt som styret. Styret skal syte for ei heilskapeleg samla forvaltning av verneområdet/verneområde på tvers av administrative grenser innafor ramma av naturmangfaldslova og verneforskrifta. Eit styre kan ha ansvaret for fleire geografisk nærliggjande store verneområde. Styret etablerast etter naturmangfaldslova § 62, andre ledd tredje punktum"*.

I ny forvaltningsmodell skulle sekretariatet for styrene legges til en nasjonalparkforvalter/verneområdeforvalter. Hensikten med dette var å sikre god kontakt med og kunnskap om lokalsamfunnet. Forvalterne skulle ansettes hos statsforvalterembetene (den gang fylkesmannen), men være underlagt styret i forhold knyttet til verneområdeforvaltningen. På den måten ville forvalterne være tilknyttet kompetansemiljøet hos statsforvalterne og gjennom dette sikre kunnskapsbasert forvaltning.

I forbindelse med etableringen av denne forvaltningsordningen, ble det også lagt opp til at det skulle bygges opp lokale/regionale forvaltningsknutepunkt knyttet til nasjonalparksentre/andre typer naturinfocentre der forvalterne skulle samlokaliseres med andre fagpersoner knyttet til verneområdet, eksempelvis Statens naturoppsyn (SNO), naturveiledere og tilsvarende.

I 2014 gjorde Riksrevisjonen en undersøkelse av forvaltningen av nasjonalparkene². Undersøkelsen pekte på at *"Modellen har bidratt til at både erfaringsbasert, lokal kunnskap, og vitenskaplig og forskningsbasert kunnskap nå legges til grunn i forvaltningen"*. Samtidig ble det pekt på noen behov for avklaringer, eksempelvis rolleavklaringer mellom styrene, den gang fylkesmannen og verneområdeforvalterne, samt klarere instruksjonsmyndighet t for styrene overfor verneområdeforvalterne. Vurderingene fra Riksrevisjonen ble fulgt opp gjennom flere oppdrag fra Klima- og miljødepartementet (KLD) til Miljødirektoratet. Disse dekket bl.a. behovet for revidering av styrenes vedtekter og verneområdeforvalternes stillingsinstrukser.

I 2021 ble det gjennomført en evaluering av forvaltningsmodellen med nasjonalpark- og verneområdestyrer³. Konklusjonen var at ordningen verken hadde styrket eller svekket ivaretagelsen av verneverdiene og KLD besluttet å videreføre ordningen.

---

1 [Prop. 1 S \(2009–2010\) - regjeringen.no](#)

2 Riksrevisjonens undersøkning av forvaltninga av nasjonalparker. Riksrevisjonens administrative rapport nr. 1 2014

3 Evaluering av forvaltningsordning for nasjonalparker og andre store verneområder. Rapport NF 01/2021

Noen av funnene i rapportene fra hhv Riksrevisjonen i 2014 og evalueringen av forvaltningsordningen i 2021 er også relevante i dag som en del av vurderingene knyttet til organisasjonsmessig tilhørighet for forvalterne.

Miljødirektoratet mottok i mars 2025 et oppdrag fra KLD om "utredning om verneområdeforvaltere". KLD peker i sitt oppdrag til Miljødirektoratet på at omtrent 80% av det vernede arealet i Norge forvaltes av nasjonalpark- og verneområdestyrer. Ivaretagelsen av verneverdiene er derfor avhengig av at denne ordningen fungerer godt.

2.2 Avgrensninger av oppdraget

Oppdraget Miljødirektoratet er gitt, er ikke en utredning av forvaltningsmodellen i sin helhet, kun en utredning av verneområdeforvalternes organisasjonsmessige tilknytning og øvrige organisering.

KLD presiserer i oppdragsteksten at det er en *forutsetning at utredningen ivaretar verneområdestyrets faglige instruksjonsmyndighet overfor forvalterne, slik at det er vernestyret som avgjør overordnede spørsmål knyttet til forvaltning av det enkelte område, eksempelvis prioritering mellom større overordnede oppgaver m.v*

De skriver også at *det er en forutsetning for utredningen at nasjonalpark- og verneområdeforvalterne fortsatt skal sitte desentralisert nær verneområder. Det er et mål å ha sterke lokale knutepunkter med solide fagmiljøer, og direktoratet kan også foreslå relokalisering av forvalterstillinger for å bygge opp under dette, jf. Meld. St. 35 (2023-2024) kapittel 6.3.3.*

Miljødirektoratet er bedt om å vurdere om det bør gjøres endringer i organiseringen av verneområdeforvalterne for å styrke forvaltningen av verneområdene. Ettersom oppdraget er knyttet til verneområdeforvalterne som utgjør sekretariatet til styrene har vi avgrenset utredningen til å vurdere endringer som i hovedsak styrker forvaltningen av verneområder som styrene forvalter. Samtidig vil vurderingene og eventuelle endringer direkte eller indirekte kunne påvirke eller ha betydning for verneområder forvaltet av andre forvaltningsmyndigheter eller forvaltningen som helhet. Der det er hensiktsmessig omtales også slike virkninger i utredningen.

Vurdering av økonomiske konsekvenser av alternativene inngår ikke som en del av oppdraget, og er derfor ikke vektlagt i utredningen.

2.3 Ny forvaltningslov

Det er nylig vedtatt en ny forvaltningslov som må forventes å tre i kraft i løpet av de nærmeste årene. Nytt i forvaltningsloven er at det er gitt bestemmelser om nemnder og deres sekretariat i forvaltningsloven kap. 12. Styrene må anses som nemnder, slik nemnder er definert i ny forvaltningslov § 85 .

Selv om det i ny forvaltningslov ikke er gitt bestemmelser om organisering av sekretariatet for nemnder, har Forvaltningslovutvalget gjort noen vurderinger av plasseringen av sekretariater. Det er særlig pekt på at hvordan et sekretariat er organisert, kan ha betydning for hvor uavhengig og selvstendig ei nemnd kan oppfattes som. Miljødirektoratet har tatt med seg vurderingene som er gjort av Forvaltningslovutvalget i vurderingene under og viser særlig til NOU 2019:5.

2.4 Mål for utredningen

I oppdraget fra KLD er Miljødirektoratet bedt om å "*gjennomgå verneområdeforvalternes organisasjonsmessige tilknytning og øvrige organisering, og vurdere om det bør gjøres endringer for å styrke forvaltningen av verneområdene*" (vår utheving). KLD foreslår i oppdraget en rekke mulige endringer.

I Prop. 1 S 2009-2010 viste regjeringen til bl.a. Riksrevisjonens rapport fra 2006 som påpekte et behov for å styrke forvaltningen av verneområdene. Regjeringen beskrev at det innenfor noen overordnede rammer kunne utvikles forvaltningsmodeller for nasjonalparker og andre store verneområder/sammenhengende verneområder og små områder. Målet var i størst mulig grad å tilpasse forvaltningen av verneområdene til noen rammemodeller som skulle bidra til å oppnå en enhetlig og mest mulig kostnadseffektiv forvaltning av verneområdene på nasjonalt nivå. Prop. 1S 2009-2010 påpekte viktigheten av lokal, enhetlig og kunnskapsbasert forvaltning som forutsetninger for dette. Et av grepene var ny forvaltningsmodell for store verneområder.

På bakgrunn av oppdragsteksten og formålet med forvaltningsordningen er overordnet målsetning for denne utredningen å bidra til en styrket forvaltning av verneområdene.

Verneområdeforvalterne har en svært sentral rolle i forvaltningen av verneområder i Norge i sin rolle som sekretariat for nasjonalpark- og verneområdestyrer. De fleste sitter desentralisert og er knyttet til større eller mindre forvaltningsknutepunkter. **Det er en viktig målsetning å bidra til at forvalterne på best mulig måte settes i stand til å gjennomføre sine oppgaver på en god måte.** Da må arbeidsforholdene til forvalterne ivretas på en god måte.

Det er viktig for troverdigheten til forvaltningsmodellen og forvaltningshierarkiet at **rollefordelingen mellom de ulike aktørene i verneområdeforvaltningen er avklart og tydelig, både internt i forvaltningen og eksternt for brukere og publikum.**

Vi er i oppdraget bedt om å vurdere en rekke ulike endringer, som listet under, for å styrke forvaltningen av verneområdene. Alle punkter i listen over endringer som skal vurderes, kan i større eller mindre grad bidra til en styrket forvaltning av verneområdene. Derimot mener vi at virkningen av noen av disse trolig ikke være avhengig av hvem som er arbeidsgiver for forvalterne.

I tillegg til å belyse endringspunktene i oppdraget har vi vurdert to ekstra punkter som vil påvirkes i større eller mindre grad av ulik organisasjonsmessig tilhørighet for forvalterne:

Endringspunkter som vi er bedt om å vurdere i oppdragsteksten:

- fører til en mer helhetlig forvaltning mellom verneområder

- styrker det faglige nettverket mellom verneområdeforvaltere
- øker erfaringsdelingen mellom forvalterne
- bedrer forholdene for veiledning av forvalterne og styrker deres kompetanse
- gir bedre fungerende knutepunkter
- gir mer fleksibilitet i fordeling av oppgaver i.f.m sykdom, vakanser mv eller p.g.a ulike ressursbehov mellom områder
- gir mer lik organisering av forvalterne og styrker den daglige ledelsen av dem bl.a. når det gjelder organisering av arbeid, fordeling av oppgaver mv
- fører til bedre rolleavklaring herunder gjør rollene tydeligere for publikum
- styrker samarbeidet med Statens naturoppsyn
- styrker samarbeidet med besøkssentrene

Tilleggspunkter som vi har lagt til i utredningen:

- styrker tilliten til forvaltningsordningen hos publikum
- økte forvaltningsgevinster på tvers av alle verneområder som forvaltes av styrer og statsforvaltere

Nærmere omtale av endringene som er vurdert er i kap. 6.1.

3 Arbeidsprosess

3.1 Gjennomføring og involvering

Miljødirektoratet har gjennomført utredningen med bakgrunn i eksisterende og innhentet kunnskap. Fagressurser internt i Miljødirektoratet som har vært koblet på i arbeidet med utredningen er ressurser tilknyttet fagtemaene verneområdeforvaltning, juss, økonomi, HR, naturoppsyn, miljøøkonomi, statsforvalterstyring og dokumentforvaltning.

Miljødirektoratet har opprettet en referansegruppe bestående av representanter for verneområdestyrer, statsforvalterembeter og forvaltere.

Tabell 1 - Referansegruppen har bestått av:

Navn	Rolle
Heidi Marie Gabler	SF Troms og Finnmark

Hege Christin Bjørkmann	Styreleder Seiland
Jannike Wika	Forvalter for Vega verneområdestyre
Inga-Lill Sundset	Styreleder Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Haakon Nordseth	Styreleder Verneområdestyret for Trollheimen
Trygve Snøtun	Forvalter for Jostedalsbreen nasjonalparkstyre
Eli Blakstad	Statsforvalteren Innlandet
Ole Tvette Muriteigen	Styreleder Rondane- Dovre nasjonalparkstyre
Monika Olsen	Forvalter for Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
Tom Mello	Styreleder Færder nasjonalparkstyre
Jørn Trygve Haug	Forvalter for Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde

Verneområdestyrene fikk anledning til å komme med muntlige og skriftlige innspill til Klima- og miljødepartementet i forbindelse med utarbeidelsen av oppdraget vinteren 2025.

Det ble gjennomført et orienteringsmøte for aktuelle aktører i juni 2025 (verneområdestyrer, forvaltere, statsforvalterembeter og øvrige aktører tilknyttet merkevaren Norges nasjonalparker) og i desember 2026 ble det gitt en skriftlig statusoppdatering om arbeidet med oppdraget til de samme aktørene.

Statsforvalterembetene og verneområdeforvalterne ble invitert til å gi innspill og informasjon som grunnlag for utredningen i spørreundersøkelser høsten 2025.

Statsforvalternes fellestjenester (STAF) har bidratt med underlag knyttet til dokumentforvaltning/arkivtjenester vinteren 2025/2026.

3.2 Kunnskapsgrunnlag for utredningen

Miljødirektoratet har sett til flere kilder for eksisterende kunnskap i arbeidet med utredningen:

- Evaluering av forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder (Nordlandsforskning m.fl. 2021¹).
- Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder (Dokument nr. 3:12 (2005–2006))
- Riksrevisjonens undersøkelse av forvaltninga av nasjonalparker (Riksrevisjonens administrative rapport nr. 1 2014)

- Det kongelige Miljøverndepartementets Prop. 1S (2009-2010) ved innføring av nåværende forvaltningsmodell for nasjonalparker og store verneområder

I tillegg har stillingsinstruksen til forvalterstillingene, verneområdestyrenes vedtekter og Hovedinstruksen til statsforvalteren vært viktige støttedokumenter for utredningen.

Vi har også brukt kunnskap som er hentet inn i forbindelse med utarbeidelsen av oppdraget og gjennomføring av utredningen:

- Verneområdestyrenes innspill til KLD vinteren 2025
- Spørreundersøkelse til statsforvalterembetene høsten 2025. Vi fikk totalt 11 besvarelser fra Statsforvalterne (ett embete leverte to besvarelser). Spørreundersøkelsen var anonym.
- Spørreundersøkelse til verneområdeforvalterne høsten 2025. Vi fikk totalt 61 besvarelser. Spørreundersøkelsen var anonym.
- Advokatfirmaet Føyen har på oppdrag fra Miljødirektoratet foretatt en vurdering av om en omorganisering i tråd med departementets forslag vil innebære en virksomhetsoverdragelse i arbeidsrettslig forstand.

4 Beskrivelse av dagens organisering av verneområdeforvalterne (null-alternativet)

Et sentralt element ved opprettelsen av forvaltningsmodellen var at det enkelte verneområdestyre skulle ha et eget sekretariat. Løsningen med å legge arbeidsgiveransvaret for verneområdeforvalterne til statsforvalterne, ble valgt for at forvalterne skulle ha tilhørighet til et fagmiljø knyttet til natur- og verneområdeforvaltning. Løsningen ga også tilgang til arkiv-, økonomi, og IKT-tjenester (fellestjenester), og et apparat for å håndtere ulike personalforvaltningsoppgaver som lønn, fravær mv. De fleste forvalterstillingene ble opprettet ifm. opprettelsen av det enkelte verneområdestyre.

I årene etter dette er det tilsatt ytterligere forvaltere i enkelte områder for å forsterke forvaltningen i områder med stort behov for dette. I tillegg ansettes det nye forvaltere ved opprettelse av nye nasjonalparker og andre store verneområder med egne styrever.

Fordelingen av forvaltere per statsforvalterembete er ulik grunnet ulik fordeling av verneområder med styrever i de enkelte områdene og valg av lokalisering for forvalterstillinger, se fordeling mellom embeter i tabell 2.

Tabell 2. Oversikt over antall forvaltere per statsforvalterembete

Statsforvalterembete	Antall
Agder	4
Innlandet	14

Møre og Romsdal	1
Nordland	9
Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	5
Troms og Finnmark	13
Trøndelag	10
Vestfold og Telemark	3
Vestland	9
Rogaland	1
Sum	69

Det er stor variasjon i arbeidsmengde knyttet til sekretariatsfunksjonen for verneområdestyrene, Årsakene til det er flere, blant annet på grunn av variasjon i antall verneområder et styre forvalter. Andre faktorer som kan virke inn er antallet saker de håndterer, omfang av bruksinteresser i verneområdet, størrelsen på verneområdene, mv.

4.1 Aktørene i forvaltningsmodellen

I dagens forvaltningsmodell er verneområdestyrene, statsforvalterne og Miljødirektoratet de mest sentrale aktørene. Styrene er forvaltningsmyndighet, statsforvalterne har arbeidsgiveransvar for forvalterne og Miljødirektoratet er klageinstans og overordnet forvaltningsmyndighet.

Nasjonalpark-/verneområdestyrene

Styret er et statlig forvaltningsorgan, underlagt Miljødirektoratet. Miljødirektoratet har fastsatt vedtekter som angir styrenes oppgaver som forvaltningsmyndighet for verneområder.

Nasjonalpark-/verneområdestyret har følgende myndighet etter naturmangfoldloven:

- forvaltningsmyndighet etter verneforskrifter
- myndighet til å gi dispensasjon fra verneforskriftene med hjemmel i verneforskriftens dispensasjonsbestemmelser og naturmangfoldloven § 48
- myndighet til å utføre skjøtsel i verneområdene etter naturmangfoldloven § 47
- myndighet til håndheving etter naturmangfoldloven §§ 69 – 72 og § 73.

Styrene skal også gjennomføre nødvendige tiltak for å ivareta verneverdiene. Dette omfatter tiltak knyttet til besøksforvaltning, informasjon og skjøtsel. Styrene skal også utarbeide en forvaltningsplan med besøksstrategi. I tillegg skal de oppnevne et rådgivende utvalg og bør også oppnevne et administrativt kontaktutvalg.

Nasjonalpark-/verneområdestyret er egen juridisk person og har i utgangspunktet myndighet til å inngå avtaler og påta seg forpliktelser innenfor de økonomiske rammene styret disponerer. Slik ordningen er organisert i dag er det imidlertid statsforvalter som har budsjettmidlene. Det varierer

hvorvidt styrene inngår avtaler selv eller om statsforvalter inngår avtaler på vegne av styret. Styret søker om midler og vedtar hva tildelte midler skal brukes til, mens statsforvalter er økonomisk ansvarlig for budsjettet og står som formelt ansvarlig for inngåtte avtaler. Det er per i dag ingen av verneområdestyrene som har egen bankkonto slik at de kan disponere budsjettet selv. Dette skyldes dels at alternativet ikke er kjent for alle styrene, og dels de forpliktelser og krav som følger av dette ansvaret.

Styret har vedtaksmyndighet og disponerer forvalters arbeidstid, men har ikke personalansvar for forvalter. Stillingen ligger formelt hos statsforvalteren.

Statsforvalter

Det følger av Hovedinstruksen for statsforvalteren at statsforvalteren er personal- og økonomiansvarlig for verneområdeforvaltere. Forvalterne ansettes av statsforvalteren, som også har arbeidsgiveransvar for stillingen. Samtidig er forvalter underlagt styret i forvaltningen av verneområdet og styret disponerer forvalters arbeidstid.

Som arbeidsgiver har statsforvalter både personal- og administrativt ansvar. Ved permisjon, langtidsfravær, eller der forvalter varsler om fratredelse fra sin stilling, skal statsforvalteren i dialog med styret komme til enighet om hvordan forvalters arbeidsoppgaver skal løses inntil forvalter er tilbake, eller ny forvalter er ansatt (kilde: Vedtekter for nasjonalpark- og verneområdestyrer).

Det fremgår ikke av hovedinstruksen til statsforvalteren eller i vedtektene til styrene hva som er statsforvalternes rolle knyttet til opplæring og oppfølging av forvalterne i denne organisasjonsmodellen. Som arbeidsgiver har statsforvalteren likevel et selvstendig ansvar for å sikre nødvendig opplæring og kompetanseutvikling for sine ansatte, slik at de er i stand til å utføre sine oppgaver på en forsvarlig og faglig tilfredsstillende måte. Det er praksis at forvalterne har mulighet til å delta på seksjons- og avdelingsmøter og fagsamlinger som statsforvalter arrangerer. Det er også vanlig at forvaltere konfererer med sin arbeidsgiver i enkeltsaker ved behov. Omfang av faglig oppfølging og hvorvidt forvalter deltar på seksjonsmøter og andre samlinger varierer mellom embetene.

Dialogen mellom statsforvalter og styret går hovedsakelig via sekretariatet (forvalteren). Direkte kontakt mellom styret og statsforvalter er i dag mest aktuelt ved nye ansettelser eller håndtering av langtidsfravær. I spørreundersøkelsen til statsforvalterne fremgår det at direkte kontakt varierer mellom embeter, de aller fleste oppgir at kontakten er begrenset til rekrutteringsprosesser og deltagelse på noen styremøter gjennom året. I tillegg oppgir flere embeter at styret tar kontakt når det oppstår krevende dispensasjonssaker. Enkelte embeter inviterer også styreledere inn i medarbeidersamtaler.

Et embete oppgir at de arrangerer jevnlig samlinger for styreledere og et embete oppgir at de gir opplæring til styrene i tillegg til de som arrangeres sammen med Miljødirektoratet.

Et av embetene oppgir at de har formalisert samarbeidet med verneområdestyrene i sitt fylke i et dokument som klargjør samarbeidet for en rekke tema, slik som økonomioppfølging, reisebudsjett, anskaffelser, arbeidsfordeling, post- og journalsystemer, kontor- og utstyrbehov, ansettelsesprosesser og budsjett disponeringsmyndighet. Dokumentet skal også klargjøre forventninger knyttet til faglig oppfølging av forvalteren.

Fellestjenester

For statsforvalterembetene er det Statsforvalterens fellestjenester (STAF) som er ansvarlig for fellestjenestene. STAF leverer tjenester til embetene på følgende områder (kilde: statsforvalteren.no):

- IT
- Digitalisering og utvikling
- Informasjonssikkerhet
- Dokumentforvaltning
- Brukerstøtte og kompetanse
- Anskaffelser

Når det gjelder verneområdestyrene og verneområdeforvalterne så bruker de i dag fellestjenestene som STAF leverer til embetene.

Miljødirektoratet

Miljødirektoratet er overordnet myndighet for verneområdeforvaltningen, med ansvar for myndighetsutøvelse etter naturmangfoldloven.

Miljødirektoratet behandler klager på vedtak fattet av verneområdestyrene. Direktoratet kan også omgjøre vedtak fattet av verneområdestyrene når det er hjemmel for dette i forvaltningsloven eller naturmangfoldloven.

Miljødirektoratet skal være en faglig rådgiver, som bidrar til enhetlig og effektiv oppgavegjennomføring gjennom å veilede regionale myndigheter i bruk av lovverk, forskrifter og andre virkemidler innenfor direktoratets ansvarsområder.

Miljødirektoratet har ansvar for å drive tilsyn og gjennomføre landsdekkende naturoppsyn i regi av Statens Naturoppsyn (SNO), se nærmere omtale i kapitlet om samarbeidet mellom SNO og styrene.

Med bakgrunn i disse rollene, gir Miljødirektoratet forvaltere generell veiledning om saksbehandling og veileder eksempelvis i forbindelse med utarbeidelse av plandokumenter som forvaltningsplan og besøksstrategi. Miljødirektoratet veileder også gjennom informasjon på våre nettsider. Hvert verneområdestyre har en kontaktperson i seksjon for verneområder og i juridisk seksjon naturmangfold. Miljødirektoratet godkjenner også forvaltningsplaner for verneområder forvaltet av styrer.

Som overordnet myndighet for verneområdeforvaltning arrangerer Miljødirektoratet forvaltersamlinger (som hovedregel) annethvert år; disse har vært arrangert både som regionale samlinger og som nasjonale samlinger. I tillegg arrangeres det kompetansedager ved oppnevning av nye styrer, disse arrangeres i samarbeid med statsforvalteren.

Miljødirektoratet produserer tekniske løsninger som skal bidra til mer enhetlig og effektiv oppgavegjennomføring, slik som [Veiledning i merkevarer - designmanualen](#), [styrenes nettsider - nasjonalparkstyre.no](#), Naturoppdrag, Forvaltningsplaner på nett for verneområder (FPNV) og Naturbase.

Nasjonalpark-/verneområdestyret oppnevnes av Miljødirektoratet etter innstilling fra aktuelle kommuner, fylkeskommuner og Sametinget. Miljødirektoratet fastsetter videre forvaltningsknutepunkt/kontorsted for forvalterne.

Vi har i de kommende delkapitlene valgt å beskrive forhold ved dagens organisering som er viktig for de vurderingene vi senere gjør rundt virkninger av de ulike alternativene, jf. Kap. 2.4 Mål for utredningen.

4.2 Samarbeidet mellom Statens naturoppsyn og forvaltere/styrer

SNO har gjennom sin tilstedeværelse i mange områder over lang tid har vært en viktig kilde for kunnskap og historikk for forvaltere og verneområdestyrer. Dette underbygges av spørreundersøkelsen til forvalterne der SNO oppgis som en sentral faglig støtte. Videre oppgir de fleste (30 besvarelser) at samarbeidet med SNO fungerer godt, mens 19 besvarelser etterlyser et bedre samarbeid. Det pekes i denne sammenheng på redusert tilstedeværelse på knutepunktet de deler, og manglende ressurser til å følge opp tiltak som forvaltningsmyndigheten bestiller.

SNO er Miljødirektoratets feltapparat og skal blant annet føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av blant annet naturmangfoldloven blir overholdt. Naturoppsynet kan også drive veiledning og informasjon, samtidig som det kan drive skjøtsel på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten, registrering og dokumentasjon. Faste kontaktpunkter mellom SNO og forvaltningsmyndighet i dag er planleggingsmøtene som gjennomføres for å avtale SNO ressurs ved bruk av Naturoppdrag - den digitale løsningen for bestilling og oppfølging av oppdrag i verneområdet.

Samarbeidet mellom SNO og forvaltere/styrer fungerer svært ulikt sett landet under ett. Dette har blant annet sin årsak i følgende:

Kapasitet hos SNO

Antall SNO-ansatte og deres kapasitet til å følge opp verneområder er ujamnt fordelt. Noen regioner er godt bemannet hvor SNO har kapasitet til å følge opp både ordinært oppsyn, møter og befaringer med styret, samt en del tiltak i felt. Andre steder er kapasiteten mindre, grunnet færre ansatte eller andre pålagte arbeidsområder, og SNO må da prioritere oppsyn og nødvendige møter og befaringer, men nedprioritere tiltak.

Lokalisering/kontorsted

Lokaliseringen av SNO og forvaltere påvirker muligheten for fysiske møtepunkt. Dette og terskelen den enkelte har for å ta kontakt (telefon, e-post, Naturoppdrag) påvirker det løpende samarbeidet. Ved stort turnover i styrene og blant forvaltere, vil relasjonen ofte bli mer varierende.

Verneområdets forvaltningsutfordringer og forvalter/styrets aktivitetsnivå

Verneområdenes størrelse, bruksintensitet, utfordringer og sårbarhet varierer veldig. Dette påvirker i hvor stor grad det er behov for (løpende) kontakt med SNO og hvor stor innsats SNO kan prioritere. I områder hvor det er stor bruk og behov for tiltak og SNO har tilstrekkelig kapasitet, vil kontakten ofte være god og løpende. Samarbeidet kan likevel være godt, selv om intensiteten på arbeidet er lav.

Rolleforståelse

Styrene og forvaltere kan i noen tilfeller ha forventninger til SNO som ikke kan innfris på grunn av SNO sitt mandat og rolle. SNO er multifunksjonelle og deres aktivitet styres av eget lovverk, overordnede føringer og pålagte oppgaver på flere fagområder. SNO skal drive oppsyn i verneområdene, men aktivitet ut over det er avhengig av den totale oppgaveporteføljen i stillingen. Styret kan ikke pålegge eller på annen måte dirigere SNOs aktivitet, men SNO skal som Miljødirektoratets feltapparat drive oppsyn og så langt kapasiteten rekker - bistå forvaltningsmyndigheten på best mulig måte.

4.3 Forvaltningsknutepunkter

Ved etablering av forvaltningsmodellen ble det bestemt at forvalterstillingene skulle være lokalisert i nærheten av verneområdet for å sikre lokal tilknytning. For å sikre et godt fagmiljø rundt forvalterstillingen, skulle det bygges opp lokale faglige fellesskap – såkalte knutepunkt - knyttet til nasjonalparksentre eller andre typer naturinformasjonssentre der forvalter er samlokalisert med andre fagpersoner tilknyttet verneområdet, (Prop. 1 S (2009–2010)). Langt fra alle verneområder forvaltet av styrer er tilknyttet et slikt senter. Derfor er det også etablert knutepunkt som ikke er lokalisert til senter, men heller på rådhuset eller i andre bygg som kommunen har disponible til kontorplass.

Per i dag har de aller fleste forvaltere kontorsted på et knutepunkt i nærheten av verneområdene styret forvalter. I en spørreundersøkelse svarte 79% av forvalterne at de sitter ved et forvaltningsknutepunkt.

En forutsetning for at kontorstedet skal være et velfungerende knutepunkt er at det er et faglig fellesskap der flere i fagmiljøet tilknyttet verneområdet(ene) er lokalisert sammen. Andre relevante aktører er Statens naturoppsyn, Statskog, fjellstyrer og tilsvarende aktører med oppgaver i verneområdene.

I spørreundersøkelsen svarer over halvparten, 65 %, at knutepunktet fungerer i svært stor grad eller i stor grad som et faglig fellesskap, mens 35% synes det fungerer i noen grad, i liten grad eller i svært liten grad.

Vi ba også forvalterne om å gi innspill til endringer for at knutepunktet de er tilknyttet kan fungere bedre. Her svarer flere at de ønsker å sitte sammen med andre forvaltere. Besvarelser fra dem som svarer at de sitter ved velfungerende knutepunkt fremhever at de sitter flere forvaltere sammen og gjerne også sammen med SNO og med aktører fra andre fagmiljø knyttet til verneområdet. I spørreundersøkelsen etterlyser 12 av besvarelsene samlokalisering med SNO og nettopp samlokalisering med SNO fremheves også som viktig for et velfungerende knutepunkt. Flere besvarelser trekker frem at det ville vært positivt med en informasjonsmedarbeider på knutepunktet.

4.4 Daglig ledelse og oppfølging av forvalterne

Daglig ledelse og faglig oppfølging av forvalterne

Hos statsforvalterne er ledelse av forvalterne organisert på ulike måter og omfang av kontakt mellom leder og forvalter varierer. Leder har en annen rolle ovenfor forvaltere enn andre ansatte ettersom det er styret som har instruksjonsmyndighet og disponerer forvalters arbeidstid.

Gitt organiseringen med statsforvalterne som arbeidsgiver og styret som forvaltningsmyndighet, er det ikke en klar ansvarsfordeling angående den faglige oppfølging av sekretariatet. Statsforvaltere har gitt tilbakemelding om at deres rolle i faglig oppfølging ikke er tilstrekkelig klart.

Organisering og ledelse av verneområdeforvalterne bestemmes av det enkelte embetes ledelse, og her er ulike varianter valgt ut fra avdelingens bemanning /ressurser som helhet. Det er ifølge embetene ikke rom for å dekke ledelse av verneområdeforvalterne (arbeidsgiveransvaret) innen den rammen som er avsatt per forvalter. Noen embeter har likevel valgt å tilsette leder for forvalterne og tar dette fra øvrige ressurser i avdelingen. Tid til ledelse og oppfølging tas fra kapasiteten til embetet. Embetene skal følge opp tildelingsbrev og Hovedinstruks, der nasjonalparkforvaltningen ikke er inkludert. Dette er særlig utfordrende for de embetene som har mange nasjonalparkforvaltere. Embetene påpeker også at det ikke bare er en ressursutfordring knyttet til oppfølging av forvalterne når det gjelder leder med personalansvaret, men at det også krever ressursbruk på for eksempel økonomihåndtering og andre administrative funksjoner.

Opplæring av nyansatte forvaltere

Det er stor variasjon i opplæringen forvalterne beskriver å ha mottatt. Mange forvaltere oppgir i spørreundersøkelsen at det er en fadderordning ved nye rekrutteringer, slik at statsforvalter gir opplæring i administrative tema, mens en forvalter tar seg av faglig oppfølging av den nyansatte. Statsforvalterens rolle i opplæring oppgis å være i hovedsak knyttet til administrative tjenester, it-utstyr og programmer forvalteren trenger i sin arbeidshverdag, men faglig opplæring av nye forvaltere skjer i stor grad av andre forvaltere.

I spørreundersøkelsen oppgir 44 % av forvalterne at de i svært stor grad eller i stor grad er fornøyd med opplæringen, 35 % er i noen grad fornøyd, og 21% er i liten eller i svært liten grad fornøyd med mottatt opplæring.

Flere av svarene i spørreundersøkelsen til forvalterne peker på et behov for mer omfattende opplæring. Av disse nevnes det at opplæringen er for kort, mangelfull og i noen tilfeller fraværende.

Miljødirektoratet gjennomfører ikke opplæring av nye forvaltere, men gir generell veiledning blant annet gjennom direkte kontakt med forvaltere på telefon og e-post, forvaltersamlinger og webinarer på utvalgte tema. Forvalterne deltar også på kompetansedager som arrangeres etter oppnevning av nye styremedlemmer etter kommune- og sametingsvalg. Blant innspillene fra verneområdestyrene pekes det også på at Miljødirektoratet må ha en større rolle i veiledning, kompetanseheving m.v.

4.5 Faglig nettverk og erfaringsdeling

I dagens organisering består fagmiljøet rundt forvalterne av flere aktører. Stillingen er i et kollegium innad i "forvaltergruppen" på tvers av fylkesembeter, samtidig som den er i et kollegium med øvrige ansatte hos statsforvalteren. I tillegg innebærer lokalt kontorsted på et knutepunkt et kollegium med andre aktører, også fra andre sektorer enn naturforvaltningen.

Spørreundersøkelsen til forvalterne inkluderte en rekke spørsmål angående fagmiljø, som sammenlagt gir en overordnet oversikt over dagens fagmiljø, samt innsikt i forvalternes forslag til forbedringer.

64% av forvalterne oppgir at de i svært stor grad eller i stor grad har tilstrekkelig faglig støtte i sitt arbeid, 26 % i noen grad og 10% i liten eller svært liten grad. Aktørene som benyttes mest for faglig støtte er, i prioritert rekkefølge: andre forvaltere (100 %), statsforvalterne (70%), fagseksjoner hos Miljødirektoratet (65%), SNO (60 %) og andre aktører (34%) slik som fjelltjenesten, fjellstyrer, kommunen etc.

Besvarelsene på spørreundersøkelsen antyder at forvalterne opplever at faglig støtte fra andre verneområdeforvaltere er mer tilgjengelig enn tilsvarende hos statsforvalteren. 89% oppgir at de har i svært stor grad eller i stor grad tilgang til faglig støtte fra andre verneområdeforvaltere, mens 52% oppgir at de har i svært stor grad eller i stor grad tilgang til faglig støtte fra øvrig fagmiljø hos statsforvalteren.

Tema det etterlyses mer kompetanse på dekker et bredt spekter. 19 av 61 besvarelser oppgir at de ikke opplever å ha fagområder med manglende faglig støtte. Av de som oppgir fagområder med utilstrekkelig faglig støtte nevnes juridisk bistand hyppigst, i 19 av 61 svar. Øvrige tema som gjentas er

offentlige anskaffelser (8 av 61) og informasjons/kommunikasjonsarbeid (4 av 61). Bredden i tema gjenspeiler bredden i en forvalters hverdag, der man i stillingen må forholde seg til mange ulike problemstillinger.

I spørreundersøkelsen ble statsforvalterne spurt om i hvilken grad de opplevde at verneområdeforvalterne er integrert i fagmiljøet hos embetet og hvordan kompetanseoverføringen mellom forvaltere og fagmiljøet hos statsforvalteren fungerte.

27% av embetene svarte i "svært stor" eller i "stor grad", mens over halvparten av statsforvalterne opplever at forvalterne er integrert i "noen grad" (64%) eller i "liten grad" (9%).

Statsforvalterne ble bedt om å gi en begrunnelse for svaret sitt. Der kommer det frem at avstand er et hinder, men det avbøtes med bruk av Teams og andre digitale plattformer. Det nevnes også at organiseringen av forvalterne, som får andre styringslinjer, oppgaver og arbeidsbetingelser enn resten av embetet gjør at de ikke kan bli helt integrert. Flere embeter er også usikre på hva som er forventningen til integrering av forvalterne i fagmiljøet.

Statsforvaltere som oppgir at forvaltere er godt integrert nevner følgende tiltak: felles kompetansehevingstiltak og fysiske samlinger, tilstreber lik saksbehandling mellom områder og praktiserer egne verneområdeforvalterforum.

4.6 Flexibilitet i fordeling av oppgaver mellom forvaltere

I dagens organisering disponerer styret forvalters arbeidstid. I all hovedsak jobber forvalterne innenfor virkeområdet til sitt eller sine styrever. Det har likevel vært praksis at forvaltere har kunnet bistå med oppgaver for andre styrever og embeter etter avtale mellom arbeidsgiver og styret. I spørreundersøkelsen til forvalterne oppgir 18 stk. at de utfører oppgaver for andre styrever eller statsforvalter i dag.

4.7 Samarbeid med besøkssenter

Besøkssenter nasjonalpark formidler informasjon om nasjonalparker og andre vernede områder nasjonalt og internasjonalt og stimulerer til bruk av naturen og nasjonalparkene, og til generelt friluftsliv.

Samarbeidet mellom verneområdeforvaltningen og nasjonalparksentrene er ikke formalisert i dag og varierer derfor mellom områder. Ved re-autorisering av sentrene, skal senteret beskrive samarbeidet med andre aktører i lokalmiljøet, herunder verneområdeforvaltningen. Det inngår i en samlet vurdering av ny autorisering. Men det er ikke krav til samarbeid.

I spørreundersøkelsen til forvalterne inngikk et spørsmål om samarbeid med sentrene. Svarene spriker fra en opplevelse av manglende eller dårlig samarbeid til svært godt samarbeid. Uavhengig av opplevelse tar flere besvarelser opp ønsket om et mer formalisert samarbeid.

4.8 Rolleavklaring blant aktørene og rolleforståelse blant publikum

Rolleavklaring blant aktørene

Dagens organisering innebærer at forvalterne forholder seg til flere styrende organer samtidig: styrene gir dem oppgaver, statsforvalteren har personalansvar og Miljødirektoratet gir føringer, veiledning og finansiering.

I beskrivelse av modellen og gjennom ulike styringsdokumenter er rollene beskrevet. Erfaringer viser likevel at det fremdeles er behov for å klargjøre rollene til styrene og statsforvalteren.

Det som går igjen i tilbakemeldingene fra statsforvalterne er i hovedsak behov for klargjøring knyttet til statsforvalterens rolle i den faglig oppfølging av forvalterne. Mange av forvalterne svarer på sin side, at de opplever at rollefordelingen mellom styrene og statsforvalterne internt er avklart. Det forvalterne stort sett peker på er utfordringen med å kommunisere rollefordelingen mellom aktørene tydelig ut mot publikum.

Rolleforståelsen blant publikum

Verneområdeforvalterne "deler" i dagens organisering elektronisk adresse og infrastruktur med statsforvalteren.

De verneområdeforvaltere som har virksomhetsnummer under statsforvalteren sitt organisasjonsnummer legges til automatisk dokumentfangst av «digital post til Altinn», dvs. at post fra offentlige avsendere kommer automatisk inn i Elements. Annen post må forvalterne selv håndtere i Altinn. Når styret er registrert med eget organisasjonsnummer, ikke underlagt statsforvalteren, så må all post håndteres av forvalteren. Noen av styrene har i dag eget organisasjonsnummer.

Til behandling av styresakene finnes det en tilpasset «utvalgsmodule» i Elements, som Statsforvalterens fellestjenester (STAF) anbefaler å bruke.

Det er gitt flere innspill på en problemstilling som oppstår som følge av at forvalterne er knyttet til arkiv-tjenestene og e-postadressene til statsforvalterne. Dette kan skape utfordringer knyttet til rolleforståelsen eksternt blant brukere og publikum. Når avsenderadressen er tilknyttet statsforvalteren kan det skape forvirring blant publikum om hvorvidt styrene er en egen enhet. Forvalterne beskriver i spørreundersøkelsen at dette i dag må klargjøres i all eksternt kommunikasjon mot publikum slik at de sikrer seg at mottaker forstår hvem de får henvendelsen fra.

Særlig er dette relevant fordi det i dagens organisering kan oppleves som en rollekonflikt at statsforvalteren på den ene siden skal være et kompetansemiljø og drive veiledning til forvalter, samtidig som statsforvalteren kan klage på vedtakene som forvalter og styrene treffer.

4.9 Kostnader knyttet til forvalterstillingene

Verneområdeforvalterne finansieres over statsforvalternes budsjett, kap. 1520 post 01. Fra og med opprettelsen av verneområdeforvalterne i 2010 til og med 2023 så har Klima- og miljødepartementet (KLD) tilført 1 mill. kroner per ny forvalter. Fra og med 2024 tilføres 1,3 mill. kroner per forvalter (for stillinger ansatt fra og med 2024).

Siden midler til nye forvaltere rammeoverføres fra KLD blir dette beløpet "øremerket" som en særskilt oppgave under KLDs andel av rammen på kap. 1520 post 01. Den endelige fordelingen til hvert embete beregnes av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD) ved fordeling av kap. 1520 på embetene, og denne rammen har vært og vil, ifølge DFD, være utsatt for årlig lønns- /prisjustering og eventuelle avbyråkratiseringskutt på lik linje med resten av rammen på posten. I tillegg vil en mindre andel av rammen fordeles til i STAF. Det kan også være ulikheter mellom embetene i hvor mye som tildeles miljøvernavdelingene per forvalter og hvor mye som holdes igjen sentralt i embetene. Noen miljøvernavdelinger påpeker at rammen de får til forvalterne ikke er tilstrekkelig og at dette kan gå utover miljøvernavdelingens "eget" driftsbudsjett.

Midlene som er tilført til hver forvalterstilling skal, i henhold til forvaltningsmodellen som ble etablert i 2010, i utgangspunktet dekke alle kostnader som følger med en forvalterstilling, herunder lønnskostnader og sosiale kostnader, og driftskostnader som reisekostnader, klær og husleie. Det er forutsatt at embetet må dekke kostnader som går utover den øremerkede rammen over ordinært driftsbudsjett. Statsforvalterne har over lengre tid problematisert at den øremerkede rammen ikke er tilstrekkelig til å dekke alle kostnader, og det er bakgrunnen for at denne ble økt til 1,3 mill. kroner fra og med 2024 for nye stillinger.

Siden det over lang tid ble tilført 1 mill. kroner ved opprettelse av nye forvalterstillinger, så har de midlene som har blitt tilført til nye forvalterstillinger opp gjennom årene ulik "verdi" per i dag. Midler til de forvalterne som er ansatt i 2010 er prisjustert i mange år kontra midler til de forvalterne som er ansatt i de senere år før vi fikk økt tildelingen per forvalter. **Vi antar derfor at den totale rammen til forvalterstillingene er for lav per nå for at embetene skal ha tilstrekkelige midler til å følge opp stillingene administrativt og faglig.** 1 mill. kroner i 2023 var for de fleste forvalterstillinger ikke tilstrekkelig til å dekke samme kostnader som i 2010.

Oppfølging av og administrative oppgaver knyttet til verneområdeforvaltere er en særskilt oppgave og en del av embetenes ordinære rammer. **Derfor ønsker flere embeter at finansieringen av stillingene og den faktiske prioriteringen som er knyttet til denne forvaltningen synliggjøres i større grad.** På den måten vil det bli tydeligere for både styrene og hvert enkelt embete hvilket budsjett de har på drift knyttet til hver enkelt forvalterstilling.

5 Beskrivelse og forslag til utforming av alternativene som skal utredes i oppdraget

I oppdraget ber KLD om at det utredes fire alternativer for endret organisering i tillegg til dagens organisering (null-alternativet). For å kunne vurdere disse alternativene mot null-alternativet, har vi, så langt det lar seg gjøre, beskrevet hva vi mener disse alternativene vil innebære. Og foreslår tiltak vi mener bør gjennomføres for å sikre god organisering for hvert alternativ.

5.1 Alternativ 1 – Beholde dagens ordning, men se på bedringspunkter i denne

5.1.1 Problembeskrivelse av dagens organisering

I oppdragsbrevet er følgende utfordringer ved dagens modell fremhevet:

- Ordningen har ført til en mer fragmentert verneområdeforvaltning, fra 18 fylkesmenn i 2008 til 113 ulike forvaltningsmyndigheter i dag.
- Statsforvalterne bruker mye tid på den personmessige og administrative oppfølgingen av forvaltere
- Personalforvaltning og daglig ledelse er krevende gitt rollefordelingen mellom statsforvalter og styre. Dette medfører en belastning for særlig statsforvalter, men også forvaltere og styrer
- Verneområdene er svært forskjellige i oppgaver, utstrekning og i det generelle utfordringsbildet. Selv om antall forvaltere per verneområde er differensiert er det likevel en ujevn belastning mellom de ulike forvalterstillingene. Statsforvalters begrensede styringsmuligheter gir liten fleksibilitet til å utjevne skjevfordelingen eller forflytte ressurser ved vakanser, permisjoner, sykemeldinger o.l.
- Ulik grad av samhandling på tvers mellom forvalterne for de ulike verneområdene
- Utydelige roller mot publikum, i hovedsak knyttet til at forvalternes e-postadresser er tilknyttet statsforvalteren og delt arkiv der statsforvalteren står som avsender på brev fra styrene.

I tillegg har vi gjennom årene fått tilbakemeldinger på andre utfordringer med dagens organisering, dette gjelder:

- I hvor stor grad det er fungerende samarbeid mellom forvaltning og besøkssenter eller forvaltning og SNO.
- Ikke tilstrekkelig opplæring og veiledning av forvalterne
- Ikke tilstrekkelig kapasitet hos embetene til å følge opp forvalterne
- Kostnadene for å ivareta forvalterstillingene er ikke tilstrekkelig finansiert av de øremerkede midlene knyttet til stillingene.

Gjennom innspill fra verneområdestyrene og spørreundersøkelsene til statsforvalterne og forvalterne har vi fått ytterligere innsikt i erfaringene aktørene har gjort seg med dagens organisering.

Flere av innspillene samsvarer med de utfordringene som løftes frem i oppdragsteksten. Samtidig er det også flere besvarelser blant alle aktørene som trekker frem positive erfaringer med dagens organisering. Særlig er tilknytningen forvalterne i dag har til fagmiljøet hos Statsforvalteren en positiv faktor som mange trekker frem. Statsforvalterens fagsystemer og tekniske tjenester, i tillegg til at de er en ryddig og profesjonell arbeidsgiver, er andre punkter det legges vekt på i tilbakemeldingene fra forvalterne. Det er også embeter som gir tilbakemelding på fordeler av dagens organisering. Det er nyttige erfaringer vi har tatt hensyn til i forslagene til tiltak for bedring av dagens organisering.

Flere av utfordringene er kjente problemstillinger ved ordningen og er nevnt både i Riksrevisjonens rapport fra 2014 og i evalueringen av forvaltningsordningen fra 2021. Riksrevisjonen pekte på enkelte svakheter ved modellen, bl.a. uklarheter knyttet til forvalternes rolle og statsforvalterens rolle. Rapporten ble fulgt opp av Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet med bl.a. tydeliggjøring av vedtekter for verneområdestyrene og reviderte stillingsinstrukser for forvalterne. Oppfølgingen er bl.a. omtalt i Prop. 1 S (2014-2015) s. 190, og i brev 8. september 2014 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet. En del av utfordringene ved dagens organisering har vedvart uten at tidligere tiltak har løst dem.

Tiltakene som ble utført etter Riksrevisjonens gjennomgang var ikke tilstrekkelige til å løse problemstillingene med uklarheter knyttet til forvalternes rolle og statsforvalterens rolle. Spørreundersøkelsen som ble sendt ut til forvaltere og statsforvaltere underbygger også dette, selv om det er ulikheter mellom forvalterne og embetene i hvor stor grad dette fortsatt er gjeldende.

På bakgrunn av dette, foreslår vi en rekke tiltak som vi mener må på plass for alternativ 1 – dagens organisering med bedringspunkter:

Vi anbefaler følgende tiltak for å bedre dagens organisering:

1. Økning av kapasitet og ressurser hos statsforvalterne
  - a. Økt tildeling per forvalterstilling (eksisterende stillinger fra før 2024)
  - b. Synliggjøre øremerking av midler per forvalterstilling i Prop. 1S
  - c. Tilføre midler til embeter (med mer enn 10 forvaltere) for å ansette dedikert seksjonsleder med personal- og fagansvar.
I embeter med færre forvaltere foreslår vi å tilføre midler til en forvalterkoordinator som skal bistå på tvers av forvaltere/styrer med faglig rådgiving og bistand i oppgaver. Personalansvaret må da fremdeles ligge hos en leder hos statsforvalteren.
2. Klargjøring av roller internt blant aktørene knyttet til faglig oppfølging av forvalterne
3. Klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning
4. Gi arbeidsgiver økt fleksibilitet i bruk av forvalterressurser mellom styrer.
5. Innføring av "Forvalterskolen"
6. Faste intervaller på forvaltersamlinger
7. Endringer på forvaltningsknutepunkter
8. Formalisere samarbeid mellom forvaltning og besøkssentre
9. Legge til rette for SNOs tilgang til forvaltningsknutepunktene

Under gir vi en nærmere forklaring på hva de foreslåtte tiltakene vil innebære.

5.1.2 Økning av kapasitet og ressurser hos Statsforvalterne

Tilbakemeldingene fra statsforvalterne og forvalterne tilsier at det er behov for endringer knyttet til daglig ledelse og oppfølging av forvalterne fra arbeidsgiver. For statsforvalterne er det særlig kapasitet og ressurser tilgjengelig for oppfølging som løftes frem som sentral utfordring.

Et klart flertall av embetene oppgir i spørreundersøkelsen at det er begrenset lederkapasitet til å følge opp verneområdeforvalterne. Behovet for en egen dedikert ledelse er et tiltak som også nevnes av flere forvaltere i spørreundersøkelsen.

Vi foreslår følgende tiltak for å øke kapasitet og ressurser hos Statsforvalterne:

- **Økt tildeling per forvalterstilling for de forvalterne som er ansatt før 2024.**
- **Synliggjøre øremerking av midler per forvalterstilling i Prop. 1S**
- **Tilføre midler til embeter (med mer enn 10 forvaltere) for å ansette dedikert leder. I embeter med færre forvaltere foreslår vi å tilføre midler til en forvalterkoordinator**

Vi foreslår at tildelingen til statsforvalterembetene per forvalter økes til 1,3 millioner kroner per forvalter for de stillingene som ikke allerede har fått tilført denne rammen. Det gjelder i hovedsak forvalterstillinger ansatt før 2024. Vi mener en tildeling av en øremerket ramme på 1,3 millioner kroner er nødvendig for å dekke de kostnadene stillingen innebærer som listet i kap. 4.9. Rammen må prisjusteres på virkningstidspunktet.

For å dekke behovet for ressurser til personalledelse og faglig oppfølging av forvalterstillingene foreslår vi at det tilføres midler tilsvarende 1 seksjonslederstilling i embeter med mer enn 10 forvaltere. I embeter med mindre enn 10 forvaltere foreslår vi at det tilføres midler til en forvalterkoordinator som kan ha ansvar for faglig veiledning og oppfølging av forvalterne. Stillingsprosenten må beregnes ut fra en behovsvurdering for det enkelte embete knyttet til antallet forvaltere de er arbeidsgiver for.

Midlene som overføres tilknyttet forvalterstillingene må øremerkes oppfølging av forvalterne. Statsforvalterne må stå fritt til å vurdere hvordan disse midlene så brukes best innenfor sitt embete.

5.1.3 Klargjøring av roller i faglig oppfølging av forvalterne

Når ordningen ble innført ble arbeidsgiveransvaret lagt til statsforvalteren for å ivareta fellestjenester, men også for å sikre et faglig miljø for forvalterne. I henhold til Riksrevisjonens rapport var intensjonen med denne organiseringen at "*Oppgåvene omfattar arbeidsgivaransvar og fagleg rådgiving overfor nasjonalparkforvaltaren, arkiv-, tilvisings- og økonomifunksjon og å sørge for praktisk tilrettelegging og opplæring for nasjonalparkstyra og nasjonalparkforvaltarane. Fylkesmannen har inga instruksjonsmyndigheit overfor nasjonalparkforvaltarane når det gjeld forvaltninga av nasjonalparkane*".

Flere av tilbakemeldingene fra statsforvalterne belyser at de opplever det som krevende å ha arbeidsgiver- og lederansvar uten styringsrett. De etterlyser klarere føringer om hva som er forventningen til faglig oppfølging av forvaltere. Det pekes også på en uklar grenseoppgang mellom faglig integrering av forvalterne i embetet samtidig som forvalter skal være adskilt fra statsforvalter i stillingen som sekretariat for verneområdestyret.

Vi opplever at det er særlig oppgaver knyttet til opplæring og faglig rådgiving det hersker usikkerhet omkring når det gjelder omfanget av ansvaret til statsforvalterne som arbeidsgiver. I hovedinstruksen til statsforvalterne i dag står det kun at statsforvalteren er personal- og økonomiansvarlig for verneområdeforvaltere. Det kan derfor virke som at noe av intensjonen bak den faglige delen av arbeidsgiveransvaret ikke har blitt tydeliggjort og fulgt opp i den praktiske gjennomføringen.

Dette omtales også i Riksrevisjonens rapport, der det anbefales en klargjøring av de ulike rollene i forvaltningsmodellen: *For å forbedre saksbehandlingspraksisen kan det være behov for å klargjøre instruksjonsmyndigheita og styringsretten nasjonal parkstyret har overfor nasjonalparkforvaltarane.*

Etter Riksrevisjonens rapport ble styrenes vedtekter og verneområdeforvalternes stillingsinstrukser revidert i 2015. Endringene er imidlertid ikke detaljerte nok til å avklare grensegangen mellom styrets instruksjonsmyndighet og statsforvalterens ansvar som arbeidsgiver. Dette gjelder spesielt ansvaret knyttet til faglig oppfølging av forvalterstillingene. Vedtektene retter seg videre mot styrene og ikke statsforvalteren og stillingsinstruksen gjelder forvalters oppgaver. Disse er derfor mindre egnet som styringsverktøy for statsforvalteren.

Vi mener at et sentralt forbedringspunkt i alternativ 1 må være at statsforvalternes rolle som faglig rådgiver for forvalterne må tydeliggjøres i sentrale styringsdokumenter for statsforvalteren, slik som i Hovedinstruks for statsforvalteren.

Det må samtidig tydeliggjøres hva statsforvalteren kan gi faglige råd til uten at dette innvirker på styrenes faglige instruksjonsmyndighet overfor forvalterne.

Vi mener statsforvalter kan gi faglig rådgiving til forvalternes innstillinger til styrene ved behov.

Vi mener at myndigheten til å påklage et vedtak og det å gi faglig rådgiving til forvalter, er to adskilte oppgaver som ikke kommer i konflikt med hverandre. Vi ser det derfor ikke som uforenlig at statsforvalteren gir faglige råd til forvalter i forbindelse med innstilling i en sak, og at vedtaket senere påklages. Det kan være en fordel at det gis faglig veiledning også i enkeltsaker, noe som kan gi tettere kontakt med statsforvalteren som er forvaltningsmyndighet for andre verneområder. Det kan også styrke kvaliteten i behandlingen av enkeltsaker og redusere antallet klager fra statsforvalteren. Forutsetningen er at forvalter utøver sin myndighet i samsvar med det styrene beslutter.

Vi har likevel forståelse for at dette kan oppleves som vanskelig i praksis. Vi vurderer at med tydeligere styringssignaler til statsforvalteren om deres rolle som arbeidsgiver, vil eventuelle utfordringer knyttet til dette kunne reduseres internt i forvaltningen.

5.1.4 Klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning

Forvalterne benytter i dag statsforvalterens dataplattform og det bør gjennomføres et tydeligere skille mellom statsforvalteren og forvaltere/styrer på områder der dette er mulig å oppnå.

Både journalføringsplikten og arkivplikten påhviler det enkelte organ etter arkivlova § 5 og arkivforskriften § 14. En svakhet ved dagens praksis er at verneområdestyrene ikke fullt ut fremstår som selvstendige organer i dokumentasjonsforvaltningen. De deler både arkivbase, journal, e-postadresser og digitalt postmottak med statsforvalterne. Dagens praksis medfører en risiko for feil avsenderinformasjon, feil journalføring og sammenblanding av roller i dokumentforvaltningen. Egne arkivdeler og metadata kan brukes for å indikere at dokumentet gjelder et styre, men det gir ikke reell teknisk adskillelse, som bare kan oppnås med en egen arkivbase for styrene.

For å sikre korrekt dokumenthåndtering, saksbehandling og arkivering, er det viktig at styrene i hvert fall har sine egne arkivdeler separat fra arkivet til statsforvalteren dersom det ikke vil være mulig å gi forvaltere/styrene egne arkivdatabaser. Tilgangsstyring vil videre kunne sikre ryddighet og sikre at interne dokumenter og dokumenter som kan være underlagt taushetsplikt, bare er tilgjengelige for forvaltere. Miljødirektoratet har eksempelvis en egen arkivdel i Elements for Klagenemnda for miljøinformasjon og med intern tilgangsstyring.

Vi anbefaler at styrene får egne arkiv og egne journaler. Vi går ut fra at egne arkiv kan organiseres gjennom samme arkivsystem som statsforvalteren allerede har. Dette vil kanskje kunne løses ved å opprette verneområdestyrene som en felles arkivbase med underliggende arkivdel for hvert verneområde.

Behovet for egne avsenderadresser er påpekt av styrene i flere år, og er et tiltak som går igjen i evaluering av forvaltningsordningen fra 2021. I innspillene fra verneområdestyrene i forbindelse med dette oppdraget er dette et behov som styrene selv også tar opp, som et reelt problem i utøving av sin myndighet.

For å synliggjøre at forvalternes/styrenes virksomhet er separat og ikke en del av statsforvalteren, anbefaler vi at forvaltere har e-postadresser som skiller seg fra statsforvalteren, samt egne arkivbaser som muliggjør å skille ut journalføringene og publisere separate offentlige journaler, fortrinnsvis på elnnsyn. Dersom man går for en separat arkivdel i stedet for arkivbase, må man finne en alternativ løsning for publisering av offentlig journal.

5.1.5 Øke fleksibiliteten i fordeling av forvalterressurser mellom styrer

En sentral utfordring som har blitt trukket frem ved dagens organisering er at det i dag er liten fleksibilitet i ressursene forvalterne utgjør pga. arbeidsgivers begrensede styringsrett. Det gjør det vanskelig å utjevne arbeidsbelastningen og blir særlig et problem ved sykefravær og annen vakanse.

I dag har styrene styringsrett over forvalternes tid. Vi mener det ikke lar seg gjøre å bedre utfordringene knyttet til fleksibilitet uten å gi statsforvalterne noe mer styring over sine ansattes tid. I

dagens organisering forekommer det at forvaltere løser oppgaver for andre styrer og da har det vært praksis at statsforvalter må avklare dette med styreleder.

Vi foreslår at statsforvalterne som arbeidsgiver får anledning til å avtale omfordeling av forvalteres tid direkte med forvalter og ikke trenger en avklaring av dette med styreleder. Det er arbeidsgiver som har samlet oversikt over sine ansatte og ser behov for omfordeling av ressurser. Vi mener dette bør begrenses til å gjelde bruk av forvalternes tid på tvers av styrer, ikke bruk av forvalters tid på øvrige oppgaver innenfor statsforvalterembetet.

Dette vil innvirke på styringsretten styrene har i dag overfor forvalters tid, men vi mener det vil være til klar fordel for forvaltningen av verneområdene at det gis anledning til en mer fleksibel fordeling av forvalterressursene. Det vil sikre at sekretariatsfunksjonen ivaretas på en best mulig måte der behovet til enhver tid er størst.

En slik endring bør synliggjøres i forvalternes stillingsinstrukser slik at det fremkommer at de også kan måtte påregne å utføre sekretariatsoppgaver for andre styrer ved behov. Endringer i eksisterende stillingsinstrukser må i tilfellet gjennomføres i tråd med arbeidsrettslige regler. Det bør i tillegg synliggjøres i vedtektene for styret.

5.1.6 Innføring av "Forvalterskolen"

Spørreundersøkelsene viser at det i dagens organisering i stor grad er forvaltere som driver faglig opplæring av nye forvaltere, mens statsforvalterne legger til rette for opplæring i administrative systemer og tilsvarende.

Miljødirektoratet har per i dag ikke en formell rolle i opplæring av forvaltere, men bistår i opplæring av verneområdestyrene der forvalterne også deltar.

At det i dagens organisering i hovedsak er andre forvaltere som står for opplæringen er nok på mange måter naturlig ettersom de har best kjennskap til oppgavene som ligger til sekretariatsfunksjonen. Samtidig ser vi at dette kan være sårbart og at graden av opplæring som gis kan være personavhengig og ikke sikrer lik opplæring for alle forvaltere. At forvalterne i tillegg er fordelt på 9 ulike embeter tilsier at omfang og fokus i opplæringen kan bli ulik.

Vi foreslår innføring av "Forvalterskolen", en opplæringspakke som skal samle e-læring, webinarer, skriftlig veiledning, spørsmål- og svar, m.v. på en hensiktsmessig plattform som sikrer lik informasjon til alle nye forvaltere og som kan brukes av erfarne forvaltere ved behov i sitt daglige arbeid. Hovedansvaret for å innføre tiltaket kan ligge til Miljødirektoratet ettersom dette vil være et felles opplæringsprogram på tvers av embeter, eventuelt hos en statsforvalter i samarbeid med Miljødirektoratet. Det følger av arbeidsgiveransvaret å gi opplæring slik at de ansatte kan utføre arbeidet. Statsforvalteren må uansett være sterkt deltakende i et slikt program.

5.1.7 Forvaltersamlinger

Det gjennomføres også i dag forvaltersamlinger for forvalterne omtrentlig annet hvert år.

Vi foreslår at forvaltersamlingene videreføres med fast intervall på hvert andre år.

Miljødirektoratet skal ha ansvar for å gjennomføre forvaltersamlingene i samarbeid med statsforvalterne. Vi foreslår at annenhver samling gjennomføres som nasjonale og regionale samlinger. SNO sentralt deltar på de nasjonale samlingene, og SNO-lokalt med fagansvar for de store verneområdene deltar på de regionale samlingene.

5.1.8 Formalisere samarbeidet med besøksenter

Tilhørigheten til et besøksenter og derav muligheten for å være tilknyttet ressurser som arbeider med kommunikasjon og informasjon om natur og verneområder har vært fremhevet som et ønske fra flere områder. Det gis også flere tilbakemeldinger på at mangelen på en slik tilknytning gjør at enkelte forvaltere har en større arbeidsportefølje fordi de må ta alt ansvar for informasjon og kommunikasjon mot publikum selv.

Merkevaren Norges nasjonalparker og arbeidet med besøksforvaltning underbygger den viktige rollen besøksentre har og kan ha for verneområdeforvaltningen. Besøksentrene er gjerne første møtepunkt for mange tilreisende og naturveilederstillinger knyttet til sentrene bidrar til å styrke kunnskapen om natur blant både lokale og besøkende.

Forvaltere som i dag er tilknyttet et besøksenter på sitt forvaltningsknutepunkt gir tilbakemeldinger om at det er behov for en formalisering av samarbeidet mellom styrene/forvalterne og sentrene. Noen påpeker også at sentrene burde fått en tydeligere rolle knyttet til informasjon og naturveiledning knyttet til verneverdiene.

Den 26. januar 2026 leverte Miljødirektoratet, etter oppdrag fra KLD, et forslag til ny besøksenterstrategi for 2026-2036.

I forslaget til ny besøksenterstrategi foreslår direktoratet en rekke endringer for å oppnå målsetningene med senterordningen. Flere av disse målene er også relevante for å ivareta samarbeidet mellom besøksentre og forvaltere/verneområdestyrer.

Miljødirektoratet har foreslått flere kriterier for geografisk spredning av besøksentre. Et av kriteriene direktoratet foreslås at *må oppfylles* for lokalisering av sentrene er at det skal være nærhet til nasjonalpark, Ramsar-område eller største tettsted i et fylke. Et annet forslag for lokalisering som *bør oppfylles* er at sentre skal samlokaliseres med fagmiljø og miljøforvaltning.

Miljødirektoratet har også foreslått et kriteriesett for etablering og re-autorisering av sentre. Et av

kriteriene som er foreslått at må oppfylles er at sentrene må inngå et formalisert samarbeid med forvaltningen.

Når det gjelder besøkssentrenes rolle som del av forvaltningsknutepunkt skriver direktoratet at *Departementet understreker at slike knutepunkt fungerer varierende, men har satt som mål å styrke dem (Klima- og Miljødepartementet, 2023-2024). Miljødirektoratet mener at besøkssentre som fungerer som forvaltningsknutepunkt gjør en viktig jobb i å bidra til bedre kobling mellom naturforvaltning, formidling og lokalsamfunn og at det gir en gevinst i kvalitet og ressursbruk. Derfor bør disse finnes der det er naturlig. I noen tilfeller ligger forvaltningsmiljøene naturlig et annet sted, noe som hindrer at besøkssenteret kan være et forvaltningsknutepunkt. Derfor mener Miljødirektoratet dette ikke bør være et absolutt krav som risikerer å ekskludere besøkssentre som ikke har mulighet til å oppfylle det. Vi mener forvaltningsknutepunkt også gagnar besøkssentrene selv, og ser det derfor ikke naturlig å tildele økte midler fra post 85 til de som fungerer som dette.*

Selv om ikke alle besøkssentre kan være tilknyttet et forvaltningsknutepunkt er det likevel et behov for en større grad av formalisering av samarbeidet mellom sentrene og verneområdeforvaltningen, uavhengig av samlokalisering eller ikke. Derfor er dette også løftet frem i forslaget til kriteriesettet for etablering og reutorisering av sentrene. Miljødirektoratet foreslår i strategien å *få på plass samarbeidsavtaler som besøkssentrene og den lokale forvaltningen forplikter seg til å følge for autorisasjoner fra 2028 og fremover.*

Utredningen av organisasjonsmessig tilhørighet for forvalterne støtter opp under de forslagene som allerede er fremmet i forslaget til ny besøkssenterstrategi og foreslår dette som tiltak som prioriteres for å bedre samarbeidet mellom forvaltere/verneområdestyrer og besøkssentre uavhengig av valg av alternativ.

5.1.9 Gjennomgang av forvaltningsknutepunkter med mål om bedre fungerende knutepunkter

I oppdraget ber KLD oss om å foreslå endringspunkter som gir bedre fungerende forvaltningsknutepunkter og styrker samarbeidet med SNO og besøkssentrene. Disse punktene henger også delvis sammen.

I oppdragsteksten skriver KLD at *Det er en forutsetning for utredningen at nasjonalpark- og verneområdeforvalterne fortsatt skal sitte desentralisert nær verneområder. Det er et mål å ha sterke lokale knutepunkter med solide fagmiljøer, og direktoratet kan også foreslå relokalisering av forvalterstillinger for å bygge opp under dette, jf. Meld. St. 35 (2023-2024) kapittel 6.3.3.*

Vi har ikke gjennomført en detaljert kartlegging av de enkelte forvaltningsknutepunktene i denne utredningen. Vi har i stedet spurt forvalterne om hvordan knutepunktene i dag fungerer og hva som er ønskede forbedringspunkter. Undersøkelsene var anonyme og kan derfor ikke benyttes som en vurdering av det enkelte knutepunkt/kontorsted, men gir et overordnet bilde på hvilke behov som belyses.

Mange forvaltere er i dag lokalisert ved forvaltningsknutepunkter eller kontorsteder som ikke er tilknyttet et senter. Det er også stor variasjon i hvilke aktører som sitter på de ulike knutepunktene, se vedlegg 2.

Tilbakemeldingene i spørreundersøkelsen viser at flere forvaltere i praksis ikke sitter ved et knutepunkt, men alene uten et fagfelleskap på sin kontorplass. Spørreundersøkelsen viser også tydelig at forvalterne ønsker samlokalisering med andre forvaltere, og med SNO.

Vi anbefaler at det gjøres en kartlegging av forvaltningsknutepunktene for å se om de kan samles i større grad slik at alle forvaltere får kontorplass ved et reelt knutepunkt, der det også er samlokalisering med SNO.

Selv om kontorstedet skal være desentralisert, og i nærheten av verneområdene vil det til en viss grad være sammenheng mellom arbeidsgivertilhørighet og kontorsted. Derfor foreslår vi at en nærmere kartlegging av fremtidige knutepunkt og eventuelle forslag til relokaliseringer avventer til ny organisering av verneområdeforvalterne er bestemt.

Vi foreslår at en nærmere kartlegging av de enkelte knutepunkter og vurdering av videre sammensetning på og lokalisering av disse gjøres i et tilleggsoppdrag.

5.1.10 Legge til rette for SNOs tilgang til forvaltningsknutepunktene

SNO har behov for et godt samarbeid med alle landets 113 forvaltningsmyndigheter, både verneområdestyrer, statsforvaltere og kommuner. Oppsynsansvaret for de nesten 3 500 verneområdene på fastlandsnorge er fordelt på alle ansatte i lokalt SNO. Det betyr at mange i lokalt SNO har flere ulike forvaltningsmyndigheter å forholde seg til.

SNO jobber kontinuerlig for at andelen utetid skal være størst mulig. Det blir stadig bedre rapporteringsverktøy og veldig ofte gjøres "kontorarbeid" på telefonen mens man er i felt, eller i bilen før arbeidsdagen avsluttes. Dette fører til at SNO bruker mindre og mindre tid inne på et kontor. Kontorplassering har de siste årene derfor fått mindre betydning for SNO. Bruk av Naturoppdrag og dens varslingsfunksjon har også lagt til rette for en enda bedre formell dialog mellom forvaltningsmyndighetene for verneområder og SNO.

SNO har i dag kontorplass på flere velfungerende forvaltningsknutepunkter og opplever at samarbeidet der fungerer godt, men som beskrevet over er det en ønsket utvikling at SNO bruker mindre tid inne, og dette er nok årsaken til at flere forvaltere kommenterer at de ønsker at SNO er mer til stede på knutepunktene. Pga. SNOs desentraliserte struktur vil det i noen tilfeller være hensiktsmessig at SNO har tilgang til en arbeidsstasjon på forvaltningsknutepunktene.

Vi anbefaler derfor at muligheten for å samlokalisere kontorsted med SNO-ressurser bør være en del av vurderingen i fastsettelse av, og mulig relokalisering, av knutepunkter/kontorsteder for forvaltere, slik at det legges til rette for at knutepunktet også kan være et hensiktsmessig sted for SNO å jobbe fra når de ikke er i felt.

Ved jevnlig utskifting av styremedlemmer og, i enkelte områder, stor turnover i forvalterstillinger, er SNO ofte en ressurs for å ivareta kunnskap og erfaring i forvaltning av verneområdene.

5.2 Alternativ 2 – Samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall Statsforvaltere

Alternativ 2 innebærer å samle arbeidsgiveransvaret for forvalterne hos et fåtall statsforvaltere.

Hva et fåtall skal være er ikke nærmere beskrevet i oppdraget. Med dagens 10 statsforvalterembeter kan en tilnærming til antall være å halvere antallet eller å velge færre enn halvparten. Vi velger i denne sammenhengen å anslå at et fåtall embeter vil være 3-5.

I vurderingen av hvilke statsforvaltere som kan være aktuelle er det relevant å vektlegge dagens organisering hos de ulike embetene og hvor mange forvalterstillinger som ligger til embetet. Vi mener samtidig at det vil være aktuelt å se på fordeling av forvaltere på embetene uavhengig av verneområdenes fylkesmessige tilknytning når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig fordeling. På den måten kan lokaliseringen også ta hensyn til plassering av forvaltningsknutepunkt og vurdering av samling av sekretariat med tilsvarende sentrale forvaltningsutfordringer. Dette samtidig som forvalter som hovedregel skal være lokalisert nært verneområdet(ene).

Det må også forsøksvis fordeles slik at det blir håndterbare reiseveier mellom forvaltere og arbeidsgiver, det tilsier at antallet embeter ikke bør være for få.

Hovedargumentet for å redusere antallet embeter med arbeidsgiveransvar for forvalterne mener vi må være å skape store nok enheter til at det kan underbygge en egen lederstilling, slik at man får en dedikert ledelse for forvalterstillingene, samt at det blir tilstrekkelig antall forvaltere til at de sammen utgjør et godt og robust fagmiljø innad i samme embete. Vi mener derfor at antallet embeter må tilpasses slik at det tilhører minimum 10 forvaltere til de aktuelle embetene.

Vi har foreslått en skisse for mulig fordeling av forvaltere på et færre antall embeter enn i dagens løsning, se tabell 3. Det er ikke en endelig konklusjon for hvordan vi mener denne organiseringen bør se ut, men en illustrasjon over hvordan fordelingen kan løses for å imøtegå premisene over. Denne skissen innebærer at arbeidsgiveransvaret fordeles på fem embeter, som er i øvre sjikt for det vi har ansett være "et fåtall statsforvaltere". En ulempe med et slikt antall er at noe av gevinsten ved å samle

dem til et fåtall når det eksempelvis gjelder mer lik organisering kan bli lavere. Samtidig sikrer denne skissen en jevn fordeling av forvaltere mellom embetene, det blir en hensiktsmessig geografisk spredning mellom dem og det vil være rom for flere ansettelser i en seksjon for forvalterne i alle embeter.

Tabell 3 - Forslag til mulig fordeling av forvaltere på et fåtall statsforvaltere.

Statsforvalter-embete	Antall forvaltere per embete i dag	Forslag til fremtidig antall forvaltere per embete	Endringer i sammensetning
Troms og Finnmark	13	13	Uendret
Nordland	9	14	Dagens forvaltere + forvaltere fra Børgefjell (1), Blåfjella/Skjækerfjella og Lierne (2) og Skarvan/Roltdalen/Sylan (1) og Skardsfjella/Hyllingsdalen (1)
Trøndelag	10	0	Forvaltere fordeles på Innlandet og Nordland
Innlandet	14	19	Dagens forvaltere + forvaltere fra Trollheimen (2), Femundsmarka og Gutulia (1), Forollhogna (2).
Vestland⁴	9	13	Dagens forvaltere + forvaltere fra Geiranger-Herdalen (1), Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde (3)
Møre og Romsdal	1	0	Dagens forvalter plasseres hos Vestland
Rogaland	1	0	Dagens forvalter plasseres hos Vestland
Vestfold og Telemark	3	0	Dagens forvaltere plasseres hos Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus⁴	5	10	Dagens forvaltere + forvaltere fra Raet (1) og Oksøy-Ryvingen-Flekkefjord (1), Færder (1), Jomfruland (1) og Brattefjell-Vindeggen (1)

⁴ Dersom det etableres et nasjonalparkstyre for Hardangervidda vil det være naturlig å fordele tilknyttede forvalterstillinger til Statsforvalteren i Vestland eller Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

Agder	4	0	Dagens forvaltere fordeles på Vestland og Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Totalt antall forvaltere:	69	69	

Organisering av alternativ 2:

- 3-5 embeter
- Samling av forvaltere slik at et embete har minimum ti forvaltere ansatt
- Fellestjenester ligger hos statsforvalterne som tidligere

Tiltak som forutsettes gjennomført:

- Tilføring av midler til én seksjonslederstilling med personalansvar for forvalterne som også skal ha ansvar for faglig oppfølging og tilrettelegging for forvalterne.

Tiltak som foreslås for alternativ 1 som også forutsettes innført for alternativ 2:

- Økt tildeling per forvalterstilling
- Synliggjøre øremerking av midler per forvalterstilling i Prop. 1S
- Klargjøring av roller knyttet til faglig oppfølging av forvalterne
- Klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning
- Gi arbeidsgiver økt fleksibilitet i bruk av forvalterressurser mellom styrer.
- Innføring av "Forvalterskolen"
- Forvaltersamlinger
- Gjennomgang av forvaltningsknutepunkter
- Formalisere samarbeidet med besøkssenter
- Legge til rette for SNOs tilgang til forvaltningsknutepunktene

5.3 Alternativ 3 – Samle arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet

Alternativ 3 innebærer at alle forvaltere samles organisatorisk i Miljødirektoratet.

Det vil si, per dags dato, 69 nye ansatte i direktoratet. Et slikt omfang av forvalterstillinger innebærer at Miljødirektoratet må vurdere hvordan disse best innlemmes i organisasjonen. Hvordan direktoratet velger å innplassere forvalterne i sin interne organisasjonsstruktur ligger imidlertid utenfor denne utredningens formål, og må håndteres av direktoratets ledelse i dialog med de lokale tillitsvalgte.

Grensegangen mellom administrativ ledelse i Miljødirektoratet og verneområdestyrenes ledelse må klargjøres med en slik organisering. Dette kan forankres i styringen av forvaltningsorganene

(Hovedinstruksen for Miljødirektoratet og styrenes vedtekter) og gjennom klare stillingsbeskrivelser for både ledere og forvaltere.

Dette alternativet vil også innebære at Miljødirektoratet tar over ansvaret for leie av desentraliserte kontorlokaler og en stor grad av fjernledelse. Dette har direktoratet allerede mye erfaring med i organiseringen av SNO. Det vil derfor være aktuelt å bruke erfaringene fra organiseringen av SNOs avdeling i direktoratet for å vurdere hvordan dette alternativet bør løses i praksis.

Rutiner og prosesser internt må etableres for å sikre at modellen ikke fører til en uheldig sammenblanding av roller. Det vises til det som er sagt om dette for statsforvalteren som arbeidsgiver. Det er særlig viktig for tilliten til forvaltningen (i denne modellen) at verneområdestyrene og Miljødirektoratet ikke blander rollene. Forvaltningsmyndigheten som er tillagt styrene skal være lokal og adskilt fra overordnet forvaltningsorgan sin virksomhet. Dersom det skapes et inntrykk av at rollene ikke er adskilte, vil det være uheldig for tilliten utad. Den konkrete organiseringen, og de praktiske og administrative løsningene som velges, kan ha stor betydning for hvordan dette vil virke i praksis og hvordan dette vil bli oppfattet utad.

Klagebehandling

Styrene treffer vedtak etter verneforskriftene og naturmangfoldloven § 48. Styrene har delegert sin myndighet til å treffe vedtak til forvaltere i en rekke saker. Det innebærer at forvaltere treffer mange vedtak på vegne av styrene. Miljødirektoratet er klageinstans for alle vedtakene.

Ettersom Miljødirektoratet er klageinstans for vedtakene, må det vurderes om ansettelse av forvaltere i Miljødirektoratet har konsekvenser for behandling av disse klagene.

Forutsetninger for at forvaltere ansettes i Miljødirektoratet er at formalitetene knyttet til styringslinjene ivaretas og underbygges. Selv med dette, er det imidlertid et spørsmål om organisering i Miljødirektoratet vil ha betydning for Miljødirektoratets rolle som klageinstans.

Etter forvaltningsloven er normalordningen i statsforvaltningen at en klage skal behandles av overordnede forvaltningsorgan. Dette vil bli videreført i ny forvaltningslov. I lovarbeidet pekte Forvaltningslovutvalget på at nær kontakt og veiledning mellom ansatte i overordnet organ og underinstansen kan skape usikkerhet om den reelle to-instansbehandling. Utvalget viste også til faren for "gruppetenkning", og at denne faren blir mindre jo større avstand det er mellom instansene. Forvaltningsutvalget uttalte at klagereglene bør utformes og praktiseres slik at en sikrer en reell to-instansbehandling av saker.

For *klagenemnder* frarådet Forvaltningslovutvalget⁵ at et sekretariat for en *klagenemnd* legges til et ordinært forvaltningsorgan, og at den i hvert fall ikke bør legges hos underinstansen. Lovutvalget pekte på at et sekretariat som ligger hos et annet organ, kan få betydning for hvor uavhengig nemnda vil bli oppfattet som, særlig hvis det er dette organets ansatte som ivaretar sekretariatsoppgavene.

---

⁵ [NOU 2019: 5. Ny forvaltningslov Lov om saksbehandlingen i offentlig forvaltning \(forvaltningsloven\)](#)

Styrene er ikke klagenemnder, men noen av de samme hensynene kan gjøre seg gjeldende – dog i mindre grad.

Utgangspunktet i forvaltningsloven er at klager skal behandles av et annet organ enn de som har truffet vedtaket i førsteinstans. Verneområdestyrene er en annen instans enn Miljødirektoratet. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om en klage til Miljødirektoratet på en forvalters vedtak, reelt sett er en klage til overordnet organ, når forvalter administrativt er ansatt hos Miljødirektoratet.

Forvalterne utfører på "permanent basis" sekretariatfunksjoner for styrene, og skal normalt regnes som en del av dette organet, jf. Rettleiar til offentleglova kap. 7.2.2. Dette gjelder også dersom sekretariatet i visse saker har fått myndighet til å fatte avgjørelser. Dvs. at forvalterne regnes som en del av styrene. Ettersom forvalteres utøvelse av myndighet ikke er underlagt ledelsen i Miljødirektoratet, er det nærliggende å vurdere dette som styrenes vedtak – og slik sett – at en klage til Miljødirektoratet er en klage til overordnet organ.

Det kan likevel stilles spørsmål ved om Miljødirektoratets behandlingen av klager i slike tilfeller, innebærer en reell to-instansbehandling av klager og om en slik ordning samsvar med forvaltningsloven og dens intensjoner.

Vi mener derfor det bør gjøres en grundigere vurdering av om en slik klageordning kan fortsette dersom en slik organisasjonsmodell skulle bli aktuelt å gå videre med. Vi antar at det er mest nærliggende å be om en vurdering av disse forholdene fra Justisdepartementets Lovavdeling.

I en slik vurdering må det også vurderes om en slik klageordning i tilfellet må forankres særskilt i lov eller forskrift. Hvis dette vurderes å svekke en reell toinstansbehandling, må det også foreligge gode grunner for dette. Vi viser i den forbindelse til forvaltningsloven § 28 fjerde ledd om at det i forskrift kan gis avvikende regler som begrenser klageretten eller vesentlige endrer reglene til skade for parter når tungtveiende grunner taler for det. På Rettsdatas lovkommentar (Bernt 2025) er det vist til at det vil kreve tungtveiende grunner for at en skal kunne erstatte klage etter § 28 første ledd til overordnet organ med en intern klageordning. I ny forvaltningsloven § 64 fjerde ledd er bestemmelsen videreført.

Det vurderes som noe mindre problematisk at Miljødirektoratet er klageinstans på vedtakene som styrene selv fatter. Selv om en kan tenke seg en løsning med at styrene fatter vedtak i alle saker, er nok dette lite realistisk og heller ikke ønskelig. Det er et begrenset antall styremøter i året og styret har behov for å bli avlastet i enkeltsaker også slik at styrene kan konsentrere seg om prinsipielle og/eller vanskelige saker, og overordnet styring. Det kan samtidig nevnes at ny forvaltningslov stiller strengere krav ved delegering enn dagens lov som ikke har bestemmelser om dette. Etter ny forvaltningslov § 88 kan ei nemnd bare delegere sin myndighet til å fatte vedtak til lederen, ett eller flere medlemmer av nemnda eller sekretariatet når det er bestemt i lov eller forskrift. Når forvaltningsloven trer i kraft, vil delegering av myndighet fra styre til forvaltere forutsette at dette er fastsatt i forskrift (noe det ikke er i dag).

Vi nevner også at lignende problemstillinger er belyst gjennom Sivilombudets undersøkelser av praktisering av klagereglene for innsyn i flere direktorater. Fiskeridirektoratet er inndelt i et direktorat med flere sideordnede avdelinger og divisjoner, samt en klagesaksenhet, som alle har en felles

direktør. Direktoratet har en funksjonell organisering hvor forskjellige landsomfattende organer innenfor ett direktorat har ansvar for oppgavene til henholdsvis førsteinstans og klageinstans. Sivilombudet⁶ kom til at Fiskeridirektoratet var ett forvaltningsorgan etter offentleglova og at klagesaksenheten ikke var et eget overordnet organ. Sivilombudet uttalte at en slik klageordning avviker fra forvaltningslovens regler om klage til overordnet organ, og måtte forankres særskilt. Sivilombudet uttalte at offentleglovas forutsetning er at en klage skal behandles av et annet organ enn det som opprinnelig mottok og avgjorde innsynskravet.

Organisering av alternativ 3:

- Fellestjenester leveres av direktoratet selv.
- Det ligger utenfor denne utredningens formål å foreslå eller vurdere hvordan direktoratet innplasserer forvalterne i sin interne organisasjonsstruktur.

Tiltak som forutsettes gjennomført:

- Må avklares i forkant dersom alternativet vurderes innført: En klargjøring av dagens klageordning og hvorvidt dette alternativet sikrer reell to-instansbehandling av klager og om en slik ordning samsvarer med forvaltningsloven og dens intensjoner.
- En overføring av 69 forvaltere vil utløse behov for lederressurser, og direktoratet må derfor tilføres friske midler til slike stillinger. Omfanget av dette må i så fall kartlegges nærmere.
- En slik økning i antall ansatte medfører også behov for å styrke funksjoner i andre avdelinger og seksjoner i direktoratet, herunder juridiske tjenester, økonomi, HR, IT, arkiv, anskaffelser, kommunikasjon, m.v. Administrative ressurser er medregnet i beløpet på 1,3 millioner kroner som i dag tilføres ved opprettelse av nye forvalterstillinger. For at flyttingen av forvalterne verken skal gå utover statsforvalternes ordinære budsjetttrammer eller Miljødirektoratets budsjetttrammer, må det tilføres ekstra midler slik at Miljødirektoratet tilføres 1,3 millioner kroner per forvalter. Vi mener at 1,3 millioner kroner er nødvendig for å dekke de kostnadene stillingen innebærer som listet i kap. 4.9. Rammen må prisjusteres på virkningstidspunktet.

---

⁶ [Om Fiskeridirektoratet består av ett eller flere selvstendige forvaltningsorganer i innsynssaker - Sivilombudet](#)

Tiltak som foreslås for alternativ 1 som også forutsettes innført tilsvarende for alternativ 3:

- Klargjøring av roller knyttet til faglig oppfølging av forvalterne
- Klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning
- Gi arbeidsgiver økt fleksibilitet i bruk av forvalterressurser mellom styrer.
- Innføring av "Forvalterskolen"
- Forvaltersamlinger
- Gjennomgang av forvaltningsknutepunkter
- Formalisere samarbeidet med besøkssenter
- Legge til rette for SNOs tilgang til forvaltningsknutepunktene

5.4 Alternativ 4 – Opprette en egen organisasjon med egen ledelse, der fellestjenester håndteres av direktoratet

Alternativ 4 innebærer å opprette en egen organisasjon med arbeidsgiveransvar for forvalterstillingene. Dette vil være en organisasjon hvor alle forvaltere ansettes, og de vil utgjøre hoveddelen av dette forvaltningsorganet. Et slikt felles "nasjonalparksekretariat" vil kunne være sekretariat for alle styrene, selv om det er dedikerte forvaltere for hvert verneområdestyre.

Organisering kan sammenliknes med Klagenemdsekretariatet som er et saksforberedende organ for ti klagenemnder⁷.

Dersom det skal etableres et eget forvaltningsorgan, må det samtidig vurderes i hvilken grad det skal brukes ressurser på kompetanse som finnes i andre forvaltningsorganer. Det vil bero på i hvilken grad det er nødvendig at organisasjonen selv har kompetansen fordi det ikke kan forventes at ansatte kan benytte seg av slik kompetanse i andre forvaltningsorganer.

Rammene for alternativet er at Miljødirektoratet leverer administrative tjenester tilsvarende som til andre etater i miljøforvaltningen i dag. I tillegg vil lønns- og regnskapssystemet kunne leveres og driftes av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Miljødirektoratet leverer ikke lønns- og regnskapstjenester til andre, så det er avgjørende at organisasjonen har egne ressurser til dette utover de tjenestene DFØ leverer.

Selv om fellestjenester håndteres av Miljødirektoratet og DFØ leverer systemdrift på lønn og regnskap, vil organisasjonen måtte ha egen kompetanse på alle de administrative områdene, som HR, regnskap/økonomi, innkjøp, IT og arkiv. Vi anslår at det i alle fall er behov for en stab på tre ressurser som håndterer disse funksjonene. For å estimere eventuelt eksakt behov og kostnad kan man se på hvordan de mindre etatene i miljøforvaltningen håndteres.

---

⁷ <https://www.klagenemndssekretariatet.no/om-oss>

Det må videre vurderes hvilke andre typer kompetanse et slikt forvaltningssekretariat bør ha for å kunne utføre sekretariatsoppgavene for styrene på en god måte. Det er naturlig å anse at kompetansen på naturforvaltning ivaretas gjennom forvalterne selv. Det vil videre kunne være hensiktsmessig å ansette en eller flere jurister og informasjonsmedarbeidere.

Selv om det ikke er direkte sammenlignbart, viser vi videre til hvordan Klagenemndssekretariatet er organisert. De har en direktør, assisterende direktør og administrasjon som håndterer økonomi, HR og IT, arkiv og kommunikasjon, samt tre avdelingsdirektører på de ulike faglige områdene. Dette er en organisasjon med færre ansatte (ca. 30 ansatte, hvorav 25 jurister) enn det et eventuelt nasjonalparksekretariat vil utgjøre.

Ved å opprette en egen organisasjon må denne være registrert i Brønnøysundregisteret og følge reglement og bestemmelser om økonomistyring i staten, i tillegg til andre lover og regelverk som gjelder for staten.

Arbeidsgiveransvaret innebærer ansettelser, personaloppfølging, sørge for opplæring av nye ansatte og faglig rådgivning/oppfølging av forvaltere.

Endrede ansettelsesforhold i egen organisasjon vil ikke endre at forvalterne sitter desentralisert ved forvaltningsknutepunkter. Organisasjonen må imidlertid ha en samlet administrasjon, som er tilknyttet ett felles kontorlokale. Her kan man se for seg flere alternative løsninger:

- Eget fristilt lokale
- Samlokalisert med ett statsforvalterembete
- Samlokalisert med Miljødirektoratet

Mulig organisering av alternativ 4:

- Egen ledelse inkludert direktør
- Omtrentlig fire seksjoner med hver sin leder
- Stab med tilstrekkelig ressurser for å ivareta kompetanse som organisasjonen må ha tilgjengelig
- Fellestjenester leveres av Miljødirektoratet

Nærmere detaljering av organisering har ikke denne utredningen kartlagt.

Tiltak som forutsettes gjennomført:

- Avklaring av lokalisering av organisasjonen
- Tilsetting av direktør og øvrige ledere
- Tilføring av tilstrekkelig ressurser for administrative funksjoner
- Organisasjonen må håndtere oppfølging av desentralisert plasserte ansatte med administrasjon av kontorlokaler mv.
- Styrking av ressursene i Miljødirektoratet som leverer fellestjenester slik at det er tilstrekkelig god kapasitet til å kunne levere dette til en ny organisasjon

Totalt omfang av behovet for ressurser og budsjettmidler må kartlegges nærmere dersom alternativet vurderes innført.

Tiltak som foreslås for alternativ 1 som også forutsettes innført for alternativ 3:

- Gi arbeidsgiver økt fleksibilitet i bruk av forvalterressurser mellom styrer.
- Innføring av "Forvalterskolen"
- Forvaltersamlinger
- Gjennomgang av forvaltningsknutepunkter
- Formalisere samarbeidet med besøkssenter
- Legge til rette for SNOs tilgang til forvaltningsknutepunktene

6 Virkninger av de ulike alternativene

I kapittel 4 har vi beskrevet dagens organisering (null-alternativet) og i kapittel 5 har vi beskrevet de alternativene som skulle utredes i oppdraget.

I prosjektveiviseren til Digitaliseringsdirektoratet vises det til at "hvert alternativ skal være en prinsipielt forskjellig måte å skape den ønskede endringen på". **Positive og negative virkninger ved hvert av alternativene er beskrevet ut fra en vurdering av endringer sammenlignet med nullalternativet, ikke ved å sammenligne alternativene med hverandre.** Virkningen vil være forskjellen mellom nullalternativet og det aktuelle tiltaket man ser på. Dette er i henhold til utredningsinstruksens spørsmål 4 om vurdering av positive og negative virkninger.

Virkningene av de ulike alternativene vi beskriver i dette kapitlet forutsetter at de tiltakene som er foreslått for hvert alternativ i kap. 5 gjennomføres.

6.1 Hvordan virkningene er vurdert

Vi har vurdert virkningene av hvert alternativ på de endringspunktene vi er bedt om å vurdere i oppdragsteksten. Vi tar utgangspunkt i listen over endringer som KLD ber oss å utrede (side 3 i vedlegg 1 - oppdragsbrevet). Vi har slått sammen punkter som omhandler samme tema. Vi har videre skilt mellom endringspunkter som vil variere mellom utredningsalternativene, og punkter som vi mener ikke er relatert til organisering av forvalternes organisatoriske tilknytning.

Første punkt i oppdragsteksten som vi er bedt om å vurdere er endringer som *fører til en mer helhetlig forvaltning mellom verneområder*. KLD peker i oppdragsteksten på at forvaltningsordningen har *ført til en mer fragmentert verneområdeforvaltning og mer variert forvaltningspraksis* og at *Det er i dag ulik grad av samhandling på tvers mellom forvalterne for de ulike verneområdene. Slik samhandling vil bidra til kunnskapsdeling og mer enhetlig forvaltningspraksis*. Vi vurderer at punktet om mer helhetlig forvaltning er en overordnet målsetning som dekkes av den samlede vurderingen av de øvrige

punktene. Vi har derfor ikke vurdert virkningen på punktet om *mer helhetlig forvaltning* separat ut over dette. Men basert på vurderingen av øvrige virkninger omtaler vi det i kap. 6.9.

Endringspunkter fra oppdragsteksten som vi mener i mindre grad påvirkes av organisering av forvalterne, og som derfor ikke er med i grunnlaget for Miljødirektoratets tilrådning:

- Gir bedre fungerende knutepunkter
- styrker samarbeidet med SNO
- Styrker samarbeidet med besøkssentrene
- Teknisk løsning som gjør rollene mer tydelige for publikum

Disse omtales i kap. 6.7.

Vår liste over endringspunkter, som danner grunnlag for Miljødirektoratets tilrådning er som følger:

Ny organisering av verneområdeforvalterne skal:

- Gi en mer lik organisering av forvalterne og styrket daglig ledelse
- Styrke faglig nettverk og øke erfaringsdelingen mellom forvalterne
- Gi mer fleksibilitet i fordeling av oppgaver
- Bedre forholdene for veiledning og opplæring av forvaltere og styrke kompetanse
- Bedre rolleavklaring mellom aktørene i organisasjonsmodellen

I tillegg har utredningen synliggjort behovet for å vurdere virkningen av noen ytterligere punkter som vi mener er relevante i vår vurdering av tilrådning. Ny organisering av verneområdeforvalterne skal ivareta:

- tillit til forvaltningsordningen
- forvaltningsgevinster på tvers av alle verneområder som forvaltes av styrer og statsforvaltere

For punktet *tillit til forvaltningsordningen* har vi vurdert om tilliten til at verneområde/nasjonaleparkstyrene fungerer som selvstendige forvaltningsorgan er ivaretatt i de ulike alternativene.

Punktet *forvaltningsgevinster på tvers av alle verneområder som forvaltes av styrer og statsforvaltere* har vi valgt å legge til fordi vi mener det er relevant å synliggjøre gevinstene som kan oppnås i verneområdeforvaltningen ved felles lokalisering av statsforvalteren som forvaltningsmyndighet og sekretariatet til verneområdestyrene. Under punktet vurderes ivaretagelsen av kontakten mellom styrene og statsforvalteren, som de sentrale aktørene i forvaltningsmodellen med tanke på muligheten for å kunne ivareta helhetlig forvaltning mellom verneområder forvaltet av disse forvaltningsmyndighetene.

Til sammen mener vi at dette dekker opp de mest vesentlige virkningene som har betydning for tilrådingen. Disse omtales kap. 6.2 til 6.6.

En vurdering av kostnader og ressursbehov knyttet til de ulike alternativene er beskrevet i kap. 6.8.2

6.2 Vurdering av usikkerhet

Vi mener det er viktig å understreke at graden av virkninger som er beskrevet i dette kapitlet er skjønnsmessige vurderinger basert på det underlaget vi har tilgjengelig. Virkningene som vi har utredet i dette oppdraget kan i liten grad tallfestes. Derfor er det gjort vurderinger basert på erfaring og kunnskap i direktoratet samt eksisterende og innhentet kunnskap gjennom utredningen.

Av samme årsak er det derfor også en grad av usikkerhet knyttet til vurderingene. Størst usikkerhet er knyttet til vurderingen av virkninger for alternativ 4. Dette er en ukjent organisasjonsform for forvaltningen av verneområder og det alternativet som vil kreve mest tiltak for å oppnå den foreslåtte formen og dertil virkningene.

6.3 Alternativ 1 – Dagens organisering med bedringspunkter

Alternativ 1 innebærer å videreføre dagens organisering, men med bedringspunkter. Vi mener alternativ 1 innebærer en positiv virkning på alle endringspunkter som er vurdert.

Tiltakene foreslått i kap. 5.1. vil gi en bedring i muligheten for **styrket daglig ledelse** ved at det tilføres midler til statsforvalterne for å øke kapasiteten til å følge opp forvalterne på en bedre måte. Vi har samtidig påpekt at vi ikke anser det som hensiktsmessig å tildele ressurser tilsvarende en seksjonslederstilling for de embetene som har færre enn ti forvalterstillinger. Derfor vil muligheten for styrket daglig ledelse variere mellom embetene for alternativ 1.

I dette alternativet vil forvalterne fremdeles være ansatt i ti ulike embeter med hver sin organisasjonsstruktur. Det innebærer at det er begrensede muligheter for å oppnå positive virkninger knyttet til punktet **gi en mer lik organisering av forvalterne**. Gjennom lokale prosesser og presiseringer kan forvalternes arbeidsmiljø og daglig ledelse forbedres, men tilhørigheten til en rekke ulike embeter vil trolig innebære at ulik oppfølging vil vedvare til en viss grad.

For alternativ 1 mener vi at det derfor vil være en liten positiv virkning sammenliknet med nullalternativet når det gjelder styrket daglig ledelse, gitt at noen embeter får tilført en seksjonslederstilling eller forvalterkoordinator. Alternativet gir lite utslag når det gjelder muligheten for **lik organisering** sammenliknet med dagens situasjon.

Vi mener at vurderingen av virkningen på punktet som omhandler **styrket daglig ledelse** også gjør seg gjeldende for muligheten til å **få styrket de faglige nettverkene og øke erfaringsdelingen mellom forvaltere samt mer fleksibilitet i fordeling av oppgaver.**

En endring i styringen av forvalternes tid slik at arbeidsgiver har større grad av mulighet til å se behov for allokering av ressurser pga. vakanser, arbeidsbelastning mv. vil for alle alternativer føre til en positiv virkning sett mot nullalternativet.

Alternativ 1 mener vi gir en liten positiv virkning sammenlignet med nullalternativet når det gjelder **bedring av forholdene for veiledning og opplæring** av forvalterne, og **styrking av deres kompetanse**. Styrket daglig ledelse som beskrevet over vil også ha innvirkning på bedring av opplæring og veiledning, men så lenge forvalterne fremdeles sitter spredt på alle embeter vil det positive utslaget på dette punktet være begrenset.

For å sikre en **bedre klargjøring av roller** mellom aktørene i organisasjonsmodellen har vi foreslått flere tiltak i kap. 5.1. Dette mener vi vil gi en positiv virkning for alternativ 1 på dette punktet. En klargjøring av ansvaret arbeidsgiver har i faglig oppfølging av forvalterne samt muligheten for noe mer styring av forvalternes tid vil bedre rolleavklaringen mellom aktørene.

Som beskrevet i kap. 6.1 har vi valgt å legge til en vurdering av virkningen på **tilliten til forvaltningen** blant publikum i vår liste over endringpunkter. For alternativ 1 mener vi at grep som er foreslått for å skape tydeligere roller innad i forvaltningen og utad mot publikum vil bidra til en liten positiv virkning på dette punktet. Statsforvalterens adgang til å klage på styrenes vedtak vurderes ikke å være problematisk forvaltningsmessig, men er en innarbeidet ordning.

Andelen verneområder som forvaltes av andre myndigheter enn verneområdestyrer utgjør et betydelig antall og for de fleste av disse er det statsforvalterembetene som utgjør forvaltningsmyndigheten. En vurdering av **forvaltningsgevinster på tvers av alle verneområder** som forvaltes av styrer og statsforvaltere mener vi derfor er en viktig faktor i utredningens målsetning om å styrke forvaltningen av verneområder. Alternativ 1 og 2 innebærer begge at forvalterne fremdeles vil være lokalisert hos statsforvalterne og være tilknyttet fagmiljøene som er forvaltningsmyndighet for andre verneområder. Dette mener vi i seg selv har potensiale til å gi betydelige forvaltningsgevinster som mer helhetlig forvaltning på tvers av alle verneområder. Det forutsetter at det legges til rette for erfaringsutveksling på tvers av forvaltere og øvrig fagmiljø hos statsforvalteren og at tiltak for styrking av daglig ledelse innføres. Dette kan så bidra til styrket beslutningsgrunnlag på tvers av myndigheter.

Sammenliknet med nullalternativet mener vi at alternativ 1 kan slå noe bedre ut enn alternativ 2. Årsaken til det er at forvalterne da vil være plassert hos de embetene som er forvaltningsmyndighet for verneområder i samme fylke som verneområdene styrene er myndighet for.

6.4 Alternativ 2 – Samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall Statsforvaltere

En samling av arbeidsgiveransvaret hos færre embeter legger til rette for å kunne **styrke arbeidsgivers**

daglige ledelse og oppfølging av forvalterne samt mer lik organisering, forutsatt at endringer som foreslått i kap. 5.2. gjennomføres.

Forslagene til tiltak for alternativ 2 vil styrke statsforvalterembetene og sette dem i stand til å følge opp forvalterne på en bedre måte enn under dagens organisering. En dedikert seksjonsleder som får både personalansvar og ansvar for faglig oppfølging vil bidra til en *styrket daglig ledelse*. I tillegg vil en reduksjon i antallet embeter med ansvar for forvalterne vil bidra til mindre grad av ulikhet som kan følge av variasjon mellom embetene når det gjelder oppfølging av forvalterne mv.

I all hovedsak mener vi vurderingene over også gjør seg gjeldende for punktene om **styrket faglig nettverk og økt erfaringsdeling mellom forvalterne samt mer fleksibilitet i fordeling av oppgaver**. Jo mer samlet arbeidsgiveransvaret for forvalterne er plassert, jo enklere er rammene for å skape gode faglige nettverk og sikre erfaringsdeling mellom forvalterne. Da ikke bare innenfor en gruppe av forvalterne, men på tvers av regioner og problemstillinger. Dette vil igjen bidra til å styrke sekretariatsfunksjonen til styrene. En samling av forvalterne vil også gi de aktuelle embetene med arbeidsgiveransvar enklere oversikt over behov for omfordeling av ressurser. Det enkelte embete vil da også ha flere forvaltere samlet som kan bistå på tvers ved behov.

På bakgrunn av dette mener vi at alternativ 2 gir en mer positiv virkning for punktene over sammenliknet med nullalternativet enn alternativ 1.

Alternativ 2 og en samling av arbeidsgiveransvaret hos færre embeter, styrker muligheten til å utvikle mer enhetlige kompetansetiltak i form av å kunne etablere felles rutiner og opplæring i færre embeter som igjen vil gi færre ulikheter. Det samme gjelder muligheten for større grad av systematisk oppfølging og utvikling og etablering av fagfellesskap/nettverk. Gode nettverk mellom forvalterne i embetet er det som trekkes frem som særlig positivt blant forvalterne som gir gode skussmål til dagens organisering og vi mener det derfor er viktig å legge til rette for slike nettverk. Det mener vi forenkles ved å ha et større antall forvaltere samlet under et embete og en dedikert ledelse som kan legge til rette for dette.

Variasjoner mellom embetene vil likevel bestå, og kompetanseutviklingen vil fortsatt avhenge av lokale prioriteringer, ressurser og kapasitet.

For alternativ 2 mener vi at det vil være en større positiv virkning for muligheten til å **bedre forholdene for opplæring og veiledning** sammenliknet med nullalternativet enn for alternativ 1.

Når det gjelder virkningen på bedre **rolleavklaring** mellom aktørene og tilliten til verneområdeforvaltningen viser vi til beskrivelse i alternativ 1, her mener vi at virkningene er de samme for de to alternativene.

Vurderingen av virkningen av alternativ 2 på forvaltningsgevinster på tvers av alle verneområder som forvaltes av styrever og statsforvaltere er også omtalt i kap. 6.3.

6.5 Alternativ 3 – Samle arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet

En samling av arbeidsgiveransvaret hos én arbeidsgiver kan som utgangspunkt legge til rette for mer ensartet medarbeideroppfølging, kompetanseutvikling, oppfølging av arbeidsbelastning og arbeidsmiljø. Det vil samlet sett føre til en mer lik organisering av forvalterne. Beroende på organisering internt, vil alternativet kunne gi en styrket daglig ledelse. Det vil også kunne sikre en mer lik håndtering av leiekontrakter og andre administrative funksjoner.

På bakgrunn av dette mener vi alternativ 3 gir en mer positiv virkning sammenliknet med nullalternativet enn alternativ 2 og ytterligere mer positiv virkning sammenliknet med nullalternativet enn alternativ 1 for de tre punktene **styrket daglig ledelse og lik organisering, styrking av faglig nettverk og erfaringsdeling samt mer fleksibilitet i fordeling av oppgaver**.

Når det gjelder virkningene på punktet som omhandler å **bedre forholdene for veiledning og opplæring av forvalterne og styrket kompetanse**, mener vi alternativ 3 og en samling av arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet (én virksomhet) legger til rette for mer helhetlig planlegging og koordinering av kompetansetiltak. Flere av de positive virkningene for alternativ 2 vil gi ytterligere positive utslag for alternativ 3. Også i alternativ 3 vil forvalterne være plassert i en organisasjon med bred naturfaglig kompetanse som kan være en ressurs for forvalterne i deres arbeid.

Samtidig mener vi det er en usikkerhet i forskjellen i positiv virkning mellom alternativ 2 og 3. Foreslått tiltak med å samle forvalterne i seksjoner hos embetene i alternativ 2 kan langt på vei muligens veie like tungt som å samle dem i én felles organisasjon som i alternativ 3 når det gjelder dette punktet.

Alternativ 3 innebærer også at forvalterne vil få lenger fysisk avstand til sin arbeidsgiver og muligheten for fysiske møter vil reduseres.

Alternativ 3 skiller seg ut fra de andre alternativene i vurderingen av **tilliten til forvaltningsordningen**. Vi har i kap. 5 foreslått flere tiltak for å skape tydeligere roller både mot publikum og internt blant aktørene i de ulike alternativene for organisasjonsmodell. Samtidig ser vi at det er en del usikkerheter som ikke dekkes opp av disse vurderingene.

I særlig grad mener vi at vi må belyse potensielle utfordringer ved å ansette forvalterne i Miljødirektoratet som er knyttet til uklare forvaltningsroller og klagebehandling.

Det er i kap. 5.3 pekt på at det er nødvendig å vurdere om alternativet er forenlig med Miljødirektoratet sin rolle som klageinstans.

Det er viktig for tilliten til hele forvaltningsordningen og rettsikkerheten til den enkelte, at klagebehandlingen skjer på en tillitsvekkende og uavhengig måte. Dette er et viktig hensyn når organisasjonsmessig plassering skal vurderes og det forutsetts at dette må ivaretas hvis denne modellen velges.

Videre kan det stilles spørsmål ved om nærheten mellom forvalter/styrene blir for tett klageinstansen/overordnet myndighet selv om det skulle finnes løsninger for å ivareta klagebehandlingen.

Generelt sett vil det bli en større nærhet mellom forvaltere og ansatte i Miljødirektoratet som ivaretar rollen som overordnet myndighet. Flere andre faktorer enn å være ansatt i samme organ, vil nok reelt sett spille inn på om det blir en tettere kontakt enn i dag. Hvorvidt kontakten blir tettere vil trolig påvirkes av rutiner, organisasjonsmessig plassering og kontorsted. En desentralisert kontorplassering av forvaltere og en organisasjonsmessig tilknytning i egen avdeling, kan innebære at det reelt sett ikke blir så store endringer i den daglige forvaltningen sammenlignet med i dag.

Utover dette, er det imidlertid en fare for at verneområdestyrene bli assosiert med Miljødirektoratet på en slik måte at det kan stilles spørsmål ved om forvaltere opptrer tilstrekkelig uavhengig av Miljødirektoratet og om lokal forvaltning i forvaltningsordningen er tilstrekkelig ivare tatt. Denne ulempen vurderer vi som annerledes enn for nullalternativet, alternativ 1 og 2, på bakgrunn av Miljødirektoratets rolle som statlig fagmyndighet på miljøområdet. Miljødirektoratets oppgaver og roller skiller seg fra statsforvalteren, som har mer likeartede oppgaver som styrene på dette området, ettersom statsforvalteren også er forvaltningsmyndighet for en rekke verneområder.

Vi har også vurdert om en slik organiseringen i større grad vil føre til at ansatte i Miljødirektoratet hyppigere blir inhabile til å behandle saker. Dagens veiledning av forvaltere og styrer innebærer i dag at forvaltere i varierende grad har kontakt med saksbehandlere som behandler klagesaker. Veiledningen fra Miljødirektoratet er generell og det gis ikke veiledning om hvordan en sak bør avgjøres. Dette er i samsvar med vanlig forvaltningspraksis i forvaltningen og slik veiledning vil ikke føre til inhabilitet.

Generelt sett antas at en slik organisering av forvaltere ikke nødvendigvis vil føre til at saksbehandlere hos Miljødirektoratet hyppigere vil bli inhabile til å behandle saker. Selv om et vedtak i en klagesak rent objektivt ikke vil være en ulempe eller fordel for forvalter personlig, kan at et kollegialt forhold mellom forvalter og ansatte i Miljødirektoratet, kunne svekke tilliten til forvaltningen og etter en konkret vurdering føre til at vedkommende saksbehandler vil kunne være inhabil. I denne sammenheng kan det bl.a. pekes på Miljødirektoratets økonomitildeling til styrene.

På bakgrunn av usikkerheten nevnt i vurderingene mener vi alternativ 3 vil gi en potensielt negativ virkning på dette punktet sett mot nullalternativet.

I vurderingen av virkningen på forvaltningsgevinster på tvers av alle verneområder som forvaltes av styrer og statsforvaltere mener vi det faktum at forvalterne ikke lenger være plassert hos statsforvalterne og det som følge av dette vil bli større avstand til fagmiljøet som utgjør forvaltningsmyndighet for en rekke av verneområdene, kan gi en negativ virkning på dette punktet for alternativ 3.

6.6 Alternativ 4 – Opprette en egen organisasjon (med fellestjenester hos Miljødirektoratet)

Alternativ 4 innebærer på samme måte som for alternativ 3 at forvalterne samles under én enhet.

Dette er hovedårsaken til at virkningene på punktet om **mer lik organisering og styrket daglig ledelse** er vurdert å være tilnærmet like for alternativ 4 sammenliknet med nullalternativet, som for alternativ 3 over.

Samtidig vil det ta noe tid før effekten kan oppnås for alternativ 4 da det vil ta tid å få på plass strukturer, systemer og ressurser i en helt ny organisasjon. På sikt mener vi likevel at fordelen med å samle forvalterne i én enhet vil kunne være svært positivt for å oppnå lik organisering og styrket daglig ledelse.

Vurderingene våre knyttet til **styrket faglig nettverk og økt erfaringsdeling mellom forvalterne samt mer fleksibilitet i fordeling av oppgaver** er på samme måte som for alternativ 3 vurdert å gi en positiv virkning med grunnlag i en samling av forvalterne i én felles organisasjon.

Når det gjelder vurderingen av **bedrer forholdene for veiledning og opplæring av forvalterne og styrket kompetanse** mener vi at alternativ 4 med samling i en egen organisasjon kan gi en tydelig fagprofil og sterke fagmiljøer på sikt. En ny organisasjon kan bygge et dedikert fagmiljø og felles, målrettet kompetanseprogram fra grunnen av. Samtidig vil det ta noe tid før rammer og rigg for kompetanseutvikling vil være på plass. I en etableringsfase vil derfor tilbudet om kompetanseheving og opplæring trolig være begrenset.

Det er imidlertid vanskelig å se for seg at en egen organisasjon vil kunne tilby samme grad av kompetanse som allerede foreligger hos statsforvalteren og Miljødirektoratet da dette vil kreve store ressurser og heller ikke er hensiktsmessig for oppgaveløsningen. En ulempe er at forvaltere ikke lenger vil kunne benytte seg av kompetansen statsforvalteren har i forvaltning av verneområder. Videre vil det være vanskeligere å kunne se på forvaltningen av verneområder i sammenheng med forvaltningen som gjøres hos statsforvalteren, slik som samordning av praksis mv.

Vi har vurdert den positive virkningen for dette punktet å være noe mindre for alternativ 4 sammenliknet med nullalternativet enn alternativ 3. Årsaken til dette er en usikkerhet i alternativ fire knyttet til graden av tilgjengelig relevant, bred kompetanse i organisasjonen. Der vil trolig ikke forvalterne ha tilgang på annen verneområdekompertanse enn den de selv besitter, noe som kan føre til at muligheten for å styrke kompetansen og derav beslutningsgrunnlaget til styrene kan være noe mindre.

Vi mener alternativ 4 vil gi en svært positiv virkning på ønsket om bedre rolleavklaring mellom aktørene enn de øvrige alternativene ettersom en helt egen organisasjon, i seg selv, vil gi et tydeligere skille mellom de ulike aktørenes rolle i organisasjonsmodellen. Grunnprinsippene i forvaltningsmodellen med styrenes faglige instruksjonsmyndighet vil likevel bestå, så det kan også for alternativ 4 være nødvendig å gjøre enkelte tiltak for å tydeliggjøre arbeidsgivers rolle i oppfølging av

forvalterne. Men alternativet krever ikke skille mellom arbeidsgivers rolle som arbeidsgiver for forvalterne og andre oppgaver, ettersom organet utelukkende vil være et sekretariatsorgan.

For å **styrke tilliten til forvaltningsordningen** hos publikum vil trolig alternativ 4 gi den største positive virkningen sett mot nullalternativet. Forvaltningsorganer bør generelt sett organiseres slik at det samsvarer godt med et forvaltningsorgans faktiske oppgaver og rolle. Slik sett vil alternativ 4 der det opprettes et eget organ for sekretariatet i større grad gjenspeile forvalternes rolle og oppgaver fremfor at de ansettes i Miljødirektoratet eller hos statsforvalteren.

I vurderingen av virkninger forvaltningsgevinster på tvers av alle verneområder som forvaltes av styrer og statsforvaltere er vurderingen for alternativ 4 lik vurderingen for alternativ 3.

6.7 Forhold som i mindre grad påvirkes av organisasjonsmodell

Oppdragsteksten lister en rekke endringspunkter som skal vurderes for å styrke forvaltningen av verneområdene. Vi mener de ulike alternativene for organisasjonsmodell vil gi ulike virkninger på de fleste av disse punktene. Samtidig mener vi noen av endringspunktene vil påvirkes i mindre grad av hvilket alternativ som velges for videre organisering. Like fullt er det behov for å gjøre tiltak for å bedre disse punktene, men det kan gjøres uavhengig av valg av alternativ. Dette gjelder følgende endringspunkter:

6.7.1 Bedre fungerende knutepunkter

Forvaltningsknutepunkter var et sentralt element i utformingen av dagens forvaltningsmodell. En av forutsetningene i oppdraget er også at forvalterne fortsatt skal sitte desentralisert. Behov for endringer er tydelig i tilbakemeldinger fra forvalterne og verneområdestyrene.

Fungerende knutepunkter er viktig for å ivareta både arbeidsmiljø og faglig støtte/ressurser nært forvalterne. Vi mener det må gjennomføres en mer detaljert gjennomgang av dagens forvaltningsknutepunkter og kontorsteder for forvalterne og i denne kartlegge behov for endringer i sammensetning og lokalisering for å sikre best mulig knutepunkter.

Vi mener dette er en gjennomgang som må gjøres uavhengig av hvilket alternativ som velges for videre organisering. En gjennomgang og endring i forvaltningsknutepunktene vil gi en positiv virkning for samtlige alternativer sammenliknet med nullalternativet. Hvilken lokalisering av knutepunkter og sammensetning av aktører/forvaltere som gir mest positiv virkning vil kunne være knyttet til hvilket alternativ som velges.

6.7.2 Styrking av samarbeidet med SNO

Samarbeidet med SNO er til en viss grad knyttet til tilstedeværelsen SNO har på forvaltningsknutepunktene. Dermed antar vi at en kartlegging av og gjennomføring av behov for tiltak knyttet til forvaltningsknutepunktene som omtalt i kap. 4.3 og 5.1 vil gi en positiv virkning for alle alternativer for organisering sett mot nullalternativet.

Det som kan utgjøre et skille blant alternativene er alternativ 3 hvor forvalterne er foreslått plassert under direktoratet. Da vil forvaltere og SNO-ansatte tilhøre samme organisasjon, noe som kan gi en ytterligere positiv virkning for samarbeidet sett mot nullalternativet.

Samtidig har de lokale SNO-ansatte som samarbeider med forvalterne tilgang til desentraliserte kontorsted på lik linje som forvalterne, så vi mener det er vurderingen av forvaltningsknutepunktene som vil ha størst innvirkning på samarbeidet, også ved alternativ 3. Det at det på forvaltningsknutepunktene er en kontorplass tilgjengelig for SNO ved behov, vil være positivt for SNOs tilstedeværelse.

Et annet tydelig behov forvalterne peker på i sine tilbakemeldinger er at SNO har tilstrekkelig kapasitet til å bistå med faglig kompetanse overfor verneområdeforvaltningen og også til å bistå med praktiske tiltak i felt. Bestilling og gjennomføring av tiltak er i dag formalisert igjennom årlige planleggingsmøter og bruk av Naturoppdrag. Fremgangsmåten vil ligge fast, men hvis det fra forvaltningsmyndighetene er ønskelig med økt kapasitet fra SNO, må SNO tilføres ytterligere ressurser til disse oppgavene.

6.7.3 Styrking av samarbeidet med besøkssentre

Styrking av samarbeidet med besøkssentre mener vi bør løses likt uavhengig av valg av alternativ. Forslag til tiltak for å styrke samarbeidet er foreslått i kap. 5.1 og vi mener at en gjennomføring av disse bedringspunktene vil ha en positiv virkning for alle alternativer sammenliknet med nullalternativet.

6.7.4 Klarere skille mellom arbeidsgiver og styret i dokumentforvaltning

I kap. 4.8. har vi beskrevet utfordringen med tanke på publikums forståelse av rollefordelingen i verneområdeforvaltningen. Tiltak for å sikre tydeligere rolleavklaring mot publikum er listet i kap. 5.1.

Dette er en problemstilling som vi mener vil være lik uavhengig av valg av alternativer. Eneste alternativ som kan skille seg ut er alternativ 4 ettersom det da ikke vil være en sammenblanding av arkiv/e-poster for forvaltere/styrer og arbeidsgiver (statsforvalteren eller Miljødirektoratet).

Likevel mener vi at det må gjøres grep for å tydeliggjøre eier og avsender innenfor disse tekniske løsningene uavhengig av organisering og at en bedring i dette vil gi en positiv virkning for dette endringspunktet for alle alternativer sammenliknet med nullalternativet. Endelig teknisk løsning for styrene som selvstendige organer i dokumentasjonsforvaltningen må utredes videre etter endelig valg av videre organisering er bestemt.

6.8 Andre konsekvenser av forslagene

6.8.1 Virksomhetsoverdragelse

Enten arbeidsgiveransvaret under ny organisering legges hos et fåtall statsforvaltere (alternativ 2), hos Miljødirektoratet (alternativ 3) eller i en nyopprettet organisasjon (alternativ 4) vil det innebære en virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven § 16-1 (vedlegg 3. Juridisk notat om virksomhetsoverdragelse). Omorganiseringen vil i samtlige tilfeller utgjøre en «overføring av en selvstendig enhet som beholder sin identitet etter overføringen», jf. § 16-1. For verneområdeforvalterne vil en slik virksomhetsoverdragelse utløses særskilte rettigheter etter arbeidsmiljøloven kapittel 16. Dette gjelder blant annet arbeidstakernes rett etter § 16-2 til å få videreført sine lønns- og arbeidsvilkår hos ny arbeidsgiver. Mottakende virksomhet overtar arbeidsgiveransvaret fullt ut. En virksomhetsoverdragelse stiller særlig krav til god planlegging og prosess, informasjon, dialog med tillitsvalgte og utøvelse av endringsledelse.

6.8.2 Ressursbehov og kostnader

Samtlige alternativer for videre organisering av forvalterne vil kreve tilføring av økte ressurser i ulik grad. I vurderingene som gjøres i dette kapitlet sammenlikner vi alternativene opp mot nullalternativet som er dagens organisering uten endringer. Da vil vi samtidig bemerke at forvaltere ansatt før 2024 allerede er "underpriset" ved at de midlene som tildeles de enkelte embetene per forvalterstilling ikke er tilstrekkelig for å dekke opp for alle kostnadene en forvalterstilling medfører. Dess nærmere 2024 de er ansatt dess mer "underpriset" er de, og vi mener at det må tilføres midler for å øke rammen til forvalterstillingene i alle alternativene slik at virksomheten som skal ha forvalterstillingene har tilstrekkelig med midler til alle kostnader som følger med stillingene, også administrative kostnader.

Spørreundersøkelsene peker på at det ikke kun medfører kostnader til lønn, reise, kontorlokaler mm å inneha disse stillingene. Det krever også ressurser i andre deler av embetets funksjoner å følge opp sekretariatsfunksjonen til forvalterne. Siden tildeling av midler går via statsforvalterne og de innehar økonomifunksjonen, krever det til dels stor oppfølging hos embetene når de også skal håndtere økonomien for et antall verneområdestyrer.

Vi har i denne utredningen ikke beregnet hvor mye midler som bør tilføres i de ulike alternativene, da vi ikke har tilstrekkelig informasjon om den eksakte rammen til forvalterstillingene per i dag. Denne informasjonen sitter DFD på, og en eventuell beregning av merkostnad må gjøres i samarbeid med DFD.

Etablering av en helt ny organisasjon i alternativ 4 vil helt klart være dyreste løsning. Det vil innebære opprettelse av en rekke nye stillinger, behov for praktiske løsninger som kontorlokaler m.v. I tillegg vil det etter all sannsynlighet medføre store etableringskostnader. Det vil også kreve tilføring av flere

ressurser hos Miljødirektoratet som da skal levere fellestjenester til verneområdestyrene og deres sekretariater.

Alternativ 3 med plassering hos Miljødirektoratet vil også innebære en stor kostnad med opprettelse av flere nye stillinger og økning i ressursbehov knyttet til administrative funksjoner mm. Også her vil det medføre en etableringskostnad for å få på plass en hensiktsmessig organisering av flere titalls nye ansatte. I tillegg vil direktoratet også her levere fellestjenester til verneområdestyrene og må settes i ressursmessig stand til å utøve den rollen på en god måte.

Alternativ 1 og 2 vil kreve tilføring av ressurser som foreslått i kap. 5.1, men innebærer en mindre kostnad enn alternativ 3 og 4. Det må trolig påregnes økte kostnader til reisevirksomhet for forvaltere som får større avstand til sin arbeidsgiver for alternativ 2.

De overordnede kostnadsvurderingene innebærer en grad av usikkerhet. Det vil eksempelvis avhenge av faktisk organisering, uavhengig av alternativ. Våre forslag til tiltak knyttet til eksempelvis antall stillinger og hvordan dette bør løses er kun mulige løsninger og ikke nødvendigvis slik det vil løses i praksis. Likevel mener vi at forholdsmessigheten mellom de ulike alternativene trolig vil være slik vi har beskrevet her.

6.9 Oppsummering av virkninger av alternativene

Det er viktig å presisere, som nevnt i kap. 6.2, at denne vurderingen er basert i stor grad på skjønsmessige vurderinger gjort på tvers av fagfelt som har vært involvert i utredningen i Miljødirektoratet. Vi har støttet oss på en rekke underlag til utredningen som er beskrevet i kap. 3.2 og på bakgrunn av dette kartlagt hvordan vi mener virkningene vil slå ut for de aktuelle alternativene utredningen har dekket. Likevel er dette endringer og faktorer som i liten grad er direkte målbare og det er derfor en grad av usikkerhet knyttet til vurderingene og det vil være skjønsmessige nyanser som vipper noen av virkningene i en retning.

Tabellen under viser en oppsummering av vår vurdering av virkninger på de ulike endringspunktene mellom de ulike alternativene som er utredet. Hvert alternativ er gitt en score som angir omfanget av en positiv (+) eller en negativ (-) virkning. 0 tilsvarer ingen endring - altså lik dagens organisering. Positive og negative virkninger (+ og -) er rangert på en tredelt skala som tilsvarer en liten positiv/negativ endring (+/-), en moderat positiv/negativ endring (++)/(-) og en sterk positiv/negativ endring (+++)/(-). Hvert alternativ er her vurdert mot nullalternativet, ikke sammenliknet med hverandre.

Tabell 4 - Oppsummering av vurderte virkninger for alternativ 1-4⁸

Endringspunkt til vurdering	0- alternativet/ dagens org.	Alt. 1 Dagens org. med endringer	Alt. 2 – Fåfall embeter	Alt 3 – Miljø- direktoratet	Alt. 4 – Egen org.
Gir mer lik organisering av forvalterne og styrker daglig ledelse	0	+	++	+++	+++
Styrker det faglig nettverket og bedre erfaringsdeling mellom forvaltere	0	+	++	+++	+++
Gir mer fleksibilitet i fordeling av oppgaver	0	+	++	+++	+++
Gir bedre forhold for opplæring og veiledning for forvalterne og styrker kompetanse	0	+	++	+++	++
Tydligere rolleavklaring mellom aktørene i organisasjonsmodellen	0	++	++	0	+++
Tillit til verneområdeforvaltningen hos publikum	0	+	+	--	++
Økte forvaltningsgevinster på tvers av alle verneområder som forvaltes av styrer og statsforvaltere	0	+++	++	--	--
Ressursbehov sammenliknet med dagens ordning (kapasitet og budsjettmidler)	0	-	-	--	---

⁸ Score gitt for hvert endringspunkt i matrisen angir den relative forskjellen i endringer mellom alternativene. Den endelige vurderingen er derfor ikke en direkte summing av plusser og minuser på tvers av de ulike endringspunktene.

Følgende endringspunkter er beskrevet i kap. 6.7 som forhold som i mindre grad påvirkes av organisasjonsmodell og er følgelig ikke gitt en score i tabellen over:

- Bedre fungerende knutepunkter
- Styrking av samarbeidet med SNO
- Styrking av samarbeidet med besøkscenter
- Tydeligere eier og avsender i digitale løsninger

Som nevnt under kap. 6.1 er ikke endringer som *fører til en mer helhetlig forvaltning mellom verneområder* vurdert som et selvstendig punkt. Vi mener det kan oppnås en mer helhetlig forvaltning sammenlignet med dagens forvaltning, dersom foreslåtte tiltak for å sikre mer samordning mellom alle forvaltningsmyndighetene gjennomføres.

Det vil samtidig gi ulikt utslag på hvilke verneområder som oppnår mer helhetlig forvaltning, enten det er mellom verneområder forvaltet av ulike myndigheter (alternativ 1 og 2) eller mellom verneområder forvaltet av styrer (alternativ 3 og 4). På den ene siden vil det å samle alle forvaltere innenfor samme organisasjon (alternativ 3 og 4), gi grunnlag for mer helhetlig forvaltning av de verneområdene som er forvaltet av verneområdestyrer. En organisasjonsmessig tilknytning til Statsforvalteren, vil på den andre siden gi større mulighet for helhetlig forvaltning av verneområder som forvaltes av styrene og Statsforvalterens forvaltning av egne verneområder. Hvor forvaltere ansattes, vil i seg selv ikke nødvendigvis sikre at verneområdeforvaltningen blir mer helhetlig og enhetlig. Forvaltningsmyndigheten ligger ikke til forvalter, men til det enkelte verneområdestyre som kan treffe beslutninger som går på tvers av øvrig praksis. I tillegg har en rekke kommuner forvaltningsmyndighet for verneområder i sin kommune. En samlet sett enhetlig og helhetlig forvaltning, må derfor til dels løses gjennom andre tiltak, som f.eks. overordnet styring og veiledning fra overordnende myndigheter, samt gjennom en lik og felles opplæring.

Statsforvalteren har lang og innarbeidet kompetanse i forvaltning av verneområder og i arbeidet med å opprette verneområder. For å oppnå en helhetlig forvaltning på tvers av verneområder er denne kompetansen sentral og bør utnyttes i forvaltningen av de store verneområdene. Hensynet til en enhetlig og helhetlig forvaltning kan, ut fra dette ståstedet, tale for at forvaltere fortsatt bør være ansatt hos Statsforvalteren. I denne vurderingen legger vi også vekt på at det kan være enklere å gjennomføre tiltak for å sikre samhandling mellom forvaltere på tvers av statsforvalterembetene enn å sikre kontakt med Statsforvalteren dersom forvaltere skulle organiseres i egen etat eller ansettes hos Miljødirektoratet. Det kan også nevnes at både Statsforvalteren og forvaltere vil kunne ha gjensidig nytte av kjennskap til et større saksomfang for verneområdene, og kunne dra nytte av kunnskap som er relevant for både verneområder som forvaltes av styrer og Statsforvalteren. Ved å bygge på det samme kunnskapsgrunnlaget, vil man kunne se verneområdene i samme region i en sammenheng uavhengig av hvem som er forvaltningsmyndighet.

7 Miljødirektoratets tilrådning

7.1 Vekting av vurderingene

I kap. 2 har vi beskrevet oppdraget og de viktigste målsetningene med utredningen: *På bakgrunn av oppdragsteksten og formålet med forvaltningsordningen er overordnet målsetning for denne utredningen å bidra til en styrket forvaltning av verneområdene.* Vi mener at de endringspunktene vi har vurdert ikke har en lik innvirkning på målsetningen om styrket forvaltning av verneområdene. Da kan vi ikke tillegge alle virkningene listet i kap. 6 lik vekt i vår vurdering av anbefaling for organisering.

I vår tilrådning har vi derfor valgt å tillegge følgende punkter i kap. 6 ekstra vekt:

- Gir bedre forhold for opplæring og veiledning av forvalterne og styrker kompetansen til forvalterne
- Gir mer lik organisering av forvalterne og styrker daglig ledelse
- Økte forvaltningsgevinster på tvers av alle verneområder som forvaltes av styrer og statsforvaltere
- Tillit til forvaltningsordningen

Vi mener dette er de endringspunktene som, gitt tiltakene listet i kap. 5, har størst innvirkning på målet om styrket forvaltning.

7.2 Tilrådning med begrunnelse

Miljødirektoratet anbefaler alternativ 2 – Å samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere som modell for videre organisering av verneområdeforvalterne.

Tilrådingen baserer seg på en helhetsvurdering av de fire alternativene som er utredet samt nullalternativet, vurdert opp mot samtlige endringspunkter beskrevet i kap. 6.1.

Rammene og avgrensningene for oppdraget gir føringer for hvilke tiltak vi kan foreslå å innføre for alle alternativene. Det gir igjen utslag på i hvor stor grad vi kan oppnå positive virkninger på de endringspunktene vi er bedt om å vurdere. Med disse forutsetningene har vi forsøkt å finne tiltak som vil gi positive virkninger samtidig som det ivaretar verneområdestyrets faglige instruksjonsmyndighet overfor forvalterne.

Vi mener dagens organisering uten endringer (nullalternativet) ikke tilstrekkelig ivaretar de viktigste punktene som bidrar til å sikre god oppfølging av forvalterne og dermed vil en videreføring uten endringer heller ikke bidra til en styrket forvaltning av verneområdene.

Utredningen har kartlagt og beskrevet en rekke positive virkninger ved alternativ 3 (Miljødirektoratet) og alternativ 4 (egen organisasjon). Sistnevnte vil kunne ha en særlig positiv virkning knyttet til rolleavklaring og -forståelse, både innad i organisasjonsmodellen og mot publikum. Begge disse alternativene innebærer en samling av forvalterne i en felles enhet som vil gi desidert best utslag på lik organisering og ledelse. Samtidig har også disse to alternativene klart negative utslag på andre

virksomheter som vi mener bør vektas tungt. Dette er særlig knyttet til ivaretagelse av tilliten til forvaltningsordningen og forvaltningsmessige gevinster på tvers av alle verneområder som forvaltes av styrever og statsforvaltere.

Forvaltningsorganer bør generelt sett organiseres slik at det samsvarer godt med et forvaltningsorgans faktiske oppgaver og rolle. Slik sett ville alternativ 4 der det opprettes et eget organ for sekretariatet i større grad gjenspeile forvalternes rolle og oppgaver fremfor at de ansettes i Miljødirektoratet eller hos statsforvalteren.

Vi mener at en ansettelse hos statsforvalteren (alternativ 1 eller 2) gir et bedre utgangspunkt for en god rolleavklaring mellom aktørene og dermed styrking av tilliten til forvaltningen enn en ansettelse i Miljødirektoratet (alternativ 3). Vi viser i den forbindelse til at statsforvalteren, som styrene, er forvaltningsmyndighet for verneområder og slik sett på samme forvaltningsnivå i verneområdeforvaltningen. Videre vil eventuelle ulemper med å bli assosiert med Miljødirektoratet som overordnet myndighet/klageinstans unngås ved en ansettelse hos statsforvalteren. Statsforvalterens adgang til å klage på styrenes vedtak vurderes ikke å være problematisk forvaltningsmessig, men er en innarbeidet ordning.

Statsforvalterne har også kunnskap og erfaring om å være førsteinstans i forvaltningen som er svært nyttig for forvalterne og styrene. Tilgangen på denne kunnskapen vil ikke kunne nyttiggjøres i samme grad dersom de plasseres hos Miljødirektoratet eller i en egen organisasjon.

Alternativ 2 er vurdert å ha jevnt over positive virkninger for alle punktene som er kartlagt og er ikke vurdert å ha noen tydelige negative virkninger.

I tillegg mener vi det bør tillegges vekt at underlaget for utredningen også viser at mange er fornøyde med dagens organisering der statsforvalterne er arbeidsgiver og ønsker videre organisasjonsmessig tilknytning for forvalterne hos statsforvalterne. I styrenes innspill til oppdraget var flere styrever positive til å videreføre dagens ordning, men med endringer.

Arbeidsgiveransvar hos statsforvalterne ivaretas også i alternativ 2, selv om vi har forståelse for at noen forvaltere vil oppleve det problematisk å bytte arbeidsgiver. Vi mener likevel at det kan gi større positive gevinster innenfor en løsning med statsforvalterne som arbeidsgiver ved å samle forvalterne hos færre embeter, særlig knyttet til mulighetene for styrket ledelse og bedre faglig oppfølging.

De positive virkningene for alternativ 2 forutsetter da at de embetene som får arbeidsgiveransvar får økte ressurser, se kap. 7.3 *Forutsetninger for vellykket gjennomføring*. Vi vurderer det også slik at en samling av forvalterne hos færre statsforvalterembeter kan gi mulige "stordriftsfordeler".

Selv om ressursbehov ikke er et av de vektlagte punktene vi har vurdert i vår tilrådning, er det like fullt relevant å nevne at alternativ 3 og 4 er vurdert å ha vesentlig større administrative kostnader/ressursbehov enn alternativ 1 og 2. Det er særlig knyttet til opprettelse av en rekke nye stillinger, etableringskostnader (spesielt for alternativ 4) og økning i ressursbehov for administrative funksjoner.

Vi mener at det er hensiktsmessig at forvaltningen av verneområdene ligger på færrest mulig nivå, og at dette ivaretas best ved at forvalterne er ansatt hos statsforvalterne. Da sitter forvalterne sammen med fagmiljøet som er ansvarlig for forvaltning av verneområder hvor statsforvalterne er forvaltningsmyndighet. Av samme årsak mener vi at det ikke er hensiktsmessig å utvide forvaltningsfamilien med ytterligere én organisasjon slik som i alternativ 4. Evaluering av forvaltningsordningen pekte på fragmenteringen av verneområdeforvaltningen ved innføringen av dagens forvaltningsmodell. Selv om innføring av en egen organisasjon kan gi flere positive virkninger som belyst i kap. 4, kan det samtidig bidra til oppbygging av parallellkompetanse over flere aktører innenfor forvaltningen og spredning av fagmiljøene.

En gjennomføring av alternativ 2 innebærer at et utvalg av statsforvalterne vil få et større ansvar for oppfølging av forvalterne enn i dag. Vi har foreslått tiltak vi mener vil bidra til at embetene får tilført økte ressurser som gir den nødvendige kapasiteten til å forvalte denne rollen på en god måte.

Vi har også vært opptatt av å finne tiltak som ikke bare skal sikre forvaltere og arbeidsgiver gode løsninger for videre organisering, men at tiltakene også bidrar til å styrke forvalternes rolle som sekretariat for styrene. Slik skal forvalterne settes i stand til å utøve sin sekretariatsoppgave på en enda bedre måte og dermed styrke beslutningsgrunnlaget til verneområdestyrene når de fatter sine vedtak. Vi mener derfor at vår tilrådning til organisering, med de foreslåtte tiltakene, vil ha en direkte positiv virkning på verneområdestyrenes mulighet til å utøve sin forvaltningsmyndighet på en god måte.

7.3 Forutsetninger for vellykket gjennomføring

Vår tilrådning av alternativ 2 som videre organisering av forvalterne forutsetter innføring av tiltakene beskrevet i kap. 5. Særlig innebærer dette at det må tilføres ressurser til statsforvalterembetene slik at de settes i stand til å følge opp forvalterne på en god måte, både i form av personalledelse, faglig oppfølging og administrative tjenester.

Dagens organisering må regnes som "underpriset" når det gjelder tilføring av midler til embetene for å ivareta sin rolle som arbeidsgiver for forvalterne og leverandør for fellestjenester til styrene. En beregning av merbehov for gjennomføring av alternativ 2 må derfor hensynta dette.

Vi vil samtidig understreke at vi er klar over at det også er behov for styrking av kapasiteten og ressurser hos statsforvalterembetene for at de skal ivareta sine andre oppgaver på miljøområdet. En reell positiv effekt på styrket forvaltning av verneområdene i sin helhet vil ikke oppnås om ikke embetene også har tilstrekkelig kapasitet til å utøve sin egen forvaltningsmyndighet for verneområder.

Forslagene til tiltak som innebærer å tilføre midler til embetene for å styrke dem med dedikerte stillinger til oppfølging av forvalterne må regnes som en anbefaling fra vår side. Embetene vil selv måtte avgjøre hvordan de internt organiserer sin etat. Det vil derfor også påvirke virkningene av vår tilrådning hvordan dette blir løst i praksis innenfor de aktuelle embetene.

8 Vedlegg

Vedlegg 1. Oppdraget fra KLD

Vedlegg 2. Liste over dagens forvaltningsknutepunkter

Vedlegg 3. Juridisk notat om virksomhetsoverdragelse

Verneområdestyre	Antall kontorsteder per nasjonalpark/verneområdestyre	Kontorsted	Kontorlokaler	Andre aktører ved knutepunktet	Samlokalisering med SNO	Samlokalisering med autorisert besøkscenter
Anarjohka nasjonalparkstyre	1	Kautokeino	Bredbuktnesveien 50 B		Nei	Nei
Blåfjella/Skjækerfjella og Lierne nasjonalparkstyre	1	Lierne	Forvaltningsknutepunktet Naturporten	Lierne nasjonalparksenter	Ja	Ja
Breheimen nasjonalparkstyre	2	Skjåk	Skjåk Utmarksenter	SNO, Skjåk almenning, DNT	Ja	Nei
Breheimen nasjonalparkstyre	2	Gaupne	Rådhuset	Forvaltere for Jostedalsbreen NP og Jotunheimen NP, SNO, Luster kommune	Ja	Nei
Børgefjell nasjonalparkstyre	1	Røyrvik	Forvaltningsknutepunkt Røyrvik, Næringshuset		Nei	Nei
Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalparkstyre	1	Hjerkind	Norsk villreinsenter	Forvaltere for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, Norsk villreinsenter, SNO	Ja	Ja
Femundsmarka og Gutulia nasjonalparkstyre	1	Røros	Forvaltningsknutepunkt Røros, Veksthuset	Forvaltere i Femundsmarka og Gutulia nasjonalpark	Ja	Nei
Folgefonna nasjonalparkstyre	1	Rosendal	Folgefonnssenteret	Besøkscenter for Folgefonna nasjonalpark	Ja	Ja
Forollhogna nasjonalpark	1	Røros	Forvaltningsknutepunkt Røros, Veksthuset	Forvaltere i Forollhogna	Nei	Nei
Fulufjellet nasjonalparkstyre	1	Trysil (Innbygda)	Trysil Engerdal museum	Trysil Engerdal museum	Ja	Nei
Færder nasjonalparkstyre	1	Tjøme	Besøkscenter Færder nasjonalpark	Besøkscenter Færder nasjonalpark	Nei	Ja
Geiranger-Herdalen verneområdestyre	1	Geiranger			Nei	Nei
Hallingskarvet nasjonalparkstyre	1	Geilo	Geilo informasjonscenter	Visit Geilo, SNO	Ja	Nei
Jomfruland nasjonalparkstyre	1	Kragerø	Besøkscenter Jomfruland nasjonalpark	Besøkscenter Jomfruland nasjonalpark	Nei	Ja
Jostedalsbreen nasjonalparkstyre	1	Gaupne	Rådhuset	Forvaltere for Breheimen NP og Jotunheimen NP, SNO, Luster kommune	Ja	Nei
Jotunheimen nasjonalparkstyre	2	Gaupne	Rådhuset	Forvaltere for Breheimen NP og Jostedalsbreen NP, SNO, Luster kommune	Ja	Nei
Jotunheimen nasjonalparkstyre	2	Lom	Norsk fjellsenter	Forvalter for Reinheimen, Norges nasjonalparkkommuner, Norsk fjellsenter, SNO og Lom fjellstyre	Ja	Ja
Langsua nasjonalparkstyre	1	Gausdal	Knutepunkt Langsua, Kommunehuset i Gausdal	Gausdal fjellstyre og Randfjordsmuseet	Nei	Nei
Lofotodden nasjonalparkstyre	1	Reine	Besøkscenter for Lofotodden nasjonalpark	Besøkscenter for Lofotodden nasjonalpark	Nei	Ja
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	1	Grane	Trofors stasjon		Nei	Nei
Lyngsalpan verneområdestyre	1	Lyngseidet	TK-bygget" på Eidebakken	SNO	Ja	Nei
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	1	Saltdal	Nordland Nasjonalparksenter	5 forvaltere, SNO, Nordland Nasjonalparksenter og Statskog	Ja	Ja
Møysalen nasjonalparkstyre	1	Sortland	Kulturfabrikken	Fjelltjenesten	Nei	Nei
Naustdal-Gjengedal verneområdestyre	1	Gloppen	Sandane Senter	Museum Nord - Sortland museum	Nei	Nei
Nordkvaløy - Rebbernesøy verneområdestyre	1	Lyngseidet	TK-bygget" på Eidebakken	SNO	Ja	Nei
Nærøfjorden verneområdestyre	1	Aurland	Onstadvegen 25	Aurland fjellstyre, Aurland kommune	Ja	Nei
Raet nasjonalparkstyre	1	Arendal	Statsforvalteren i Agder	Statsforvalteren i Agder	Nei	Nei
Reinheimen nasjonalparkstyre	2	Lom	Norsk fjellsenter	Forvalter for Reinheimen, Norges nasjonalparkkommuner, Norsk	Nei	Ja
Reinheimen nasjonalparkstyre	2	Åndalsnes	Norsk tindesenter	SNO, Norsk Tindesenter	Ja	Ja
Reisa nasjonalparkstyre	1	Storslett	Haltibyget	Nord-Troms museum, Reisa villakssenter	Nei	Ja
Rohkunborri nasjonalparkstyre	1	Setermoen	Veksthuset på Setermoen	SNO	Ja	Nei
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	1	Hjerkind	Norsk villreinsenter	Forvaltere for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalparkstyre, Norsk villreinsenter, SNO	Ja	Ja
Seiland nasjonalparkstyre	1	Alta	Havneveien 24		Ja	Nei
Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Frafjordheiane verneområdestyre	3	Valle	Setesdalsmuseet Rysstad		Nei	Nei
Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Frafjordheiane verneområdestyre	3	Suldal	Sandsvegen 122		Ja	Nei
Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Frafjordheiane verneområdestyre	3	Sirdal	Rådhuset	Sirdal kommune	Nei	Nei
Skardsfjella og Hyllingsdalen verneområdestyre	1	Tydal	Forvaltningsknutepunkt Tydal, 705 Senteret		Nei	Nei
Skarvan og Roltdalen nasjonalparkstyre	1	Tydal	Forvaltningsknutepunkt Tydal, 705 Senteret		Nei	Nei
Stabbursdalen nasjonalparkstyre	1	Porsanger	Stabburnes Naturhus og Museum	Stabburnes Naturhus og Museum	Ja	Nei
Sylan	1	Tydal	Forvaltningsknutepunkt Tydal, 705 Senteret		Nei	Nei
Sølen verneområdestyre	1	Rendalen (Bergset)	Kommunehuset i Rendalen	Rendalen kommune	Ja	Nei
Trollheimen verneområdestyre	1	Rindal	Forvaltningsknutepunkt Trollheimen, Rindalsvegen 2A		Ja	Nei
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre	1	Vadsø	knutepunkt Vadsø, Vadsø havn	SNO, COAT (UiT)	Ja	Nei
Vega verneområdestyre	1	Vega	Vega verdensarvsenter	Vega verdensarvsenter	Ja	Ja
Verneområdestyret for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde	1	Skinnarbu	Hardangervidda Nasjonalparksenter	Hardangervidda Nasjonalparksenter	Nei	Nei
Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen	1	Storslett	Haltibyget	Nord-Troms museum, Reisa villakssenter	Nei	Ja
Verneområdestyret For Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord Landskapsvernområder	1	Mandal	Ytre sandgate 7 i Mandal		Nei	Nei
Verneområdestyret for Stølshimen	1	Aurland	Onstadvegen 25	Aurland fjellstyre, Aurland kommune	Ja	Nei
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre	1	Skjærhalden	Hvaler rådhus	Hvaler kommune	Nei	Nei
Øvre Dividal nasjonalparkstyre	1	Målselv (Moen)	Mellombygdveien 93	Statskog	Nei	Nei
Øvre Pasvik nasjonalparkstyre/ Báhcaveaji	1	Sør-Varanger (Svanvik)	Besøkscenter Øvre Pasvik nasjonalpark	Besøkscenter Øvre Pasvik nasjonalpark, NIBIO	Nei	Ja
Álbmotmeahcci	1	Gloppen	Sandane Senter		Nei	Nei
Álfotbreen verneområdestyre	1	Gloppen	Sandane Senter		Nei	Nei
Ånderdalen nasjonalparkstyre	1	Senja	Sázzá Senja naturhus & museum	Midt Troms museum, Visit Senja Region	Nei	Nei

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/5713Saksbehandler:
Line-Kristin Larsen

Utredning av alternativer for organisering av verneområdeforvaltere

Høring av Miljødirektoratets forslag til ny organisering av arbeidsgiveransvar for forvalterne

Miljødirektoratet mottok 18.mars 2025 oppdrag fra Klima- og miljødepartementet (KLD) om å *gjennomgå verneområdeforvalternes organisasjonsmessige tilknytning og øvrige organisering, og vurdere om det bør gjøres endringer for å styrke forvaltningen av verneområdene.*

Miljødirektoratets frist for å oversende tilrådingen til KLD er 1. juli 2026.

I henhold til oppdraget skal forslaget til ny organisering av arbeidsgiveransvar for forvalterne sendes på høring hos alle styrene før direktoratet oversender sin tilråding til departementet. I tillegg vil vi sende forslaget på høring til alle statsforvalterembetene og Statsforvalterens fellestjenester (STAF). Vi ber om at statsforvalterne ivaretar eventuelle innspill til forslaget fra verneområdeforvalterne ansatt i embetene.

Høringspartene er dermed følgende:

- Nasjonalpark- og verneområdestyrer
- Statsforvalterembeter
- Statsforvalternes fellestjenester (STAF)

Vi ber om at det primært gis høringsinnspill på vår tilråding og vurderingene som ligger til grunn for denne.

Høringsinnspillene vil bli vedlagt direktoratets leveranse til departementet.

Frist for å gi høringsinnspill er 22. mai 2026.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
Avdelingsdirektør

Terje Qvam
Seksjonsleder

Kopi til:
Klima- og miljødepartementet

Postboks 8013 Dep

0030

OSLO

Miljødirektoratet

Deres ref

Vår ref

Dato

23/2148-

18. mars 2025

Oppdrag om utredning om verneområdeforvaltere

Bakgrunn:

Dagens modell for forvaltning av store verneområder ble opprettet i 2010. Bakgrunn for modellen, samt hvordan den er utformet, er nærmere beskrevet i Miljøverndepartementets budsjettproposisjon for 2010, Prop. 1 S (2009-2010), side 224. Det er etter 2010 opprettet 49 lokalt/regionalt baserte nasjonalpark- og verneområdestyrer.

Modellen er evaluert ved rapport NF 01/2021, og Miljødirektoratet har i brev 31. mai 2021 gitt Klima- og miljødepartementet råd om oppfølging av evalueringen. Klima- og miljødepartementet har i Prop. 1 S (2023-2024) uttalt at modellen skal videreføres, men at evalueringen gir nyttig kunnskap for å gjøre verneområdeforvaltningen så god som mulig fremover.

Et sentralt element ved opprettelsen av forvaltningsmodellen var at det enkelte verneområdestyre skulle ha et eget sekretariat. Sekretariatene – verneområdeforvaltere – er formelt ansatt hos de respektive statsforvalterne, men er underlagt styret i spørsmål som gjelder verneområdeforvaltningen.

Løsningen med å legge arbeidsgiveransvaret for verneområdeforvalterne til statsforvalterne, ble valgt for at forvalterne skulle ha tilknytning til et fagmiljø knyttet til natur- og verneområdeforvaltning. Løsningen ga også tilgang til arkiv- og IKT-tjenester, og et apparat for å håndtere ulike personalforvaltningsoppgaver som lønn og fravær mv.

Hoveddelen av stillingene som verneområdeforvaltere ble opprettet ifm. opprettelsen av det enkelte verneområdestyre. I årene etter dette er det tilsatt ytterligere forvaltere i enkelte områder, for å forsterke forvaltningen i områder med stort behov for dette. I tillegg er det tilsatt forvaltere der opprettet nye nasjonalparker og andre store verneområder med egne styrer. Det er stor variasjon i arbeidsmengde knyttet til det enkelte verneområde og verneområdestyre.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Hege Feiring
22 24 58 91

Det er i dag 68 verneområdeforvaltere, fordelt på de 49 styrene.

Fylkesvis fordeling av forvalterstillingene:

Fylke	Antall
Agder	5
Innlandet	15
Møre og Romsdal	1
Nordland	9
Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	6
Troms og Finnmark	12
Trøndelag	8
Vestfold og Telemark	3
Vestland	9
Rogaland	0
Sum:	68

Ved etablering av forvaltningsordningen ble det også lagt opp til at det skulle bygges opp forvaltningsknutepunkt lokalt hvor forvalterne skulle sitte i et kontorfellesskap med andre som jobbet med utmarksrelaterte oppgaver, f.eks. nasjonalparksentre, fjellstyrer og SNO. Dette er også omtalt i Prop. 1 S. (2009-2010) s. 224. Det er opprettet en del slike knutepunkter i årene som har gått etter at forvaltningsmodellen ble innført.

Riksrevisjonen gjorde i 2014 en undersøkelse av forvaltningen av nasjonalparker (Riksrevisjonens administrative rapport nr. 1 2014). Riksrevisjonen pekte der på enkelte svakheter ved modellen, bl.a. uklarheter knyttet til forvalternes rolle og Statsforvalterens rolle. Rapporten ble fulgt opp av Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet med bl.a. tydeliggjøring av vedtekter for verneområdestyrene og reviderte stillingsinstrukser for forvalterne. Oppfølgingen er bl.a. omtalt i Prop. 1 S (2014-2015) s. 190, og i brev 8. september 2014 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet.

Utfordringer med dagens forvaltning

I dag forvaltes om lag 80 % av det vernede arealet i Norge av nasjonalpark- og verneområdestyrer. Det betyr dermed mye for tilstanden i verneområdene at ordningen fungerer godt.

Forvaltningsmodellen med styrer ble evaluert i 2021 – igangsatt etter en virketid på ti år. Evalueringen konkluderte med at forvaltningsmodellen – totalt sett – ikke ser ut til å ha styrket ivaretagelsen av verneverdiene, men trolig heller ikke svekket dem. Evalueringen viste at ordningen i all hovedsak fungerer godt, og Klima- og miljødepartementet har som nevnt besluttet å videreføre ordningen.

Før ordningen med nasjonalpark- og verneområdestyrer ble innført, var det statsforvalterne som forvaltet alle verneområdene. Siden ordningen med lokalpolitisk sammensatte verneområdestyrer ble innført, har også mange kommuner fått delegert ansvar for å forvalte naturreservater. Dette har ført til en mer fragmentert verneområdeforvaltning og mer variert forvaltningspraksis (fra 18 fylkesmenn i 2008 til 113 ulike forvaltningsmyndigheter i dag). Evalueringen fra 2021 bekrefter delvis dette.

Statsforvalterne bruker mye tid på den personalmessige og administrative oppfølgingen av forvalterne. Rollefordelingen på personalforvaltning/daglig ledelse/styring mellom statsforvalter og styre/styreleder er krevende, og kan medføre en belastning for særlig statsforvalter, men også for forvalterne og styrene.

Verneområdene er svært forskjellige i oppgaver, utstrekning og i det generelle utfordringsbildet. Antall forvaltere pr. verneområdestyre er differensiert, men det er likevel en ujevn belastning mellom de enkelte forvalterstillinger. Statsforvalters begrensede styringsmuligheter gir liten fleksibilitet mellom forvalterne og få muligheter til å utjevne arbeidsbelastningen. Ved sykefravær, permisjoner og vakanser øker skjevfordelingen.

Det er i dag ulik grad av samhandling på tvers mellom forvalterne for de ulike verneområdene. Slik samhandling vil bidra til kunnskapsdeling og mer enhetlig forvaltningspraksis.

Oppdrag:

Klima- og miljødepartementet ber Miljødirektoratet gjennomgå verneområdeforvalternes organisasjonsmessig tilknytning og øvrige organisering, og vurdere om det bør gjøres endringer for å styrke forvaltningen av verneområdene. Dette inkluderer endringer som

- fører til en mer helhetlig forvaltning mellom verneområder
- styrker det faglige nettverket mellom verneområdeforvaltere
- øker erfaringsdelingen mellom forvalterne
- bedrer forholdene for veiledning av forvalterne og styrker deres kompetanse
- gir bedre fungerende knutepunkter
- gir mer fleksibilitet i fordeling av oppgaver ifm sykdom, vakanser mv eller pga ulike ressursbehov mellom områder
- gir mer lik organisering av forvalterne og styrker den daglig ledelsen av dem bl.a. når det gjelder organisering av arbeid, fordeling av oppgaver mv
- fører til bedre rollehåndtering, herunder gjør rollene tydeligere for publikum
- styrker samarbeidet med Statens naturoppsyn
- styrker samarbeidet med besøkssentrene

En utredning av endret organisering skal omfatte flere alternativer i tillegg til dagens ordning (nullalternativet). Direktoratet bør bl.a. utrede følgende alternativer:

1. Beholde dagens ordning i all hovedsak, men se på bedringspunkter i denne
2. Samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere
3. Samle arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet,
4. Opprette en egen organisasjon med egen ledelse, men der fellestjenester (arkiv, lønn osv) håndteres av direktoratet

Direktoratet kan også utrede andre alternativer.

Det er en forutsetning for utredningen at nasjonalpark- og verneområdeforvalterne fortsatt skal sitte desentralisert nær verneområder. Det er et mål å ha sterke lokale knutepunkter med solide fagmiljøer, og direktoratet kan også foreslå relokalisering av forvalterstillinger for å bygge opp under dette, jf. Meld. St. 35 (2023-2024) kapittel 6.3.3.

Det er også en forutsetning at utredningen ivaretar verneområdestyrets faglige instruksjonsmyndighet overfor forvalterne, slik at det er vernestyret som avgjør overordnede spørsmål knyttet til forvaltning av det enkelte område, eksempelvis prioritering mellom større overordnede oppgaver m.v.

Relevante aktører som må ivaretas i utredningsprosessen er fjellstyrene, som en sentral og viktig samarbeidspartner for mange verneområdestyrer, og SNO. I tillegg skal aktørene under merkevaren Norges nasjonalparker orienteres om utredningsprosessen og gis anledning til å gi innspill.

Involvering og forankring hos verneområdestyrene

Miljødirektoratet skal invitere alle verneområdestyrene til et orienteringsmøte om oppdraget i oppstartet av arbeidet. Det bør opprettes en referansegruppe bestående av et fåtall styrer som involveres i utredningen underveis, på den måten direktoratet finner hensiktsmessig. Både styremedlemmer og forvaltere bør inngå i referansegruppa.

Forslaget til ny organisering av arbeidsgiveransvar for forvalterne sendes på høring hos alle styrene før direktoratet oversender sin tilråding til departementet.

Klima- og miljødepartementet arrangerte 21. januar 2025 et møte der de fleste verneområdestyrene var representert, for å orientere om departementets vurderinger av behovet for en utredning av organiseringen av verneområdeforvalterne og for å høre styrenes syn på en slik utredning. Styrene ble også gitt anledning til å gi sin tilbakemelding til departementet skriftlig i etterkant av møtet. Oppdragsbrevet her er utformet i lys av disse tilbakemeldingene. De skriftlige tilbakemeldingene ligger ved i kopi, og vi ber om at de tas med som en del av grunnlaget for utredningen.

Frist for direktoratets tilråding til departementet settes til **1. mai 2026**.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Hege Feiring
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde/ Ittugáissáid suodjemeahccestivra
Nordkvaløy - Rebbenesøy verneområdestyre

Nasjonalparkstyret for Reisa nasjonalpark og Ráisduottarháldi landskapsvernområde
Rohkunborri nasjonalparkstyre

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre

Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman
kanalistarhaan johtokunta

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre / Várnjárgga álbmotmeahccestivra / Varenkinniemen
kansalistarhaan styyri

Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder
Anárjoga álbmotmeahccestivra / Anárjohka nasjonalparkstyre
Nasjonalparkstyret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde
Øvre Pasvik nasjonalparkstyre/ Báhčaveaji álbmotmeahccestivra
Ånderdalen nasjonalparkstyre
Verneområdestyret for LoppHAVET
Lofotodden nasjonalparkstyre
Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Njaarken vaarjelimmiedajveraerie/ Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre
Møysalen nasjonalparkstyre
Vega verneområdestyre
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte-Skæhkeren-Lijre
nasjonalpaarhkeståvroe
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/ Børgefjell nasjonalparkstyre
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Verneområdestyret for Trollheimen
Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalparkstyre
Nasjonalparkstyret for Fulufjellet
Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen
Langsua nasjonalparkstyre
Reinheimen nasjonalparkstyre
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Sølen verneområdestyre
Breheimen nasjonalparkstyre
Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsvernområde
Hallingskarvet nasjonalparkstyre
Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
Folgefonna nasjonalparkstyre
Jostedalsbreen nasjonalparkstyre
Naustdal-Gjengedal verneområdestyre
Nærøyfjorden verneområdestyre
Stølsheimen verneområdestyre
Ålfotbreen verneområdestyre
Raet nasjonalparkstyre
Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane
landskapsvernområde
Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder
Færder nasjonalparkstyre
Jomfruland nasjonalparkstyre
Verneområdestyret for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde

Arkivsaksnummer: 2026/2144-14

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 17.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	5/26	28.04.2026

Saksframlegg - orientering om inngått avtale om miljøkartlegging

Saksopplysninger

Etter anbudskonkurranse med fire forespurte leverandører har nasjonalparkstyret inngått avtale med Natur og Samfunn AS om miljøkartlegging og utforming av rammeverk til fremtidig miljørapportering som skal utføres årlig av Talma Sameby.

Natur og Samfunn er bedt om å koordinere dato for oppsatrsmøte i Kiruna med bidragsyttere fra Talma Sameby. Forvalter planlegger å delta på oppstartsmøte og eventuelt påfølgende møter og feltarbeid der det er naturlig og forvalter har kapasitet.

Natur og Samfunn skal som en del av oppdraget gjennomføre prøvefiske i Geavdnjajávri og fisk skal analyseres for miljøgifter, jf. funn av brannhemende kjemikalier i røye i Abiskojaure.

Arkivsaksnummer: 2021/5835-34

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 17.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	6/26	28.04.2026

Saksframlegg - status grensegjerde Lappjord - april 2026

Saksopplysninger

Forvalter har vært i kontakt med reindriftsavdelingen hos Statsforvalteren i Troms og Finnmark angående status i saken om grensegjerde ved Lappjord.

Reindriftsavdelingen oppgir følgende:

Status for gjerdet er i korte trekk uavklart per dags dato.

Saksbehandler har formidlet til avdelingsledelse at dette er et prosjekt de ikke bør gjennomføre av følgende grunner:

1. Nytteverdien er liten eller ingen så lenge gjerdet stopper ved grensa
2. Kulturminnene ligger som perler på en snor mer eller mindre der gjerdet skal være.

Det er Landbruks- og matdepartementet som har sagt at gjerdet skal bygges. Saksbehandler håper å få avklart videre gang i saken snarlig, ila. året.

Det ligger så langt saksbehandler vet fire paller med stolper på stedet, i tillegg til bølgestreng.

Statsforvalteren I Troms Og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Deres ref.

Vår ref.
21/296 - 43

Dato
10.02.2026

Politisk behandling av sak om opprettelse av nasjonalpark i Narvik kommune

Viser til tidligere høring om opprettelse av nasjonalpark i området Bukkedalen – Nevra – Rundfjellet.

Narvik kommunestyre har i møte 05.02.2026 fattet følgende vedtak 014/26
Kommunestyret vedtar ikke innstillingen.

Innstilling:

1. Kommunestyret ber Klima- og miljødepartementet ta initiativ overfor Statsforvalteren i Nordland om å legge fram forslag til nasjonalpark for området Bukkedalen – Nevra – Rundfjellet jf. naturmangfoldlovens § 35. Kommunestyret viser til vedlagt forslag om verneområde.
2. Kommunestyret forutsetter at kommunen blir gitt anledning til å være en aktiv deltager i det kommende arbeidet, og at kommunestyret i Narvik blir holdt orientert. Kommunedirektøren fremmer ingen alternativ innstilling.

Det vil si at Narvik kommune ikke går videre i arbeidet med opprettelse av nasjonalpark i området Bukkedalen – Nevra – Rundfjellet.

Med hilsen

Karstein Grongstad Lona
rådgiver landbruk og naturforvaltning

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Mottakere

Anita Nilsen   Kirkegata 46b   8517   Narvik
Audhild Birgitte Johanne   Rönnpplan 6 K Lgh 1001,
Mukka   981 42 Kiruna, Sverige,
Se

Bardu kommune   Postboks 401   9365   BARDU

Mottakere			
Bergljot Berg Forsland	Vassdalsveien / Áravuomebállgis 565	8530	Bjerkvik
Bjørn Inge Nylund	Myrvang 49	8530	Bjerkvik
Bjørnar Johansen	Fjordveien 118	8522	Beisfjord
Sigvartson			
Bjørnfjell Hytteeierforening	c/o Erna Kjellbakk Postboks 708	8509	Narvik
Bongiovanni-Pedersen S M	Burgdorfstrasse 1	CH-355	Langnau
Dagfinn Johnsen	Malmveien 108	8516	Narvik
Dagrun Liv Sigvartson	Fjordveien 118	8522	Beisfjord
Dnt Narvik	Postboks 615	8508	Narvik
Einar Nilsen	Myrvang 20	8530	Bjerkvik
Eirin-Anita Neråsen	Herjangen 17	8530	Bjerkvik
Eldar Johan Pedersen	Maridalsveien 1	8530	Bjerkvik
Evald Jens Olsen	Vassdalsveien / Áravuomebállgis 579	8530	Bjerkvik
Forsvarsbygg	Postboks 405 Sentrum	0103	OSLO
Fortum Nordkraft Vind Da	Teknologiveien 2B	8517	Narvik
Gabna sameby v/Hans- Olof Landström			
Gielas Reinbeitedistrikt	Ole Johan Eira Nordsiveien 115	9470	Gratangen
Gratangen Kommune	Postboks 23	9471	Gratangen
Gunnar Nikolai Pedersen	Elvemo / Bávttvuolbállggis 114	8530	Bjerkvik
Gøran Skeie Ellingsen	Grøgårds Gate 4	5033	BERGEN
Harald Hardersen	Bergstien 1	9350	Sjøvegan
Hugo Torjussen	Arnoldus Reimers' Gate	55053	Bergen
Håvard Aasan Stubø	Havnegata 20a	8514	Narvik
Ingvar Arne Johan Pedersen	Guldbækåsen 5	2212	Kongsvinger
Jarl-Erik Pedersen	Tore Hunds Gate 1	8514	Narvik
Johnny Nylund	Postboks 170	8530	BJERKVIK
Jonas Ivan Viestervielie	Vassdalsveien / Áravuomebállgis 503	8530	Bjerkvik
Hætta Kappfjell			
Kiruna kommun	Stadshustorget 1	981 55	Kiruna
Kurt Arne Nilsen	Nordmoveien 225	8530	Bjerkvik
Lavangen Kommune	Nessveien 7	9357	Tennevoll
Loabága Suohkan			
Lena Tordenberg Nilsen	Nordmoveien 224	8530	Bjerkvik
Länsstyrelsen Norrbotten	Box 105	962 23	Jokkmokk
Midtre Hålogaland	Kongens gate 45	8514	Narvik
Friluftsråd Kommunalt			
Oppgavefelleskap			
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Narvik Jeger- Og Fiskeforening	Postboks 536	8507	Narvik
Naturvernforbundet I Narvik	c/o Baard Mikalsen Ørnveien 15	8516	Narvik
Nordkalottfolket	Holmen 81	9518	ALTA
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Ove Marinius Pedersen	Kastanjeveien 5	1816	Skiptvet

Mottakere			
Raina Kristine Pedersen	Gamle Riksvei 106	8070	Bodø
Riksantikvaren	Postboks 1483 Vika	0116	Oslo
Roar Jack Helge Olsen	Vassdalsveien / Áravuomebálgis 583	8530	Bjerkvik
Rohkunborri	Postboks 137	9365	BARDU
Nasjonalparkstyre			
Samediggi Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	Karasjok
Sametinget	Box 90	981 22	Giron/Kiruna
Sonja Petra Alise Ulleberg	Frøyas Gate 6	0273	Oslo
Statens vegvesen	Postboks 1010	2605	LILLEHAMMER
Statnett Sf	Postboks 4904 Nydalen	0423	Oslo
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Tage Falander Andersen	Vassdalsveien / Áravuomebálgis 595	8530	Bjerkvik
Talma sameby v/Nils	Ahvenjärvivägen 10		
Johanas Allas			
Torstein Iversen	Klimavegen 13	9015	Tromsø
Troms Og Finnmark	Postboks 701	9815	Vadsø
Fylkeskommune			
Turid Stubø Johnsen	Bergsvea 29	1445	Drøbak
Ulla Britt Pedersen	Nobels Gate 17	0268	Oslo
Vassdal Grunneierlag Sa	Vassdalsveien 445	8530	Bjerkvik
Øystein Hobber	Enebakkveien 37b	0657	Oslo

Bardu motorferdsforening

Saksbehandler Ida Steien Bjerka

Vår ref. 2026/1713-2 432.3

Deres ref.

Dato 09.02.2026

Rohkunborri nasjonalpark - dispensasjon - Merking av dispensasjonstrasé Bihppas med snøskuter

Vedtak

I medhold av Rohkunborri nasjonalparkstyre sitt vedtak om delegering, jfr. vedtak av 22.4.2024 innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av utstyr og stikker for merking av dispensasjonstrasé fra grensen til Rohkunborri nasjonalpark (Bihppáš) fram til neset mellom Eartebealjávri og Geavdnjajávri. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt 6.1 og naturmangfoldlovens § 48, jfr. § 77. Selve merkingen skjer i medhold av § 3 pkt. 1.2b. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet med kjøringen er merking av/stikking av dispensasjonstrasé fra Bihppáš fram til stoppskilt ved neset mellom Eartebealjávri og Geavdnjajávri og innsamling av merker/stikker etter sesongen.
2. Tillatelsen gjelder tur-retur hhv en tur i perioden fra 15. februar t.o.m. 15. mars 2026, og en tur i perioden fra 15. april t.o.m. 10. mai 2026. Dato for kjøring skal påføres denne tillatelsen før kjøring, og skal bringes med under kjøring.
3. Tillatelsen gjelder for bruk av inntil 2 snøskutere på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen etter kartfestet trasé til Bardu jeger- og fiskerforening sin hytte ved Geavdnjajávri.
4. Tillatelsen skal medbringes under kjøring. Dato for kjøring skal føres på tillatelsen før kjøringen starter. Det skal meldes ifra til oppsynet senest dagen før turen tar til. Dette kan gjøres på e-post til jim.hugo.hansen@miljodir.no eller per SMS til: 92233419.

Tillatelsen gjelder ikke unødvendig kjøring, for eksempel kjøring rundt på isen for å fiske. Tillatelsen gjelder ikke kjøring på barmark.

Før kjøringen kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Søknaden

Viser til søknad mottatt på e-post 9. februar 2026.

Bardu motorferdsforening søker om tillatelse til å kjøre med to snøskutere etter godkjent dispensasjonstrasé mellom Ousto og Eartebeal.

Formålet med kjøringen er merking/stikking og skilting av traseen etter oppdrag fra Bardu kommune.

Saksopplysninger

Dispensasjonstraseen over Bihppáš fra nasjonalparkgrensen og fram til Eartebealjávri – Geavdnjajávri merkes årlig. Dette oppdraget har tidligere blitt gjennomført av Bardu motorferdsforening. Foreningen har søkt om dispensasjon til gjennomføring av merkingen også i år.

Regelverket for nasjonalparken

Rohkunborri nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 25. februar 2011. Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråor-heggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sørtdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på. Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Videre er verneområdet i følge § 3 pkt 1.1 "...vernet mot inngrep av enhver art...". Pkt 1.2 b sier allikevel at pkt 1.1 ikke er til hinder for: "Vedlikehold av eksisterende stier, skiløyper, skilt, bruer og liknende i samsvar med forvaltningsplan". Det tolkes dithen at merkingen av denne traseen kommer inn under dette punktet ettersom traseen var etablert lenge før vernet, og at bruken av denne tidligere ble avklart med Direktoratet for naturforvaltning.

Naturmangfoldlovens § 48 gir hjemmel for å gi dispensasjon fra et vernevedtak for tiltak som ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknaden er derfor vurdert i forhold til § 48 i naturmangfoldloven. Styret kan etter nye vedtekter gi forvalter myndighet til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Med kurant karakter menes blant annet saker der det dreier seg om fornying av dispensasjon gitt av styret eller arbeidsutvalget, og forutsetningene er tilnærmet uendret.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Før planarbeidet med Rohkunborri nasjonalpark startet opp var det etablert en praksis at det ble gitt dispensasjon fra motorferdselloven for å kjøre snøskuter for transport av utstyr for overnatting i forbindelse med fiske på isen på Eartebealjávri og Geavdnjajávri. Dispensasjonen ble gitt til personer med alder over 70 år eller med hjemmel i 5b i motorferdselloven som gjelder funksjonshemmede. Dispensasjonene ble gitt for kjøring etter en bestemt trase fra Altevavn over høydedraget Bihppáš og ned til kanten av Eartebealjávri, et vatn som ligger i forlengelsen av Geavdnjajávri i øst. Det ble gitt tillatelse til to turer hvert år pr søker.

Når Fylkesmannen meldte oppstart på planarbeidet med nasjonalparken var dette området opprinnelig ikke med i nasjonalparkplanen (St.melding 62 199192). Bardu

kommune tok imidlertid initiativ til at planene ble utvidet slik at Geavdnjajávri - Eartebealjávri også ble med i forslaget til nasjonalpark, og nå inngår i nasjonalparken som ble vedtatt i Kgl. res. 25.2.2011.

Under planarbeidet var skutertrafikken over Bihppáš et tema som ble diskutert. Folk i Bardu var skeptisk til å innlemme Geavdnjajávri i nasjonalparkplanen fordi man var redd for å miste denne muligheten for transport til isfiske på Geavdnjajávri- Eartebealjávri. I dialogen med brukere under planarbeidet ble det formidlet at dette skulle man finne en løsning på. Dette ble også avklart med Direktoratet for naturforvaltning under planarbeidet, og det ble opprettet et eget punkt i forskriften som gir hjemmel til å tillate bruk av beltekjøretøy på snødekket mark for nødvendig transport for fiske i Geavdnjajávri-Eartebealjávri etter trase i henhold til forvaltningsplanen. Det ble også formidlet at det måtte legges opp til en restriktiv praksis når området ble vernet som nasjonalpark. Forvaltningsplan for nasjonalparken foreligger ennå ikke men arbeidet er i gang.

I høringsdokumentet for forslaget til nasjonalparken var det en skisse til forvaltningsplan med følgende tekst for dette temaet: «Forslaget til forskrift for nasjonalparken åpner for at det skal kunne gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter på vinterføre for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri. Antall dispensasjoner skal begrenses og transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen. Arbeidet med forvaltningsplan skal avklare nærmere hvordan denne aktiviteten skal reguleres. Det skal tas spesielt hensyn til formålet med nasjonalparken og å redusere konflikt med andre brukere». Før nasjonalparken ble opprettet var altså traseen i bruk for isfiske. Den ble også merket med stikker fra Altevatn til Eartebealjávri. Merkingen vil også nå kunne bidra til kanalisering av trafikken og bidrar til at folk kan ta seg over fjellet på en trygg måte, og samtidig følge samme trase og på den måten plasserer støyen i et begrenset område.

På bakgrunn av dette kan det vurderes å gi tillatelse til bruk av snøskuter over Bihppáš for merking av dispensasjonstraseen til Eartebealjávri etter § 48 i Naturmangfoldloven.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter om tillatelser etter verneforskrifter. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Siden det allerede er etablert en tradisjon med bruk av snøskuter i området er det ikke aktuelt å bruke føre-var prinsippet. Det legges opp til en mer restriktiv praksis enn det som har vært tilfelle frem til nasjonalparken ble vedtatt. Dette vil føre til en mindre samlet belastning på området. Det vil trolig på sikt føre til en utvikling som reduserer motorferdselen i området. Det vurderes slik at tiltaket ikke vil forringe miljøet jfr § 11 så lenge ferdselelen skjer på snødekt mark. Bruk av snøskuter til

tiltaket vil være den mest hensiktsmessige metoden. Søknaden er vurdert i forhold til påvirkninger på verneformål og verneverdier i nasjonalparken.

Bruk av snøskuter på snødekt mark vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon. Det er usikkert når snøen smelter i det området, og det kan oppstå førefall og bli barmark allerede i april. Det er derfor viktig at den merkede traseen følger lende med godt snødekke og at stikkene tas inn i tide. For å unngå at kjøringen medfører skade på vegetasjon må det settes vilkår om at tillatelsen kun gjelder kjøring på snødekket mark og ikke skader vegetasjonsdekket. Det foreligger ikke kunnskap om at det er hekke- eller yngleplasser for sjeldne arter langs den traseen det skal merkes. Det vurderes slik at merkingen ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot nasjonalparkens formål med å ta vare på naturverdier.

Det er også en del av formålet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Trafikk fra snøskuter kan forstyrre friluftsliv. Skutertrafikken over Bihppáš har vært et hjelpemiddel for at folk med funksjonshemninger også kan få oppleve isfisket på Geavdnjajávri og nyte friluftslivet her. Den innfallsporten som brukes mye av turgåere i denne delen av nasjonalparken går via Stordalen. Merkingen vil imidlertid medvirke til at ferdselen kan gjøres på en trygg måte i område hvor det kan bli mye dårlig vær. Traseen brukes også noe av funksjonsfriske folk på ski der løypa bidrar til en lettere ankomst fra Altevatn til Eartebealjávri.

Sesongen 2012 gjennomførte SNO merkingen av denne traseen for å se nærmere på praksisen. Det er imidlertid ingenting i veien for at motorferdselsforeningen fortsatt kan gjøre denne jobben. Rohkunborri nasjonalparkstyre har gjort vedtak om at stoppskiltet kan flyttes til området mellom Eartebealjvari og Geavdnjajavri. Når merkingen/stikkene skal samles inn i slutten av sesongen nærmer det seg kalvingstid. Før turen bør det derfor tas kontakt med reindriftsutøverne i området.

På grunnlag av denne drøftingen vurderes det til at søknaden ikke påvirker verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden innvilges derfor med vilkår.

Dato for kjøring: .....

Dato for kjøring: .....

Med hilsen

Ida Steien Bjerka
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Bardu kommune
SNO v/Jim-Hugo Hansen
Fjelltjenesten v/Thomas Sørmo

Postboks 700
Postboks 401

9815
9360

VADSØ
BARDU

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Saksbehandler Ida Steien Bjerka

Vår ref. 2026/2164-2 432.3

Deres ref.

Dato 27.02.2026

Dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - motorferdsel - bruk av snøskuter til hydrologiske målinger - Statkraft Energi AS

Vedtak

I medhold av Rohkunborri nasjonalparkstyre sitt vedtak om delegering, jfr. møteprotokoll av 22.4.2024 innvilges søknad om tillatelse til nødvendig bruk av snøskuter i forbindelse med snømåling, jf. verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt. 6.3 bokstav k) innvilges tillatelse til bruk av snøskuter for kontroll og måling av angitte målestasjoner etter rute angitt i kart (vedlagt i søknad, unntatt offentlighet).

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder 3 -tre- turer i året med inntil 3 -tre- snøskutere i perioden 1. februar - 30. april årene 2026 til 2029.
2. Kjøringen skal primært finne sted utenom utfartshelger og fridager.
3. Tillatelsen gjelder kjøring med formål kontroll og snømåling av målestasjoner etter rute angitt i kart (vedlagt søknad, unntatt offentlighet). Kart med målestasjoner datert 19.02.2026 skal medbringes under kjøring og fremvises ved kontroll.
4. Vedlagt kjøreseddel skal fylles ut i forkant av hver tur med kulepenn/tusj som ikke kan viskes ut. Kjøreseddelen må medbringes i felt sammen med dette brevet i tilfelle kontroll.
5. Ved utløp av dispensasjonen i april 2029 skal kopi av kjøreseddel sendes til nasjonalparkstyret på e-post rohkunborri@statsforvalteren.no

All motorferdsel i utmark skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade på natur og mennesker. Mislighold medfører inndragning.

Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan innen tre uker påklages til Miljødirektoratet, jf. forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret, jf. forvaltningslovens § 32.

Søknaden

Det vises til brev av 20.02.2026 med søknad om tillatelse til bruk av snøskuter i forbindelse med snømåling etter angitt trase. Det søkes om dispensasjon etter § 3 pkt. 6.3 bokstav k) i verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark. Normalt sett er Statkraft inne i området en til tre ganger i året vinterstid med 2-3 snøskutere for å måle til sammen ni punkter. Målingene finner sted i tidsrommet februar-april. Traseen er tegnet inn på vedlagt kart som er unntatt offentlighet etter offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13 (konkurransmessig hemmelighet).

Målingene er viktig for den hydrologiske avdelingen for å beregne tilsiget av vann til magasinet, Altevatn. En sjelden gang kan det være behov for flytting av de hydrologiske målestasjonene ved hjelp av helikopter for å flytte målepunktene til en mer hensiktsmessig plassering, eller for måling av punkter i skredutsatt terreng. År om annet kan det også være behov for en ekstra skuter i forbindelse med opplæring. Statkraft ønsker en tillatelse med lang varighet, eksempelvis 10 år.

Hjemmel

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon av 25.2.2011. Ifølge forskriftene er formålet med nasjonalparken bla.: "...å bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråor-heggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sjørdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på. "

I tillegg er muligheten for å drive enkelt tradisjonelt friluftsliv og bevaring av det samiske naturgrunnlaget tatt med i formålsparagrafen.

I følge § 3 Vernebestemmelser skal ikke: "...varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. " Pkt. 6.1 forbyr motorferdsel til vanns, til lands og i lufta under 300 meter fra bakken. Videre sier pkt 6.3 bokstav k) at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bla. "Bruk av luftfartøy og beltekjøretøy på snødekt mark i forbindelse med drift og vedlikehold av hydrologiske målestasjoner. "

Vurdering

Det er hjemmel i verneforskriftene for Rohkunborri nasjonalpark til å gi dispensasjon for å kjøre snøskuter i forbindelse med tilsyn og avlesning på hydrologiske målestasjoner innenfor nasjonalparkgrensene. Målingene er viktig for å kunne forutse framtidig tilsig av smeltevann til Altevatn som vannmagasin. Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter forskrifter for verneområder. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Det legges til grunn at motorferdsel kan forstyrre friluftslivet som er en del av formålet med nasjonalparken. For å unngå at dette tiltaket strider mot verneformålet og reindrift er det satt

vilkår om at transporten gjennomføres før kalvingstiden for rein og utenom de viktigste utfartshelgene. Tillatelsen gjelder bruk av skuter på snødekt mark og vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon.

Traséen Statkraft følger passerer en hilokalitet for fjellrev. Hiet sjekkes jevnlig av SNO og har ikke blitt brukt av fjellrev på flere år. Det er registrert aktivitet av rødrev ved det aktuelle hiet etter siste observasjon av fjellrev. SNO vurderer også at hiet er lite aktuelt ved en eventuell utsetting av fjellrev i Rohkunborri nasjonalpark. Det er dermed lite sannsynlig at passering med snøskuter noen få ganger om vinteren vil påvirke fjellreven negativt. Skulle fjellreven imidlertid gjenoppta bruk av hiet vil forvaltningsmyndigheten justere vilkår for ferdsel (f.eks. kjørerute) for å unngå negativ påvirkning.

Dispensasjonen gis til Statkraft som er den eneste organisasjonen som har denne typen oppdrag i nasjonalparken. Det er derfor ikke fare for at andre kan søke på samme grunnlag, og tillatelsen vil ikke skape presedens for en samlet belastning som på sikt kan skade verneformålet.

SNO og Fjelltjenesten er regelmessig på oppsyn i nasjonalparken og i vinterhalvåret utføres mye av dette oppsynet med snøskuter. Det vurderes slik at den samlede belastning fortsatt vil være lav. Med tanke på § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder) kunne man vurdert bruk av helikopter. Det er imidlertid usikkert om dette vil gi noen gevinst med tanke på støy ettersom det er til sammen ni landingspunkter. Bruk av snøskuter virker derfor mest hensiktsmessig.

Ved behov for bruk av helikopter til flytting av målepunkter eller måling i skredutsatt terreng må det søkes spesielt om dette slik at forvaltningsmyndigheten kan vurdere eventuell påvirkning på verneverdiene i det aktuelle tidsrommet. Forvalter har i denne typen saker mulighet til å fatte delegert vedtak og kan derfor vurdere søknad om helikopter i løpet av kort tid hvis det oppstår behov.

Det er praksis for å innvilge dispensasjoner fra verneforskriften med en varighet på maksimalt fire år. Dette sikrer at forvaltningsmyndigheten jevnlig kan vurdere påvirkningen ferdsel vil ha på verneverdiene i nasjonalparken og justere vilkår ved behov.

På grunnlag av denne vurderingen legges det til grunn at søknaden tilfredsstiller kravene i verneforskriften og naturmangfoldlovens § 7 (jf. §§ 8-12) til å gi dispensasjon fra et vernevedtak og den innvilges med vilkår.

Det påpekes at det ved aktivitet og ferdsel skal tas hensyn til at området er vernet som nasjonalpark, og at motorferdselen reduseres til et minimum.

KJØRESEDDER

Kjøreseddelen er *kun* gyldig sammen med nasjonalparkstyrets vedtak i saken.

Før start på hver tur skal dato og signatur påføres i tabellen under. Det skal brukes kulepenn/tusj som ikke kan viskes vekk.

Kjørelogg som er stemplet og signert av forvalter er gyldig.

2026

Tur	Dato	Navn i blokkbokstaver og signatur
1		
1		
1		
2		
2		
2		
3		
3		
3		

2027

Tur	Dato	Navn i blokkbokstaver og signatur
1		
1		
1		
2		
2		
2		
3		
3		
3		

2028

Tur	Dato	Navn i blokkbokstaver og signatur
1		
1		
1		
2		
2		
2		
3		
3		
3		

2029

Tur	Dato	Navn i blokkbokstaver og signatur
1		
1		
1		
2		
2		

2		
3		
3		
3		

Husk å sende utfylt kjøreseddel til rohkunborri@statsforvalteren.no ved utløp av tillatelsen.

Med hilsen

Ida Steien Bjerka
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bardu kommune
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
SNO v/Jim-Hugo Hansen
Fjelltjenesten v/Thomas Sørmo

Postboks 401   9360   BARDU
Postboks 700   9815   VADSØ

Per André Spets
Bergveien 6
9360 Bardu

Saksbehandler Ida Steien Bjerka

Vår ref. 2026/1559-2 432.3

Deres ref.

Dato 09.02.2026

Rohkunborri nasjonalpark - dispensasjon snøskuter- Gebna - båt plass nr 24

Vedtak

I medhold av Rohkunborri nasjonalparkstyre sitt vedtak om delegering, jfr. møteprotokoll av 22.4.2024 innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av båt og utstyr til båt plass ved Geavdnjajávri. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt 6.3.j. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet med bruk av snøskuter er transport av båt og utstyr til båt plass nr. 24 i østre båt opplag ved Geavdnjajávri.
2. Tillatelsen gjelder bruk av to snøskutere, en tur-retur i perioden fra 15. mars t.o.m. 26. april 2026. Dato for kjøring skal påføres denne tillatelsen, før kjøring, og bringes med under transporten.
3. Tillatelsen gjelder for bruk av snøskuter på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen etter dispensasjonstrasé ned til stoppskilt ved Eartebealjávri og derfra videre langs iskanten til båt plass ved Geavdnjajávri, se vedlagt kart.
4. Det skal meldes ifra til oppsynet senest dagen før turene tar til. Dette kan gjøres til Jim-Hugo Hansen på e-post jim.hugo.hansen@miljodir.no eller per sms til tlf.: 922 33 419.

Tillatelsen gjelder ikke unødvendig kjøring, for eksempel kjøring rundt på isen for å fiske. Tillatelsen gjelder ikke kjøring på barmark. Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Søknaden

Viser til søknad oversendt fra Bardu kommune 03.02.2026.

Det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av to snøskutere til nødvendig transport av båt og utstyr til båt plass ved Geavdnjajávri. Traseen som skal følges går fra Altevattn over Bihppáš til Geavdnjajávri. I søknaden er ønsket periode 10.-26. april, men søker har på telefon bedt om at perioden utvides med start 15. mars.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig Resolusjon 25.02.2011. Formålet med vernet er å bevare store naturområder med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråorheggeskoger, urskogpreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sørtdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Bruk av båt med motor t.o.m. 10 hk er tillatt i forbindelse med fiske jfr. 6.2.c. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekket mark for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med

fiske på Geavdnjajávri jfr. forskriften § 3 pkt 6.3.j. Transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplan.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak eller om det gis dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det er attraktivt å drive fiske på Geavdnjajávri og det har således vært opplagsplasser for båter ved vannet også før arbeidet med verneområdet ble igangsatt. Ifølge forskriftene er det lov å drive fiske på vannet fra båt med motor. Under vernearbeidet ble behovet for transport av båt, motor og fiskeutstyr diskutert. For å tilfredsstille dette behovet ble det åpnet for at forvaltningsmyndigheten skulle kunne gi dispensasjon til bruk av snøskuter for dette formålet etter en bestemt trasé angitt i forvaltningsplanen. Det foreligger ikke noen forvaltningsplan enda men et utkast ble laget i forbindelse med vernearbeidet. Der står det bla.: «Forslaget til forskrift for nasjonalparken åpner for at det skal kunne gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter på vinterføre for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri. Antall dispensasjoner skal begrenses og transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen. Arbeidet med forvaltningsplan skal avklare nærmere hvordan denne aktiviteten skal reguleres. Det skal tas spesielt hensyn til formålet med nasjonalparken og å redusere konflikt med andre brukere.»

Det ansees som naturlig at det år om annet er behov for en slik dispensasjon for de som har eller disponerer båtplass. Tiltaket har hjemmel i forskriften. På bakgrunn av dette vurderes det at det kan gis en dispensasjon etter § 3 pkt 6.3 j. i forskriften, til bruk av snøskuter for transport av utstyr til eller fra båtplass ved Geavdnjajávri.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Denne transporten må ses i sammenheng med at det allerede er etablert en tradisjon med bruk av snøskuter i området både for transport til båtplassen og for transport av utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri og Eartebealjávri. Denne transporten foregår langs en merket trasé over høydetraket Bihppáš og ned til kanten av Eartebealjávri som er en forlengelse av Geavdnjajávri i øst. I tillegg er det behov for å bruke snøskuter litt lenger for transport av utstyr til opplagsplass ved Geavdnjajávri. Det vurderes slik at det må aksepteres at den samlede belastningen av motorferdsel var ganske stor allerede før nasjonalparken ble opprettet. For dispensasjon til isfiske har praksisen vært at dispensasjoner har blitt gitt fra 15. mars. For transport til båtopplaget har det også blitt gitt noe tidligere. Dette dreier seg om 5-10 per år.

Etter at området ble vernet som nasjonalpark legges det opp til en mer restriktiv praksis enn det som har vært tilfelle frem til nasjonalparken ble vedtatt. Dette vil føre til en mindre samlet belastning på området. Det kan innvilges dispensasjon for bruk av to snøskutere for frakt av utstyr som er for stort for kun én snøskuter, eksempelvis båt. Om det skal benyttes to snøskutere til dette formålet må dette presiseres i søknad.

På grunn av mer restriktiv praksis i antall innvilgede dispensasjoner etter vernevedtaket er det derfor ikke aktuelt å bruke føre var-prinsippet i denne saken. Det vurderes slik at bruk av snøskuter er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng og at bruk av helikopter ville være uforholdsmessig kostbart for søker. Det vurderes videre slik at § 11 ikke er relevant i denne saken så lenge ferdselen foregår på snødekt mark og avfall blir tatt med tilbake.

Søknaden er vurdert i forhold til påvirkninger på verneformål og verneverdier i nasjonalparken. Bruk av snøskuter på snødekt mark og islagt vann vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon eller vannfugler. Det er usikkert når snøen smelter i det området, og det kan oppstå førefall og bli barmark allerede i april. For å unngå at transporten medfører skade på vegetasjon må det settes vilkår om at tillatelsen kun gjelder kjøring på snødekket mark og ikke skader vegetasjonsdekket. Det er ikke kjennskap til hekke- eller yngleplasser for sjeldne arter langs den traseen det skal kjøres. Det vurderes slik at transporten ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot nasjonalparkens formål med å ta vare på naturverdier.

Det er også en del av formålet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Siden det er tillatt med bruk av motorbåter på vatnet er dette akseptert som en tilrettelegging for friluftslivet i nasjonalparken. Transporten med snøskuter kan forstyrre friluftsliv. Den innfallsparten som brukes mye av isfiskere her om vinteren går over Bihppáš. Ferdsel til Geavdnjajávri med snøskuter på vinterføre med hensikt om isfiske er begrenset etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vann §5 b til merket dispensasjonsløype over Bihppáš i tidsrommet 15. mars til 1. mai. Skutertrafikken over Bihppáš har vært et hjelpemiddel for at folk med funksjonshemninger også kan få oppleve isfisket på Geavdnjajávri og nyte friluftslivet her. Transporten kan i så henseende betraktes som en støtte for denne delen av verneformålet. Medlemmer av Bardu jeger- og fiskeforening som skal overnatte på foreningas hytte kan også få dispensasjon for å kjøre fra slutten av merket løype opp til hytta. Folk som går til Geavdnjajávri på ski går ellers ofte via Stordalen og transporten vil ikke påvirke friluftslivet i det området.

Transporten vil i liten grad påvirke verneformålet knyttet til bevaring av det samiske naturgrunnet. Den vil foregå før kalvingstiden.

På grunnlag av denne vurderingen konkluderes det med at den omsøkte motorferdselen ikke vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden er vurdert i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12 og tilfredsstillende kravet i forskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 6.3 j. som gjelder transport av båt og utstyr for fiske på Geavdnjajávri. Søknaden innvilges derfor med vilkår. Dato for kjøring skal påføres nedenfor.

Dato for kjøring.....

Med hilsen

Ida Steien Bjerka
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bardu kommune
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
SNO v/Jim-Hugo Hansen
Fjelltjenesten v/Thomas Sørmo

Postboks 401	9360	BARDU
Postboks 700	9815	VADSØ

**Rohkunborri
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 700
9815 VADSØ

Besøksadresse
Veksthuset Setermoen
Altevannsveien 7
9360 Bardu

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 91576445
sftfpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/rohkunborri>

Per André Spets
Bergveien 6
9360 Bardu

Saksbehandler Ida Steien Bjerka

Vår ref. 2026/1559-3 432.3

Deres ref.

Dato 17.02.2026

Nytt vedtak - innvilget dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Geavdnjajávri - båt plass nr 24 - frakt av båt med snøskuter 2026

Vedtak

I medhold av forvaltningsloven § 35 oppheves vedtak av 09.02.2026 i sak 2026/1559-2 og følgende vedtak gjelder som erstatning for opphevet vedtak:

I medhold av Rohkunborri nasjonalparkstyre sitt vedtak om delegering, jfr. møteprotokoll av 22.4.2024 innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av utstyr til båt plass ved Geavdnjajávri. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt 6.3.j. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet med bruk av snøskuter er transport av utstyr til/fra båt plass nr. 24 ved Geavdnjajávri.
2. Tillatelsen gjelder bruk av to snøskutere, en tur-retur i perioden fra 15. mars t.o.m. 26. april 2026. Dato for kjøring skal påføres denne tillatelsen, før kjøring, og bringes med under transporten.
3. Tillatelsen gjelder for bruk av snøskuter på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen etter dispensasjonstrasé ned til stoppskilt ved Eartebealjávri og derfra videre langs iskanten til båt plass ved Geavdnjajávri, se vedlagt kart.
4. Det skal meldes ifra til oppsynet senest dagen før turene tar til. Dette kan gjøres til Jim-Hugo Hansen på e-post: jim.hugo.hansen@miljodir.no eller per sms til tlf.: 922 33 419.

Tillatelsen gjelder ikke unødvendig kjøring, for eksempel kjøring rundt på isen for å fiske. Tillatelsen gjelder ikke kjøring på barmark. Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Søknaden

Viser til søknad oversendt fra Bardu kommune 03.02.2026. Det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av to snøskutere til nødvendig transport av båt og utstyr til båt plass ved Geavdnjajávri. Traseen som skal følges går fra Altevatn over Bihppáš til Geavdnjajávri. I søknaden er ønsket periode 10.-26. april, men søker har på telefon bedt om at perioden utvides med start 15. mars.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig Resolusjon 25.02.2011. Formålet med vernet er å bevare store naturområder med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråorheggeskoger, urskogpreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sørtdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Bruk av båt med motor t.o.m. 10 hk er tillatt i forbindelse med fiske jfr. 6.2.c. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av

beltekjøretøy på snødekket mark for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri jfr. forskriften § 3 pkt 6.3.j. Transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplan.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak eller om det gis dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

I vedtak av 09.02.2026 hadde forvalter skrevet feil plassering av båt plass. Båt plass nr 24 er i vestre båttopplag, ikke østre. Ellers er innholdet i dispensasjonen uendret.

Det er attraktivt å drive fiske på Geavdnjajávri og det har således vært opplagsplasser for båter ved vannet også før arbeidet med verneområdet ble igangsatt. Ifølge forskriftene er det lov å drive fiske på vannet fra båt med motor. Under vernearbeidet ble behovet for transport av båt, motor og fiskeutstyr diskutert. For å tilfredsstille dette behovet ble det åpnet for at forvaltningsmyndigheten skulle kunne gi dispensasjon til bruk av snøskuter for dette formålet etter en bestemt trasé angitt i forvaltningsplanen. Det foreligger ikke noen forvaltningsplan enda men et utkast ble laget i forbindelse med vernearbeidet. Der står det bla.: «Forslaget til forskrift for nasjonalparken åpner for at det skal kunne gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter på vinterføre for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri. Antall dispensasjoner skal begrenses og transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen. Arbeidet med forvaltningsplan skal avklare nærmere hvordan denne aktiviteten skal reguleres. Det skal tas spesielt hensyn til formålet med nasjonalparken og å redusere konflikt med andre brukere.»

Det ansees som naturlig at det år om annet er behov for en slik dispensasjon for de som har eller disponerer båt plass. Tiltaket har hjemmel i forskriften. På bakgrunn av dette vurderes det at det kan gis en dispensasjon etter § 3 pkt 6.3 j. i forskriften, til bruk av snøskuter for transport av utstyr til eller fra båt plass ved Geavdnjajávri.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Denne transporten må ses i sammenheng med at det allerede er etablert en tradisjon med bruk av snøskuter i området både for transport til båt plassen og for transport av utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri og Eartebealjávri. Denne transporten foregår langs en merket trasé over høydedraget Bihppáš og ned til kanten av Eartebealjávri som er en forlengelse av Geavdnjajávri i øst. I tillegg er det behov for å bruke snøskuter litt lenger for transport av utstyr til opplagsplass ved Geavdnjajávri. Det vurderes slik at det må aksepteres at den samlede belastningen av motorferdsel var ganske stor allerede før nasjonalparken ble

opprettet. For dispensasjon til isfiske har praksisen vært at dispensasjoner har blitt gitt fra 15. mars. For transport til båttopplaget har det også blitt gitt noe tidligere. Dette dreier seg om 5-10 per år.

Etter at området ble vernet som nasjonalpark legges det opp til en mer restriktiv praksis enn det som har vært tilfelle frem til nasjonalparken ble vedtatt. Dette vil føre til en mindre samlet belastning på området. Det kan innvilges dispensasjon for bruk av to snøskutere for frakt av utstyr som er for stort for kun én snøskuter, eksempelvis båt. Om det skal benyttes to snøskutere til dette formålet må dette presiseres i søknad.

På grunn av mer restriktiv praksis i antall innvilgede dispensasjoner etter vernevedtaket er det derfor ikke aktuelt å bruke føre var-prinsippet i denne saken. Det vurderes slik at bruk av snøskuter er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng og at bruk av helikopter ville være uforholdsmessig kostbart for søker. Det vurderes videre slik at § 11 ikke er relevant i denne saken så lenge ferdselen foregår på snødekt mark og avfall blir tatt med tilbake.

Søknaden er vurdert i forhold til påvirkninger på verneformål og verneverdier i nasjonalparken. Bruk av snøskuter på snødekt mark og islagt vann vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon eller vannfugler. Det er usikkert når snøen smelter i det området, og det kan oppstå førefall og bli barmark allerede i april. For å unngå at transporten medfører skade på vegetasjon må det settes vilkår om at tillatelsen kun gjelder kjøring på snødekket mark og ikke skader vegetasjonsdekket. Det er ikke kjennskap til hekke- eller yngleplasser for sjeldne arter langs den traseen det skal kjøres. Det vurderes slik at transporten ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot nasjonalparkens formål med å ta vare på naturverdier.

Det er også en del av formålet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Siden det er tillatt med bruk av motorbåter på vatnet er dette akseptert som en tilrettelegging for friluftslivet i nasjonalparken. Transporten med snøskuter kan forstyrre friluftsliv. Den innfallsporten som brukes mye av isfiskere her om vinteren går over Bihppáš. Ferdsel til Geavdnjajávri med snøskuter på vinterføre med hensikt om isfiske er begrenset etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vann §5 b til merket dispensasjonsløype over Bihppáš i tidsrommet 15. mars til 1. mai. Skutertrafikken over Bihppáš har vært et hjelpemiddel for at folk med funksjonshemminger også kan få oppleve isfisket på Geavdnjajávri og nyte friluftslivet her. Transporten kan i så henseende betraktes som en støtte for denne delen av verneformålet. Medlemmer av Bardu jeger- og fiskeforening som skal overnatte på foreningas hytte kan også få dispensasjon for å kjøre fra slutten av merket løype opp til hytta. Folk som går til Geavdnjajávri på ski går ellers ofte via Stordalen og transporten vil ikke påvirke friluftslivet i det området.

Transporten vil i liten grad påvirke verneformålet knyttet til bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Den vil foregå før kalvingstiden.

På grunnlag av denne vurderingen konkluderes det med at den omsøkte motorferdselen ikke vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden er vurdert i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12 og tilfredsstillende kravet i forskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 6.3 j. som gjelder

transport av båt og utstyr for fiske på Geavdnjajávri. Søknaden innvilges derfor med vilkår.
Dato for kjøring skal påføres nedenfor.

Dato for kjøring.....

Med hilsen

Ida Steien Bjerka
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

BARDU KOMMUNE
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
SNO v/Jim-Hugo Hansen
Fjelltjenesten v/Thomas Sørmo

Postboks 401   9365   BARDU
Postboks 700   9815   VADSØ

Morten Kristian Steien
Bardujordveien 22
9360 Bardu

Saksbehandler Ida Steien Bjerka

Vår ref. 2026/2522-2 432.3

Deres ref.

Dato 10.03.2026

Dispensasjon- Rohkunborri nasjonalpark - Gebna - båtopplagsplass nr 25 - motorferdsel 2026 - bytte motor - Morten Kristian Steien

Vedtak

I medhold av Rohkunborri nasjonalparkstyre sitt vedtak om delegering, jfr. møteprotokoll av 22.4.2024 innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av utstyr til båtplass ved Geavdnjajávri. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt 6.3.j. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet med bruk av snøskuter er transport av utstyr til/fra båtplass nr. 25 ved Geavdnjajávri.
2. Tillatelsen gjelder bruk av en snøskuter, en tur-retur i perioden fra 10. mars t.o.m. 1. mai 2026. Dato for kjøring skal påføres denne tillatelsen, før kjøring, og bringes med under transporten.
3. Tillatelsen gjelder for bruk av snøskuter på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen etter dispensasjonstrasé ned til stoppskilt ved Eartebealjávri og derfra videre langs iskanten til båtplass ved Geavdnjajávri, se vedlagt kart.
4. Det skal meldes ifra til oppsynet senest dagen før turene tar til. Dette kan gjøres til Jim-Hugo Hansen på e-post: jim.hugo.hansen@miljodir.no eller per sms til tlf.: 922 33 419.

Tillatelsen gjelder ikke unødvendig kjøring, for eksempel kjøring rundt på isen for å fiske. Tillatelsen gjelder ikke kjøring på barmark. Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Søknaden

Viser til søknad oversendt fra Bardu kommune 02.03.2026.

Det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av snøskuter til nødvendig transport av motor til båt plass ved Geavdnjajávri. Traseen som skal følges går fra Altevattn over Bihppáš til Geavdnjajávri. Det søkes om bruk av en snøskutere i perioden 1. mars t.o.m. 1. mai 2026.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig Resolusjon 25.02.2011. Formålet med vernet er å bevare store naturområder med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige grøorheggeskoger, urskogpreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sør-dalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Bruk av båt med motor t.o.m. 10 hk er tillatt i forbindelse med fiske jfr. 6.2.c. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekket mark for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med

fiske på Geavdnjajávri jfr. forskriften § 3 pkt 6.3.j. Transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplan.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak eller om det gis dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det er attraktivt å drive fiske på Geavdnjajávri og det har således vært opplagsplasser for båter ved vannet også før arbeidet med verneområdet ble igangsatt. Ifølge forskriftene er det lov å drive fiske på vannet fra båt med motor. Under vernearbeidet ble behovet for transport av båt, motor og fiskeutstyr diskutert. For å tilfredsstille dette behovet ble det åpnet for at forvaltningsmyndigheten skulle kunne gi dispensasjon til bruk av snøskuter for dette formålet etter en bestemt trasé angitt i forvaltningsplanen. Det foreligger ikke noen forvaltningsplan enda men et utkast ble laget i forbindelse med vernearbeidet. Der står det bla.: «Forslaget til forskrift for nasjonalparken åpner for at det skal kunne gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter på vinterføre for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri. Antall dispensasjoner skal begrenses og transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen. Arbeidet med forvaltningsplan skal avklare nærmere hvordan denne aktiviteten skal reguleres. Det skal tas spesielt hensyn til formålet med nasjonalparken og å redusere konflikt med andre brukere.»

Det ansees som naturlig at det år om annet er behov for en slik dispensasjon for de som har eller disponerer båtplass. Tiltaket har hjemmel i forskriften. På bakgrunn av dette vurderes det at det kan gis en dispensasjon etter § 3 pkt 6.3 j. i forskriften, til bruk av snøskuter for transport av utstyr til eller fra båtplass ved Geavdnjajávri.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Denne transporten må ses i sammenheng med at det allerede er etablert en tradisjon med bruk av snøskuter i området både for transport til båtplassen og for transport av utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri og Eartebealjávri. Denne transporten foregår langs en merket trasé over høydetrageet Bihppáš og ned til kanten av Eartebealjávri som er en forlengelse av Geavdnjajávri i øst. I tillegg er det behov for å bruke snøskuter litt lenger for transport av utstyr til opplagsplass ved Geavdnjajávri. Det vurderes slik at det må aksepteres at den samlede belastningen av motorferdsel var ganske stor allerede før nasjonalparken ble opprettet. For dispensasjon til isfiske har praksisen vært at dispensasjoner har blitt gitt fra 15. mars. For transport til båttopplaget har det også blitt gitt noe tidligere. Dette dreier seg om 5-10 per år.

Etter at området ble vernet som nasjonalpark legges det opp til en mer restriktiv praksis enn det som har vært tilfelle frem til nasjonalparken ble vedtatt. Dette vil føre til en mindre samlet belastning på området. Det kan innvilges dispensasjon for bruk av to snøskutere for frakt av utstyr som er for stort for kun én snøskuter, eksempelvis båt. Om det skal benyttes to snøskutere til dette formålet må dette presiseres i søknad.

På grunn av mer restriktiv praksis i antall innvilgede dispensasjoner etter vernevedtaket er det derfor ikke aktuelt å bruke føre var-prinsippet i denne saken. Det vurderes slik at bruk av snøskuter er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng og at bruk av helikopter ville være uforholdsmessig kostbart for søker. Det vurderes videre slik at § 11 ikke er relevant i denne saken så lenge ferdselen foregår på snødekt mark og avfall blir tatt med tilbake.

Søknaden er vurdert i forhold til påvirkninger på verneformål og verneverdier i nasjonalparken. Bruk av snøskuter på snødekt mark og islagt vann vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon eller vannfugler. Det er usikkert når snøen smelter i det området, og det kan oppstå førefall og bli barmark allerede i april. For å unngå at transporten medfører skade på vegetasjon må det settes vilkår om at tillatelsen kun gjelder kjøring på snødekket mark og ikke skader vegetasjonsdekket. Det er ikke kjennskap til hekke- eller yngleplasser for sjeldne arter langs den traseen det skal kjøres. Det vurderes slik at transporten ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot nasjonalparkens formål med å ta vare på naturverdier.

Det er også en del av formålet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Siden det er tillatt med bruk av motorbåter på vatnet er dette akseptert som en tilrettelegging for friluftslivet i nasjonalparken. Transporten med snøskuter kan forstyrre friluftsliv. Den innfallsporten som brukes mye av isfiskere her om vinteren går over Bihppáš. Ferdsel til Geavdnjajávri med snøskuter på vinterføre med hensikt om isfiske er begrenset etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vann §5 b til merket dispensasjonsløype over Bihppáš i tidsrommet 15. mars til 1. mai. Skutertrafikken over Bihppáš har vært et hjelpemiddel for at folk med funksjonshemninger også kan få oppleve isfisket på Geavdnjajávri og nyte friluftslivet her. Transporten kan i så henseende betraktes som en støtte for denne delen av verneformålet. Medlemmer av Bardu jeger- og fiskeforening som skal overnatte på foreningas hytte kan også få dispensasjon for å kjøre fra slutten av merket løype opp til hytta. Folk som går til Geavdnjajávri på ski går ellers ofte via Stordalen og transporten vil ikke påvirke friluftslivet i det området.

Transporten vil i liten grad påvirke verneformålet knyttet til bevaring av det samiske naturgrunnet. Den vil foregå før kalvingstiden.

På grunnlag av denne vurderingen konkluderes det med at den omsøkte motorferdselen ikke vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden er vurdert i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12 og tilfredsstillende kravet i forskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 6.3 j. som gjelder transport av båt og utstyr for fiske på Geavdnjajávri. Søknaden innvilges derfor med vilkår. Dato for kjøring skal påføres nedenfor.
Dato for kjøring.....

Med hilsen

Ida Steien Bjerka
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Bardu kommune
SNO v/Jim-Hugo Hansen
Fjelltjenesten v/Thomas Sørmo

Postboks 700	9815	VADSØ
Postboks 401	9360	BARDU

**Rohkunborri
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 700
9815 VADSØ

Besøksadresse
Veksthuset Setermoen
Altevannsveien 7
9360 Bardu

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 91576445
sffpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/rohkunborri>

Ørjan Edorsen
Skolegata 36
9360 Bardu

Saksbehandler Ida Steien Bjerka

Vår ref. 2026/2995-2 432.3

Deres ref.

Dato 17.03.2026

Dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - Altevatn til Geavdnjajarvi - motorferdsel 2026 - bruk av snøskuter til frakt av utstyr til båt plass - Ørjan Edorsen

Vedtak

I medhold av Rohkunborri nasjonalparkstyre sitt vedtak om delegering, jfr. møteprotokoll av 22.4.2024 innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av utstyr til båt plass ved Geavdnjajarvi. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt 6.3.j. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet med bruk av snøskuter er transport av utstyr til/fra båt plass nr. 55 ved Geavdnjajarvi.
2. Tillatelsen gjelder bruk av en snøskuter, to tur-retur i perioden fra 20. mars t.o.m. 3. mai 2026. Dato for kjøring skal påføres denne tillatelsen, før kjøring, og bringes med under transporten.
3. Tillatelsen gjelder for bruk av snøskuter på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen etter dispensasjonstrasé ned til stoppskilt ved Eartebealjávri og derfra videre langs iskanten til båt plass ved Geavdnjajarvi, se vedlagt kart.
4. Det skal meldes ifra til oppsynet senest dagen før turene tar til. Dette kan gjøres til Jim-Hugo Hansen på e-post: jim.hugo.hansen@miljodir.no eller per sms til tlf.: 92233419.

Tillatelsen gjelder ikke unødvendig kjøring, for eksempel kjøring rundt på isen for å fiske. Tillatelsen gjelder ikke kjøring på barmark. Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Søknaden

Viser til søknad oversendt fra Bardu kommune 12.03.2026.

Det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av snøskuter til nødvendig transport av utstyr til og fra båt plass 55 ved Geavdnjajávri. Traseen som skal følges går fra Altevattn over Bihppáš til Geavdnjajávri. Søker oppgir at kun en av to innvilgede turer ble benyttet i fjor, og det er derfor behov for to turer i år. Perioden det søkes om ferdsel i er 20. mars til 3. mai 2026.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig Resolusjon 25.02.2011. Formålet med vernet er å bevare store naturområder med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige grårheggeskoger, urskogpreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sjørdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Bruk av båt med motor t.o.m. 10 hk er

tillatt i forbindelse med fiske jfr. 6.2.c. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekket mark for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri jfr. forskriften § 3 pkt 6.3.j. Transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplan.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak eller om det gis dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det er attraktivt å drive fiske på Geavdnjajávri og det har således vært opplagsplasser for båter ved vannet også før arbeidet med verneområdet ble igangsatt. Ifølge forskriftene er det lov å drive fiske på vannet fra båt med motor. Under vernearbeidet ble behovet for transport av båt, motor og fiskeutstyr diskutert. For å tilfredsstille dette behovet ble det åpnet for at forvaltningsmyndigheten skulle kunne gi dispensasjon til bruk av snøskuter for dette formålet etter en bestemt trasé angitt i forvaltningsplanen. Det foreligger ikke noen forvaltningsplan enda men et utkast ble laget i forbindelse med vernearbeidet. Der står det bla.: «Forslaget til forskrift for nasjonalparken åpner for at det skal kunne gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter på vinterføre for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri. Antall dispensasjoner skal begrenses og transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen. Arbeidet med forvaltningsplan skal avklare nærmere hvordan denne aktiviteten skal reguleres. Det skal tas spesielt hensyn til formålet med nasjonalparken og å redusere konflikt med andre brukere.»

Det ansees som naturlig at det år om annet er behov for en slik dispensasjon for de som har eller disponerer båt plass. Tiltaket har hjemmel i forskriften. På bakgrunn av dette vurderes det at det kan gis en dispensasjon etter § 3 pkt 6.3 j. i forskriften, til bruk av snøskuter for transport av utstyr til eller fra båt plass ved Geavdnjajávri.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Denne transporten må ses i sammenheng med at det allerede er etablert en tradisjon med bruk av snøskuter i området både for transport til båt plassen og for transport av utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri og Eartebealjávri. Denne transporten foregår langs en merket trasé over høydetraset Bihppáš og ned til kanten av Eartebealjávri som er en forlengelse av Geavdnjajávri i øst. I tillegg er det behov for å bruke snøskuter litt lenger for transport av utstyr til opplagsplass ved Geavdnjajávri. Det vurderes slik at det må aksepteres at den samlede belastningen av motorferdsel var ganske stor allerede før nasjonalparken ble opprettet. For dispensasjon til isfiske har praksisen vært at dispensasjoner har blitt gitt fra 15. mars. For transport til båt opplaget har det også blitt gitt noe tidligere. Dette dreier seg om 5-10 per år.

Etter at området ble vernet som nasjonalpark legges det opp til en mer restriktiv praksis enn det som har vært tilfelle frem til nasjonalparken ble vedtatt. Dette vil føre til en mindre samlet belastning på området. Det kan innvilges dispensasjon for bruk av to snøskutere for frakt av utstyr som er for stort for kun én snøskuter, eksempelvis båt. Om det skal benyttes to snøskutere til dette formålet må dette presiseres i søknad.

På grunn av mer restriktiv praksis i antall innvilgede dispensasjoner etter vernevedtaket er det derfor ikke aktuelt å bruke føre var-prinsippet i denne saken. Det vurderes slik at bruk av snøskuter er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng og at bruk av helikopter ville være uforholdsmessig kostbart for søker. Det vurderes videre slik at § 11 ikke er relevant i denne saken så lenge ferdselen foregår på snødekt mark og avfall blir tatt med tilbake.

Søknaden er vurdert i forhold til påvirkninger på verneformål og verneverdier i nasjonalparken. Bruk av snøskuter på snødekt mark og islagt vann vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon eller vannfugler. Det er usikkert når snøen smelter i det området, og det kan oppstå førefall og bli barmark allerede i april. For å unngå at transporten medfører skade på vegetasjon må det settes vilkår om at tillatelsen kun gjelder kjøring på snødekket mark og ikke skader vegetasjonsdekket. Det er ikke kjennskap til hekke- eller yngleplasser for sjeldne arter langs den traseen det skal kjøres. Det vurderes slik at transporten ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot nasjonalparkens formål med å ta vare på naturverdier.

Det er også en del av formålet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Siden det er tillatt med bruk av motorbåter på vatnet er dette akseptert som en tilrettelegging for friluftslivet i nasjonalparken. Transporten med snøskuter kan forstyrre friluftsliv. Den innfallsporten som brukes mye av isfiskere her om vinteren går over Bihppáš. Ferdsel til Geavdnjávri med snøskuter på vinterføre med hensikt om isfiske er begrenset etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vann §5 b til merket dispensasjonsløype over Bihppáš i tidsrommet 15. mars til 1. mai. Skutertrafikken over Bihppáš har vært et hjelpemiddel for at folk med funksjonshemninger også kan få oppleve isfisket på Geavdnjávri og nyte friluftslivet her. Transporten kan i så henseende betraktes som en støtte for denne delen av verneformålet. Medlemmer av Bardu jeger- og fiskeforening som skal overnatte på foreningas hytte kan også få dispensasjon for å kjøre fra slutten av merket løype opp til hytta. Folk som går til Geavdnjávri på ski går ellers ofte via Stordalen og transporten vil ikke påvirke friluftslivet i det området.

Transporten vil i liten grad påvirke verneformålet knyttet til bevaring av det samiske naturgrunnet. Den vil foregå før kalvingstiden.

På grunnlag av denne vurderingen konkluderes det med at den omsøkte motorferdselen ikke vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden er vurdert i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12 og tilfredsstillende kravet i forskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 6.3 j. som gjelder transport av båt og utstyr for fiske på Geavdnjávri. Søknaden innvilges derfor med vilkår. Dato for kjøring skal påføres nedenfor.

Dato for kjøring.....

Med hilsen

Ida Steien Bjerka
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bardu kommune
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
SNO v/Jim-Hugo Hansen
Fjelltjenesten v/Thomas Sørmo

Postboks 401	9360	BARDU
Postboks 700	9815	VADSØ

**Rohkunborri
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 700
9815 VADSØ

Besøksadresse
Veksthuset Setermoen
Altevannsveien 7
9360 Bardu

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 91576445
sffpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/rohkunborri>

Jan Steinar Indseth
Kvitungevegen 8
9100 Kvaløysletta

Saksbehandler Ida Steien Bjerka

Vår ref. 2026/2996-2 432.3

Deres ref.

Dato 17.03.2026

Dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - Altevatn til Røskardet - motorferdsel 2026 - transport av utstyr med snøskuter til båt plass - Jan Steinar Indseth

Vedtak

I medhold av Rohkunborri nasjonalparkstyre sitt vedtak om delegering, jfr. møteprotokoll av 22.4.2024 innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av utstyr til båt plass ved Geavdnjajávri. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt 6.3.j. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet med bruk av snøskuter er transport av utstyr til/fra båt plass nr. 27 ved Geavdnjajávri.
2. Tillatelsen gjelder bruk av en snøskuter, én tur-retur i perioden fra 1.-30. april 2026. Dato for kjøring skal påføres denne tillatelsen, før kjøring, og bringes med under transporten.
3. Tillatelsen gjelder for bruk av snøskuter på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen etter dispensasjonstrasé ned til stoppskilt ved Eartebealjávri og derfra videre langs iskanten til båt plass ved Geavdnjajávri, se vedlagt kart.
4. Det skal meldes ifra til oppsynet senest dagen før turene tar til. Dette kan gjøres til Jim-Hugo Hansen på e-post: jim.hugo.hansen@miljodir.no eller per sms til tlf.: 92233419.

Tillatelsen gjelder ikke unødvendig kjøring, for eksempel kjøring rundt på isen for å fiske. Tillatelsen gjelder ikke kjøring på barmark. Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Søknaden

Viser til søknad oversendt fra Bardu kommune 12.03.2026.

Det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av snøskuter til nødvendig transport av utstyr til og fra båt plass 27 ved Geavdnjajávri. Traseen som skal følges går fra Altevatt over Bihppáš til Geavdnjajávri. Perioden det søkes om ferdsel i er 1.-30. april 2026.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig Resolusjon 25.02.2011. Formålet med vernet er å bevare store naturområder med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråorheggeskoger, urskogpreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sør-dalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Bruk av båt med motor t.o.m. 10 hk er tillatt i forbindelse med fiske jfr. 6.2.c. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekket mark for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med

fiske på Geavdnjajávri jfr. forskriften § 3 pkt 6.3.j. Transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplan.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak eller om det gis dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det er attraktivt å drive fiske på Geavdnjajávri og det har således vært opplagsplasser for båter ved vannet også før arbeidet med verneområdet ble igangsatt. Ifølge forskriftene er det lov å drive fiske på vannet fra båt med motor. Under vernearbeidet ble behovet for transport av båt, motor og fiskeutstyr diskutert. For å tilfredsstille dette behovet ble det åpnet for at forvaltningsmyndigheten skulle kunne gi dispensasjon til bruk av snøskuter for dette formålet etter en bestemt trasé angitt i forvaltningsplanen. Det foreligger ikke noen forvaltningsplan enda men et utkast ble laget i forbindelse med vernearbeidet. Der står det bla.: «Forslaget til forskrift for nasjonalparken åpner for at det skal kunne gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter på vinterføre for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri. Antall dispensasjoner skal begrenses og transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen. Arbeidet med forvaltningsplan skal avklare nærmere hvordan denne aktiviteten skal reguleres. Det skal tas spesielt hensyn til formålet med nasjonalparken og å redusere konflikt med andre brukere.»

Det ansees som naturlig at det år om annet er behov for en slik dispensasjon for de som har eller disponerer båt plass. Tiltaket har hjemmel i forskriften. På bakgrunn av dette vurderes det at det kan gis en dispensasjon etter § 3 pkt 6.3 j. i forskriften, til bruk av snøskuter for transport av utstyr til eller fra båt plass ved Geavdnjajávri.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Denne transporten må ses i sammenheng med at det allerede er etablert en tradisjon med bruk av snøskuter i området både for transport til båt plassen og for transport av utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri og Eartebealjávri. Denne transporten foregår langs en merket trasé over høydetraket Bihppáš og ned til kanten av Eartebealjávri som er en forlengelse av Geavdnjajávri i øst. I tillegg er det behov for å bruke snøskuter litt lenger for transport av utstyr til opplagsplass ved Geavdnjajávri. Det vurderes slik at det må aksepteres at den samlede belastningen av motorferdsel var ganske stor allerede før nasjonalparken ble opprettet. For dispensasjon til isfiske har praksisen vært at dispensasjoner har blitt gitt fra 15. mars. For transport til båt opplaget har det også blitt gitt noe tidligere. Dette dreier seg om 5-10 per år.

Etter at området ble vernet som nasjonalpark legges det opp til en mer restriktiv praksis enn det som har vært tilfelle frem til nasjonalparken ble vedtatt. Dette vil føre til en mindre samlet belastning på området. Det kan innvilges dispensasjon for bruk av to snøskutere for frakt av utstyr som er for stort for kun én snøskuter, eksempelvis båt. Om det skal benyttes to snøskutere til dette formålet må dette presiseres i søknad.

På grunn av mer restriktiv praksis i antall innvilgede dispensasjoner etter vernevedtaket er det derfor ikke aktuelt å bruke føre var-prinsippet i denne saken. Det vurderes slik at bruk av snøskuter er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng og at bruk av helikopter ville være uforholdsmessig kostbart for søker. Det vurderes videre slik at § 11 ikke er relevant i denne saken så lenge ferdselen foregår på snødekt mark og avfall blir tatt med tilbake.

Søknaden er vurdert i forhold til påvirkninger på verneformål og verneverdier i nasjonalparken. Bruk av snøskuter på snødekt mark og islagt vann vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon eller vannfugler. Det er usikkert når snøen smelter i det området, og det kan oppstå førefall og bli barmark allerede i april. For å unngå at transporten medfører skade på vegetasjon må det settes vilkår om at tillatelsen kun gjelder kjøring på snødekket mark og ikke skader vegetasjonsdekket. Det er ikke kjennskap til hekke- eller yngleplasser for sjeldne arter langs den traseen det skal kjøres. Det vurderes slik at transporten ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot nasjonalparkens formål med å ta vare på naturverdier.

Det er også en del av formålet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Siden det er tillatt med bruk av motorbåter på vatnet er dette akseptert som en tilrettelegging for friluftslivet i nasjonalparken. Transporten med snøskuter kan forstyrre friluftsliv. Den innfallsporten som brukes mye av isfiskere her om vinteren går over Bihppáš. Ferdsel til Geavdnjajávri med snøskuter på vinterføre med hensikt om isfiske er begrenset etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vann §5 b til merket dispensasjonsløype over Bihppáš i tidsrommet 15. mars til 1. mai. Skutertrafikken over Bihppáš har vært et hjelpemiddel for at folk med funksjonshemninger også kan få oppleve isfisket på Geavdnjajávri og nyte friluftslivet her. Transporten kan i så henseende betraktes som en støtte for denne delen av verneformålet. Medlemmer av Bardu jeger- og fiskeforening som skal overnatte på foreningas hytte kan også få dispensasjon for å kjøre fra slutten av merket løype opp til hytta. Folk som går til Geavdnjajávri på ski går ellers ofte via Stordalen og transporten vil ikke påvirke friluftslivet i det området.

Transporten vil i liten grad påvirke verneformålet knyttet til bevaring av det samiske naturgrunnet. Den vil foregå før kalvingstiden.

På grunnlag av denne vurderingen konkluderes det med at den omsøkte motorferdselen ikke vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden er vurdert i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12 og tilfredsstillende kravet i forskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 6.3 j. som gjelder transport av båt og utstyr for fiske på Geavdnjajávri. Søknaden innvilges derfor med vilkår. Dato for kjøring skal påføres nedenfor.

Dato for kjøring.....

Med hilsen

Ida Steien Bjerka
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bardu kommune
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
SNO v/Jim-Hugo Hansen
Fjelltjenesten v/Thomas Sørmo

Postboks 401	9360	BARDU
Postboks 700	9815	VADSØ

Jonas Hansen
Furuveien 56
9360 Bardu

Saksbehandler Ida Steien Bjerka

Vår ref. 2026/3181-2 432.3

Deres ref.

Dato 18.03.2026

Delvis innvilget dispensasjon- Rohkunborri NP - Geavdnjajávri - båt plass - frakt av båt og utstyr - motorferdsel 2026 - Jonas Hansen

Vedtak

I medhold av Rohkunborri nasjonalparkstyre sitt vedtak om delegering, jfr. møteprotokoll av 22.4.2024 innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av utstyr til båt plass ved Geavdnjajávri. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt 6.3.j. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet med bruk av snøskuter er transport av båt og utstyr til båt plass ved Geavdnjajávri.
2. Tillatelsen gjelder bruk av to snøskutere, en tur-retur i perioden fra 18. mars t.o.m. 3. mai 2026. Dato for kjøring skal påføres denne tillatelsen, før kjøring, og bringes med under transporten.
3. Tillatelsen gjelder for bruk av snøskuter på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen etter dispensasjonstrasé ned til stoppskilt ved Eartebealjávri og derfra videre langs iskanten til båt plass ved Geavdnjajávri, se vedlagt kart.
4. Det skal meldes ifra til oppsynet senest dagen før turene tar til. Dette kan gjøres til Jim-Hugo Hansen på e-post: jim.hugo.hansen@miljodir.no eller per sms til tlf.: 92233419.

Tillatelsen gjelder ikke unødvendig kjøring, for eksempel kjøring rundt på isen for å fiske. Tillatelsen gjelder ikke kjøring på barmark. Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Søknaden

Viser til søknad oversendt fra Bardu kommune 18.03.2026.

Det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av to snøskutere til transport av båt og utstyr til båt plass ved Geavdnjajávri. Traseen som skal følges går fra Altevatn over Bihppáš til Geavdnjajávri. Det søkes om to til fem turer i perioden 17. mars til 3. mai 2026.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig Resolusjon 25.02.2011. Formålet med vernet er å bevare store naturområder med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråorheggeskoger, urskogpreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sørtdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Bruk av båt med motor t.o.m. 10 hk er tillatt i forbindelse med fiske jfr. 6.2.c. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekket mark for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med

fiske på Geavdnjajávri jfr. forskriften § 3 pkt 6.3.j. Transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplan.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak eller om det gis dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det er attraktivt å drive fiske på Geavdnjajávri og det har således vært opplagsplasser for båter ved vannet også før arbeidet med verneområdet ble igangsatt. Ifølge forskriftene er det lov å drive fiske på vannet fra båt med motor. Under vernearbeidet ble behovet for transport av båt, motor og fiskeutstyr diskutert. For å tilfredsstille dette behovet ble det åpnet for at forvaltningsmyndigheten skulle kunne gi dispensasjon til bruk av snøskuter for dette formålet etter en bestemt trasé angitt i forvaltningsplanen. Det foreligger ikke noen forvaltningsplan enda men et utkast ble laget i forbindelse med vernearbeidet. Der står det bla.: «Forslaget til forskrift for nasjonalparken åpner for at det skal kunne gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter på vinterføre for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri. Antall dispensasjoner skal begrenses og transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen. Arbeidet med forvaltningsplan skal avklare nærmere hvordan denne aktiviteten skal reguleres. Det skal tas spesielt hensyn til formålet med nasjonalparken og å redusere konflikt med andre brukere.»

Det ansees som naturlig at det år om annet er behov for en slik dispensasjon for de som har eller disponerer båtplass. Tiltaket har hjemmel i forskriften. På bakgrunn av dette vurderes det at det kan gis en dispensasjon etter § 3 pkt 6.3 j. i forskriften, til bruk av snøskuter for transport av utstyr til eller fra båtplass ved Geavdnjajávri.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Denne transporten må ses i sammenheng med at det allerede er etablert en tradisjon med bruk av snøskuter i området både for transport til båtplassen og for transport av utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri og Eartebealjávri. Denne transporten foregår langs en merket trasé over høydetraket Bihppáš og ned til kanten av Eartebealjávri som er en forlengelse av Geavdnjajávri i øst. I tillegg er det behov for å bruke snøskuter litt lenger for transport av utstyr til opplagsplass ved Geavdnjajávri. Det vurderes slik at det må aksepteres at den samlede belastningen av motorferdsel var ganske stor allerede før nasjonalparken ble opprettet. For dispensasjon til isfiske har praksisen vært at dispensasjoner har blitt gitt fra 15. mars. For transport til båtopplaget har det også blitt gitt noe tidligere. Dette dreier seg om 5-10 per år.

Etter at området ble vernet som nasjonalpark legges det opp til en mer restriktiv praksis enn det som har vært tilfelle frem til nasjonalparken ble vedtatt. Dette vil føre til en mindre samlet belastning på området. Det kan innvilges dispensasjon for bruk av to snøskutere for frakt av utstyr som er for stort for kun én snøskuter, eksempelvis båt. Om det skal benyttes to snøskutere til dette formålet må dette presiseres i søknad. Det gis kun én tur til frakt av båt per år.

På grunn av mer restriktiv praksis i antall innvilgede dispensasjoner etter vernevedtaket er det derfor ikke aktuelt å bruke føre var-prinsippet i denne saken. Det vurderes slik at bruk av snøskuter er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng og at bruk av helikopter ville være uforholdsmessig kostbart for søker. Det vurderes videre slik at § 11 ikke er relevant i denne saken så lenge ferdselen foregår på snødekt mark og avfall blir tatt med tilbake.

Søknaden er vurdert i forhold til påvirkninger på verneformål og verneverdier i nasjonalparken. Bruk av snøskuter på snødekt mark og islagt vann vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon eller vannfugler. Det er usikkert når snøen smelter i det området, og det kan oppstå førefall og bli barmark allerede i april. For å unngå at transporten medfører skade på vegetasjon må det settes vilkår om at tillatelsen kun gjelder kjøring på snødekket mark og ikke skader vegetasjonsdekket. Det er ikke kjennskap til hekke- eller yngleplasser for sjeldne arter langs den traseen det skal kjøres. Det vurderes slik at transporten ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot nasjonalparkens formål med å ta vare på naturverdier.

Det er også en del av formålet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Siden det er tillatt med bruk av motorbåter på vatnet er dette akseptert som en tilrettelegging for friluftslivet i nasjonalparken. Transporten med snøskuter kan forstyrre friluftsliv. Den innfallsporten som brukes mye av isfiskere her om vinteren går over Bihppáš. Ferdsel til Geavdnjajávri med snøskuter på vinterføre med hensikt om isfiske er begrenset etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vann §5 b til merket dispensasjonsløype over Bihppáš i tidsrommet 15. mars til 1. mai. Skutertrafikken over Bihppáš har vært et hjelpemiddel for at folk med funksjonshemninger også kan få oppleve isfisket på Geavdnjajávri og nyte friluftslivet her. Transporten kan i så henseende betraktes som en støtte for denne delen av verneformålet. Medlemmer av Bardu jeger- og fiskeforening som skal overnatte på foreningas hytte kan også få dispensasjon for å kjøre fra slutten av merket løype opp til hytta. Folk som går til Geavdnjajávri på ski går ellers ofte via Stordalen og transporten vil ikke påvirke friluftslivet i det området.

Transporten vil i liten grad påvirke verneformålet knyttet til bevaring av det samiske naturgrunnet. Den vil foregå før kalvingstiden.

På grunnlag av denne vurderingen konkluderes det med at den omsøkte motorferdselen ikke vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden er vurdert i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12 og tilfredsstillende kravet i forskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 6.3 j. som gjelder transport av båt og utstyr for fiske på Geavdnjajávri. Søknaden innvilges derfor med vilkår. Dato for kjøring skal påføres nedenfor.

Dato for kjøring.....

Med hilsen

Ida Steien Bjerka
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bardu kommune
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
SNO v/Jim-Hugo Hansen
Fjelltjenesten v/Thomas Sørmo

Postboks 401	9360	BARDU
Postboks 700	9815	VADSØ

Båt og hyttelaget Håling Bn

Saksbehandler Ida Steien Bjerka

Vår ref. 2026/3455-2 432.3

Deres ref.

Dato 26.03.2026

Dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - Geavdnjajávri - båt plass nr 32 - motorferdsel - 2026 - hente påhengsmotor med snøskuter - Båt og Hyttelaget Håling Bn

Vedtak

I medhold av Rohkunborri nasjonalparkstyre sitt vedtak om delegering, jfr. møteprotokoll av 22.4.2024 innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av utstyr til båt plass ved Geavdnjajávri. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt 6.3.j. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet med bruk av snøskuter er transport av utstyr til/fra båt plass nr. 32 ved Geavdnjajávri.
2. Tillatelsen gjelder bruk av en snøskuter, en tur-retur i perioden fra 1.4.-3.5.2026. Dato for kjøring skal påføres denne tillatelsen, før kjøring, og bringes med under transporten.
3. Godkjente sjåførere er Hans-Erik Kolberg og Tor-Jonny Lindberg.
4. Tillatelsen gjelder for bruk av snøskuter på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen etter dispensasjonstrasé ned til stoppskilt ved Eartebealjávri og derfra videre langs iskanten til båt plass ved Geavdnjajávri, se vedlagt kart.
5. Det skal meldes ifra til oppsynet senest dagen før turene tar til. Dette kan gjøres til Jim-Hugo Hansen på e-post: jim.hugo.hansen@miljodir.no eller per sms til tlf.: 92233419.

Tillatelsen gjelder ikke unødvendig kjøring, for eksempel kjøring rundt på isen for å fiske. Tillatelsen gjelder ikke kjøring på barmark. Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Søknaden

Viser til søknad oversendt fra Bardu kommune 25.3.2026.

Det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av en snøskuter til nødvendig transport av påhengsmotor fra båt plass 32 ved Geavdnjajávri. Traseen som skal følges går fra Altevatt over Bihppáš til Geavdnjajávri. Omsøkt periode er 1.4.-5.5.2026.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig Resolusjon 25.02.2011. Formålet med vernet er å bevare store naturområder med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråorheggeskoger, urskogpreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sørtdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Bruk av båt med motor t.o.m. 10 hk er tillatt i forbindelse med fiske jfr. 6.2.c. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekket mark for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med

fiske på Geavdnjajávri jfr. forskriften § 3 pkt 6.3.j. Transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplan.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak eller om det gis dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det er attraktivt å drive fiske på Geavdnjajávri og det har således vært opplagsplasser for båter ved vannet også før arbeidet med verneområdet ble igangsatt. Ifølge forskriftene er det lov å drive fiske på vannet fra båt med motor. Under vernearbeidet ble behovet for transport av båt, motor og fiskeutstyr diskutert. For å tilfredsstille dette behovet ble det åpnet for at forvaltningsmyndigheten skulle kunne gi dispensasjon til bruk av snøskuter for dette formålet etter en bestemt trasé angitt i forvaltningsplanen. Det foreligger ikke noen forvaltningsplan enda men et utkast ble laget i forbindelse med vernearbeidet. Der står det bla.: «Forslaget til forskrift for nasjonalparken åpner for at det skal kunne gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter på vinterføre for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri. Antall dispensasjoner skal begrenses og transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen. Arbeidet med forvaltningsplan skal avklare nærmere hvordan denne aktiviteten skal reguleres. Det skal tas spesielt hensyn til formålet med nasjonalparken og å redusere konflikt med andre brukere.»

Det ansees som naturlig at det år om annet er behov for en slik dispensasjon for de som har eller disponerer båtplass. Tiltaket har hjemmel i forskriften. På bakgrunn av dette vurderes det at det kan gis en dispensasjon etter § 3 pkt 6.3 j. i forskriften, til bruk av snøskuter for transport av utstyr til eller fra båtplass ved Geavdnjajávri.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Denne transporten må ses i sammenheng med at det allerede er etablert en tradisjon med bruk av snøskuter i området både for transport til båtplassen og for transport av utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri og Eartebealjávri. Denne transporten foregår langs en merket trasé over høydetraket Bihppáš og ned til kanten av Eartebealjávri som er en forlengelse av Geavdnjajávri i øst. I tillegg er det behov for å bruke snøskuter litt lenger for transport av utstyr til opplagsplass ved Geavdnjajávri. Det vurderes slik at det må aksepteres at den samlede belastningen av motorferdsel var ganske stor allerede før nasjonalparken ble opprettet. For dispensasjon til isfiske har praksisen vært at dispensasjoner har blitt gitt fra 15. mars. For transport til båtopplaget har det også blitt gitt noe tidligere. Dette dreier seg om 5-10 per år.

Etter at området ble vernet som nasjonalpark legges det opp til en mer restriktiv praksis enn det som har vært tilfelle frem til nasjonalparken ble vedtatt. Dette vil føre til en mindre samlet belastning på området. Det kan innvilges dispensasjon for bruk av to snøskutere for frakt av utstyr som er for stort for kun én snøskuter, eksempelvis båt. Om det skal benyttes to snøskutere til dette formålet må dette presiseres i søknad.

På grunn av mer restriktiv praksis i antall innvilgede dispensasjoner etter vernevedtaket er det derfor ikke aktuelt å bruke føre var-prinsippet i denne saken. Det vurderes slik at bruk av snøskuter er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng og at bruk av helikopter ville være uforholdsmessig kostbart for søker. Det vurderes videre slik at § 11 ikke er relevant i denne saken så lenge ferdselen foregår på snødekt mark og avfall blir tatt med tilbake.

Søknaden er vurdert i forhold til påvirkninger på verneformål og verneverdier i nasjonalparken. Bruk av snøskuter på snødekt mark og islagt vann vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon eller vannfugler. Det er usikkert når snøen smelter i det området, og det kan oppstå førefall og bli barmark allerede i april. For å unngå at transporten medfører skade på vegetasjon må det settes vilkår om at tillatelsen kun gjelder kjøring på snødekket mark og ikke skader vegetasjonsdekket. Det er ikke kjennskap til hekke- eller yngleplasser for sjeldne arter langs den traseen det skal kjøres. Det vurderes slik at transporten ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot nasjonalparkens formål med å ta vare på naturverdier.

Det er også en del av formålet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Siden det er tillatt med bruk av motorbåter på vatnet er dette akseptert som en tilrettelegging for friluftslivet i nasjonalparken. Transporten med snøskuter kan forstyrre friluftsliv. Den innfallsporten som brukes mye av isfiskere her om vinteren går over Bihppáš. Ferdsel til Geavdnjajávri med snøskuter på vinterføre med hensikt om isfiske er begrenset etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vann §5 b til merket dispensasjonsløype over Bihppáš i tidsrommet 15. mars til 1. mai-helga. Skutertrafikken over Bihppáš har vært et hjelpemiddel for at folk med funksjonshemninger også kan få oppleve isfisket på Geavdnjajávri og nyte friluftslivet her. Transporten kan i så henseende betraktes som en støtte for denne delen av verneformålet. Medlemmer av Bardu jeger- og fiskeforening som skal overnatte på foreningas hytte kan også få dispensasjon for å kjøre fra slutten av merket løype opp til hytta. Folk som går til Geavdnjajávri på ski går ellers ofte via Stordalen og transporten vil ikke påvirke friluftslivet i det området.

Transporten vil i liten grad påvirke verneformålet knyttet til bevaring av det samiske naturgrunnet. Den vil foregå før kalvingstiden.

På grunnlag av denne vurderingen konkluderes det med at den omsøkte motorferdselen ikke vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden er vurdert i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12 og tilfredsstillende kravet i forskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 6.3 j. som gjelder transport av båt og utstyr for fiske på Geavdnjajávri. Søknaden innvilges derfor med vilkår. Dato for kjøring skal påføres nedenfor.

Dato for kjøring.....

Med hilsen

Ida Steien Bjerka
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bardu kommune

Postboks 401

9360

BARDU

SNO v/Jim-Hugo Hansen

Fjelltjenesten v/Thomas Sørmo

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Postboks 700

9815

VADSØ

Hilma AS v/Fredrik Josefsen

Saksbehandler Ida Steien Bjerka

Vår ref. 2026/3590-2 432.3

Deres ref.

Dato 07.04.2026

Dispensasjon - Rohkunborri nasjonalpark - Bardu - Bihppas til Gebna - båt plass 34 - motorferdsel - 2026 - hente ned en båt med snøskuter - Hilma AS

Vedtak

I medhold av Rohkunborri nasjonalparkstyre sitt vedtak om delegering, jfr. møteprotokoll av 22.4.2024 innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av utstyr til båt plass ved Geavdnjajávri. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt 6.3.j. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet med bruk av snøskuter er transport av utstyr til/fra båt plass nr. 34 ved Geavdnjajávri.
2. Tillatelsen gjelder bruk av to snøskutere, en tur-retur i perioden fra 10. t.o.m. 30. april 2026. Dato for kjøring skal påføres denne tillatelsen, før kjøring, og bringes med under transporten.
3. Tillatelsen gjelder for bruk av snøskuter på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen etter dispensasjonstrasé ned til stoppskilt ved Eartebealjávri og derfra videre langs iskanten til båt plass ved Geavdnjajávri, se vedlagt kart.
4. Det skal meldes ifra til oppsynet senest dagen før turene tar til. Dette kan gjøres til Jim-Hugo Hansen på e-post: jim.hugo.hansen@miljodir.no eller per sms til tlf.: 92233419.

Tillatelsen gjelder ikke unødvendig kjøring, for eksempel kjøring rundt på isen for å fiske. Tillatelsen gjelder ikke kjøring på barmark. Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Søknaden

Viser til søknad oversendt fra Bardu kommune 31.03.2026.

Det søkes om dispensasjon fra verneforskriften for bruk av snøskuter til å hente ut en båt fra Coop Nord sin båt plass nr 34 ved Geavdnjajávri. Coop Nord har engasjert Hilma AS til oppdraget. Traseen som skal følges går fra Altevatn over Bihppáš til Geavdnjajávri. Det søkes om bruk av snøskutere for frakt av båt fra båt plass nr. 34. i perioden 10. t.o.m 30. april.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig Resolusjon 25.02.2011. Formålet med vernet er å bevare store naturområder med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige grårheggeskoger, urskogpreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sørtdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Bruk av båt med motor t.o.m. 10 hk er

tillatt i forbindelse med fiske jfr. 6.2.c. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekket mark for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri jfr. forskriften § 3 pkt 6.3.j. Transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplan.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak eller om det gis dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det er attraktivt å drive fiske på Geavdnjajávri og det har således vært opplagsplasser for båter ved vannet også før arbeidet med verneområdet ble igangsatt. Ifølge forskriftene er det lov å drive fiske på vannet fra båt med motor. Under vernearbeidet ble behovet for transport av båt, motor og fiskeutstyr diskutert. For å tilfredsstille dette behovet ble det åpnet for at forvaltningsmyndigheten skulle kunne gi dispensasjon til bruk av snøskuter for dette formålet etter en bestemt trasé angitt i forvaltningsplanen. Det foreligger ikke noen forvaltningsplan enda men et utkast ble laget i forbindelse med vernearbeidet. Der står det bla.: «Forslaget til forskrift for nasjonalparken åpner for at det skal kunne gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter på vinterføre for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri. Antall dispensasjoner skal begrenses og transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen. Arbeidet med forvaltningsplan skal avklare nærmere hvordan denne aktiviteten skal reguleres. Det skal tas spesielt hensyn til formålet med nasjonalparken og å redusere konflikt med andre brukere.»

Det ansees som naturlig at det år om annet er behov for en slik dispensasjon for de som har eller disponerer båt plass. Tiltaket har hjemmel i forskriften. På bakgrunn av dette vurderes det at det kan gis en dispensasjon etter § 3 pkt 6.3 j. i forskriften, til bruk av snøskuter for transport av utstyr til eller fra båt plass ved Geavdnjajávri.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Denne transporten må ses i sammenheng med at det allerede er etablert en tradisjon med bruk av snøskuter i området både for transport til båt plassen og for transport av utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjajávri og Eartebealjávri. Denne transporten foregår langs en merket trasé over høydedraget Bihppáš og ned til kanten av Eartebealjávri som er en forlengelse av Geavdnjajávri i øst. I tillegg er det behov for å bruke snøskuter litt lenger for transport av utstyr til opplagsplass ved Geavdnjajávri. Det vurderes slik at det må aksepteres at den samlede belastningen av motorferdsel var ganske stor allerede før nasjonalparken ble opprettet. For dispensasjon til isfiske har praksisen vært at dispensasjoner har blitt gitt fra 15. mars. For transport til båt opplaget har det også blitt gitt noe tidligere. Dette dreier seg om 5-10 per år.

Etter at området ble vernet som nasjonalpark legges det opp til en mer restriktiv praksis enn det som har vært tilfelle frem til nasjonalparken ble vedtatt. Dette vil føre til en mindre samlet belastning på området. Det kan innvilges dispensasjon for bruk av to snøskutere for frakt av utstyr som er for stort for kun én snøskuter, eksempelvis båt. Om det skal benyttes to snøskutere til dette formålet må dette presiseres i søknad.

På grunn av mer restriktiv praksis i antall innvilgede dispensasjoner etter vernevedtaket er det derfor ikke aktuelt å bruke føre var-prinsippet i denne saken. Det vurderes slik at bruk av snøskuter er den mest miljøforsvarlige teknikken i denne sammenheng og at bruk av helikopter ville være uforholdsmessig kostbart for søker. Det vurderes videre slik at § 11 ikke er relevant i denne saken så lenge ferdselen foregår på snødekt mark og avfall blir tatt med tilbake.

Søknaden er vurdert i forhold til påvirkninger på verneformål og verneverdier i nasjonalparken. Bruk av snøskuter på snødekt mark og islagt vann vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon eller vannfugler. Det er usikkert når snøen smelter i det området, og det kan oppstå førefall og bli barmark allerede i april. For å unngå at transporten medfører skade på vegetasjon må det settes vilkår om at tillatelsen kun gjelder kjøring på snødekket mark og ikke skader vegetasjonsdekket. Det er ikke kjennskap til hekke- eller yngleplasser for sjeldne arter langs den traseen det skal kjøres. Det vurderes slik at transporten ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot nasjonalparkens formål med å ta vare på naturverdier.

Det er også en del av formålet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Siden det er tillatt med bruk av motorbåter på vatnet er dette akseptert som en tilrettelegging for friluftslivet i nasjonalparken. Transporten med snøskuter kan forstyrre friluftsliv. Den innfallsporten som brukes mye av isfiskere her om vinteren går over Bihppáš. Ferdsel til Geavdnjajávri med snøskuter på vinterføre med hensikt om isfiske er begrenset etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vann §5 b til merket dispensasjonsløype over Bihppáš i tidsrommet 15. mars til 1. mai. Skutertrafikken over Bihppáš har vært et hjelpemiddel for at folk med funksjonshemninger også kan få oppleve isfisket på Geavdnjajávri og nyte friluftslivet her. Transporten kan i så henseende betraktes som en støtte for denne delen av verneformålet. Medlemmer av Bardu jeger- og fiskeforening som skal overnatte på foreningas hytte kan også få dispensasjon for å kjøre fra slutten av merket løype opp til hytta. Folk som går til Geavdnjajávri på ski går ellers ofte via Stordalen og transporten vil ikke påvirke friluftslivet i det området.

Transporten vil i liten grad påvirke verneformålet knyttet til bevaring av det samiske naturgrunnet. Den vil foregå før kalvingstiden.

På grunnlag av denne vurderingen konkluderes det med at den omsøkte motorferdselen ikke vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden er vurdert i forhold til prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12 og tilfredsstillende kravet i forskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 6.3 j. som gjelder transport av båt og utstyr for fiske på Geavdnjajávri. Søknaden innvilges derfor med vilkår. Dato for kjøring skal påføres nedenfor.

Dato for kjøring.....

Med hilsen

Ida Steien Bjerka
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bardu kommune
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
SNO v/Jim-Hugo Hansen
Fjelltjenesten v/Thomas Sørmo

Postboks 401	9360	BARDU
Postboks 700	9815	VADSØ